

PYHÄJÄRVEN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2025 TALOUSSUUNNITELMA 2026-2027

PYHÄJÄRVEN KAUPUNGIN TALOUSARVIO 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA 2026 – 2027

Kaupunginvaltuusto 10.12.2024 § 86

Jukka Tikanmäki
puheenjohtaja

Kirsti Kinnunen
pöytäkirjanpitäjä

Juha Liuska
pöytäkirjantarkastaja

Sirpa Pesonen-Vuorisalo
pöytäkirjantarkastaja

SISÄLLYSLUETTELO

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	5
YLEISPERUSTELUT	6
TALOUSARVIO VUODELLE 2025	12
TULOSLASKELMA JA KOKONAISTALouden KEHITYS	26
TALOUSARVION SITOVUUS	29
PYHÄJÄRVEN KAUPUNGIN ORGANISAATIO	31
HALLINTOPALVELUT	32
TARKASTUSLAUTAKUNTA	33
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	34
KAUPUNGINVALTUUSTO	34
KAUPUNGINHALLITUS	35
<i>YLEISHALLINTO</i>	38
<i>ELINKEINOPALVELUT</i>	42
ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT	44
HYVINVOINTIPALVELUT	46
<i>HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN</i>	50
<i>HYVINVOINTIPALVELUJEN HALLINTO</i>	52
<i>VARHAISKASVATUS</i>	52
<i>PERUSOPETUS</i>	54
<i>TOISEN ASTEEN OPETUS</i>	55
<i>VAPAA-AJAN KOULUTUS:</i>	56
<i>KANSALAI SOPISTO, MUSIIKKIOPISTO, TANSSIOPISTO</i>	56
<i>VAPAA-AIKAPALVELUT</i>	57
TEKNISET PALVELUT	62
<i>YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT</i>	64
<i>TILAPALVELUT</i>	65
<i>RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖPALVELUT</i>	66
<i>TYÖPAJA</i>	67
TULOSLASKELMA, ULKOISET	68
TULOSLASKELMA, ULKOISET JA SISÄISET	69
RAHOITUSLASKELMA	71
TYTÄRYHTIÖT	78
<i>PYHÄJÄRVEN KEHITYS OY</i>	78
<i>KIINTEISTÖ OY RILLANKIVI</i>	82
<i>PYHÄNET OY</i>	86
<i>KIINTEISTÖ OY PYHÄSALMEN LIIKETALO</i>	90
<i>PYHÄJÄRVEN ENERGIA JA VESI OY</i>	93
<i>PYHÄSALMEN KVANTTIKIINTEISTÖT OY</i>	97
<i>ASUNTO OY PYHÄSALMEN TORIPIHA</i>	100

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

1.1.2025 voimaan tulevassa TE-uudistuksessa työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Samalla elinkeinopalveluiden yhteistyön osalta kenttä muuttuu ja myös Pyhäjärvi valmistautuu omien aluekehittämispalveluidensa tehostamiseen. TE-uudistuksen perusteella Pyhäjärven kaupungin valtionosuuksissa maksetaan vuonna 2025 noin 730.000 euroa osuutta TE-palvelujen tehtävien hoidosta. TE-palvelut siirtyvät kuntiin alirahoitettuna, jolloin valtionosuusrahoitus ei kata TE-palvelujen hoidosta aiheutuneita kustannuksia.

Vuosina 2021 - 2027 Pyhäjärvelle kohdistuu uusiutuvan energian tuotanto-, siirto- ja varastointihankkeita yhteensä noin miljardin euron verran. Vaikka investointihankkeissa on kohonneen kustannustason vuoksi ilmennyt paikoittaisia hidastumisia, on investointialto etenemässä talouden painelaskelmiemme mukaisesti kohti maalia. Investointihankkeet antavat Pyhäjärven yrityskentälle runsaasti kasvun ja kehityksen mahdollisuuksia ja samalla hankkeet vahvistavat olennaisesti Pyhäjärven verotulopohjaa. Kaupungin elinkeinopalvelut yhdessä hanketoimijoiden kanssa pyrkivät edistämään paikallisen elinkeinoelämän mahdollisuuksia tarjota osaamistaan investointeihin liittyen.

Kaupungin taloutta hoidetaan syksyllä 2024 hyväksytyin talouden tasapainotusohjelman mukaisesti. Vuosina 2025 - 2027 kaupungin talouden tasapainotus perustuu tiukkaan kulukuriin ja ennen kaikkea määrätietoiseen verotulopohjan kasvattamiseen, joka mahdollistuu energiakäänteiden avulla. Kaupungin vuosikate on vuonna 2025 negatiivinen n. -1 miljoonaa euroa tilikauden jäädessä alijäämäiseksi -2,47 miljoonaa euroa. Vuonna 2026 vuosikate palautuu taloussuunnitelman mukaan jälleen ylijäämäiseksi ja vuonna 2027 meillä on realistinen mahdollisuus saada tilikausi niukasti ylijäämäiseksi. Tämä on merkittävä käänne, joka mahdollistuu ennen kaikkea kiinteistöveroon liittyvän verotulopohjan vahvistumisen kautta.

Vuonna 2025 aloitamme hyvinvointitalon investointihankkeen, joka on suurin hyvinvointiin tehty investointi erittäin pitkään aikaan. Hankkeen kustannusarvio on n. 9,6 miljoonaa euroa ja rakentaminen ja kustannukset jakautuu vuosille 2025 - 2027. Hankkeeseen haetaan sekä liikuntapaikkarakentamisen että kulttuurirakentamisen avustuksia. Kaupungin vuoden 2025 nettoinvestoinnit ovat yhteensä noin 2,9 miljoonaa euroa, suurimpana kohteena Keskuskoulun peruskorjauksen jatkaminen.

Kaupungin lainakanta kasvaa vuonna 2025 nettona n. 4,34 miljoonaa euroa, kaupungin lainakannan ollessa vuoden 2025 lopussa noin 41 milj. euroa. Lainakanta kasvaa yhä vuosina 2026 - 2027, kääntyen vuonna 2028 suunnitelman mukaan laskuun. Kaupungin hyvin hoidetut sijoitussalkut ovat talousarviota hyväksyttäessä hieman yli 12 miljoonan euron arvoiset ja niiden arvot kehittyvät tasaisen varmasti.

Vuosi 2025 on Miljardin Pyhäjärven etenemisen kannalta ja kaupungin hyvinvointi-infrastruktuurin kehittämisen kannalta erittäin tärkeä vuosi. Alamme Pyhäjärvellä keräämään energiakäänteiden hedelmiä ja etenemään uusiutuvaa sähköä käyttävän teollisuuden ja muun toiminnan osalta. Meidän tulee siksikin jatkaa määrätietoista työtä kaupunkistrategiamme mukaisella kehityspolulla ja varmistaa toimintamme jatkuvuus ja positiivinen kehitys.

Henrik Kiviniemi, kaupunginjohtaja

YLEISPERUSTELUT

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos vahvistui lähes 0,5 mrd. eurolla 1,75 mrd. euroon vuonna 2023. Vuosikate riitti kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit. Vaikka vuosikatteen ja tulokset ovat olleet vahvoja koko 2020-luvun, vasta vuonna 2023 toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi koko kuntataloudessa positiiviseksi. Tuloksen paranemisen taustalla olivat pääosin sote-uudistukseen liittyvät kertaluonteiset erät. Sote-uudistuksen johdosta talouden volyymin supistumisen lisäksi myös tulo- ja menorakenteissa tapahtui merkittäviä muutoksia. Sote-uudistus myös vaikeuttaa talouden tunnuslukujen muutosten vertailua aiempiin vuosiin.

Myös kuntakohtaisesti tarkasteluna vuoden 2023 tulokset olivat varsin vahvoja. Vahvimmat vuosikatteen ja tulokset olivat suurissa yli 100 000 asukkaan kunnissa, kun taas heikoin tilanne oli pienissä alle 2 000 asukkaan kunnissa. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä, 15, oli edellisvuosien tapaan alhainen.

Emokuntien talouden vahvistuminen pääosin sote-uudistuksen kertaluonteisten erien johdosta vahvisti myös kuntakonsernien taloutta. Kuntakonsernien yhteenlaskettu tulos vahvistui vajaalla 0,5 mrd. eurolla 2,1 mrd. euroon. Negatiivisten tilikauden tulosten määrä lähes puoliintui edellisvuodesta määrän ollessa 53, kun vuonna 2022 määrä oli 99 kuntakonsernia.

Kuntakonsernien yhteenlaskettu lainamäärä väheni huomattavasti vuodesta 2022. Vähennystä oli kaikkiaan lähes 4,8 mrd. euroa lainamäärän ollessa 38,8 mrd. euroa. Vähenneminen johtui sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien lainojen siirtymisestä hyvinvointialueille. Nettoluotonanto eli toiminnan ja investointien rahavirta oli kuitenkin noin 0,5 mrd. euroa negatiivinen, joten investointeja on jouduttu rahoittamaan lainoilla ja kertyneillä rahavaroilla. Aiempien vuosien tavoin suurilla kaupungeilla oli selvästi suurimmat asukaskohtaiset lainamäärät ja pienillä kunnilla pienimmät. Sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien lainojen siirtyminen kuntayhtymiltä hyvinvointialueille lisäsi tätä eroa entisestään.

Valtion talousarvioesitys sisältää lukuisia kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joista useimpien nettovaikutus kuntatalouteen on lähellä neutraalia tai hieman vahvistava. Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutusten arvioidaan vahvistavan kuntataloutta kokonaisuudessaan noin 270 milj. euroa suhteessa edellisen vuoden talousarvioon.

Vuonna 2025 valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,6 mrd. euroa. Tästä summasta on noin 4,7 mrd. euroa laskennallisia valtionosuuksia, noin 0,5 mrd. euroa kuntien verotulomenetysten korvauksia ja loput 0,4 mrd. euroa muita valtionapuja. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 mrd. euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 875 milj. eurolla ennen kaikkea vuoden 2025 alussa voimaan tulevan TE-palvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen seurauksena. Ensi vuonna valtionosuutta lisää myös sote-uudistuksen valtionosuusvaikutuksia lieventävä valtionosuuden lisäys, 277 milj. euroa. Valtionosuutta nostavat myös indeksikorotus ja kustannustenjaon tarkistus. Valtionosuutta puolestaan vähentävät muun muassa sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkentuminen, vuodelle 2024 tehdyn määräaikaisen valtionosuuslisäyksen poistuminen ja hallitusohjelman mukainen indeksikorotuksen 1 %-yksikköä vastaava vähennys.

Kuntien normien keventämisen ja kokeilujen ohjelma pyrkii vahvistamaan kuntien toimintaedellytyksiä purkamalla normeja ja edistämällä kokeiluja. Ohjelmassa kerättiin kunnilta satoja norminpurkuehdotuksia, joista 160 on käsiteltävänä eri säädös- ja kehittämishankkeissa. Lisäksi hallitus päätti kevään 2024 kehysriihen yhteydessä kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisestä julkisen talouden vahvistamiseksi. Osana kokonaisuutta kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan

Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino syvenee edelleen lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena. Hallituksen päätösten nettovaikutus on kokonaisuudessaan kuntataloutta hieman vahvistava, vaikka kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkamisesta arvioituja säästöjä onkin maltillistettu aiemmin arvioidusta.

Kuntalain talouden tasapainottamista koskeva sääntely

Kuntalaki edellyttää kuntien taloudenpidolta tasapainoa. Kirjanpidollista tilikauden tasapainoa kuvaa tuloslaskelman viimeinen rivi *Tilikauden ylijäämä (alijäämä)*. Vuosien aikana syntyneet yli- ja alijäämät kertyvät taseeseen riveille *Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)* ja *Tilikauden ylijäämä (alijäämä)*.

Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa kuntalain säätämässä määräajassa. Alijäämän kattamista koskevista toimenpiteistä päätetään taloussuunnitelmassa. Jos alijäämää ei saada katettua määräajassa tai muut kuntalaissa säädetyt kriteerit täyttyvät, kunnassa voidaan käynnistää erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely eli kriisikuntamenettely.

Talousarvion yli- ja alijäämä lasketaan samoin kuin tilinpäätöksessä. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto ohjeistaa yli- ja alijäämän käsitteen sisällöstä tilinpäätöksessä. Ylijäämäeriin rinnastetaan myös vapaaehtoiset varaukset ja poistoero, jotka ovat kirjattaessa vähentäneet tilikauden ylijäämää.

Kuntalain 110 §:ssä tarkoitettu ylijäämä lasketaan siten edellisten tilikausien yli- tai alijäämän, tilikauden yli- tai alijäämän sekä vapaaehtoisten varausten ja poistoeron summana.

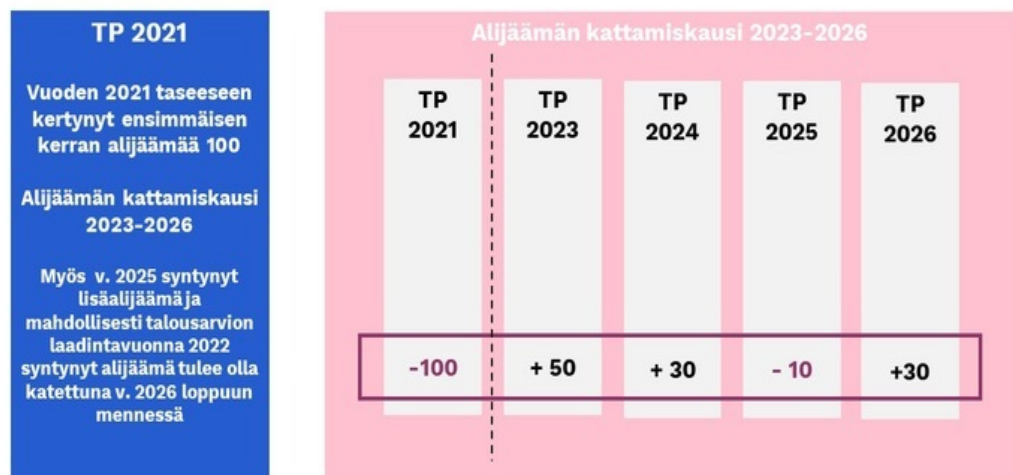
Alijäämän kattamisvelvollisuus

Alijäämän kattamisvelvollisuudesta säädetään kuntalain 110 §:ssä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseeseen kertynyttä alijäämää.

Kunnan tulee päättää taloussuunnitelmassa yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä kattamiskautena katetaan. Talouden tasapainottamisen tai alijäämän kattamisen keinojen tulee olla ensisijaisesti reaalityökalouden keinoja eli tulojen lisäyksiä tai menojen vähennyksiä.

Alijäämän kattamiskausi

Kriisikuntakriteerit

Kuntalain (410/2015) 118 §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos laissa määritellyt erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn (kriisikuntamenettelyn) edellytykset täyttyvät.

Arviointimenettely voidaan käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräjassa **TAI**
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa **TAI**
- jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot
  1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
  2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
  3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
  4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

VÄESTÖ JA TYÖVOIMA

Väestönmäärän kehitys vuosina 2019 – 2023 sekä arvio vuosille 2024 – 2027

Pyhäjärven kaupunki	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Asukasmäärä	5 135	5 033	4 964	4 835	4 756	4 760	4 720	4 700	4 680
Erotus edelliseen vuoteen	-113	-102	-69	-129	-79				

Väestötilasto väestön muutoksista 1.1. – 30.9.2024 Pyhäjärven kaupungissa

	Syntyneet Kuolleet		Kuntien välinen muuttoliikenne			Maiden välinen muuttoliikenne			Väestön vähennys	Ennakkoväestöluku	
	Syntyneet	Kuolleet	Syntyneiden enem.	Tulo-muutto	Lähtö-muutto	Netto muutto	Maahan muutto	Maasta muutto			Netto maahan muutto
Yhteensä	13	62	-49	129	141	-12	21	1	20	-41	4 715

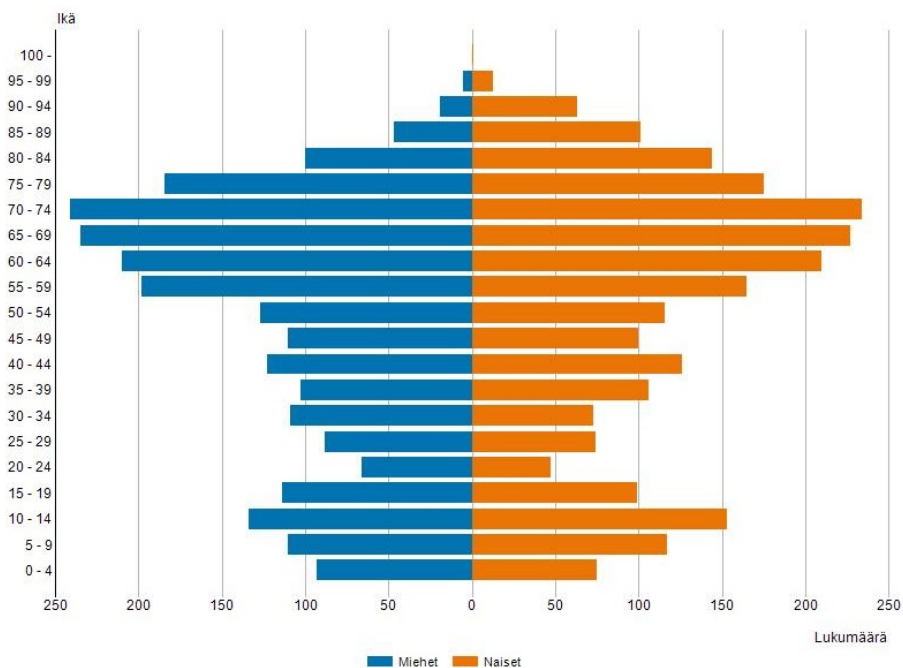
Väestörakenne ja -ennuste

Vuoden 2023 lopussa 37,6 % Pyhäjärven asukkaista oli 65 vuotta tai vanhempia. Asukkaista 13,7 % oli 14 vuotta tai nuorempia. Yli 65-vuotiaiden osuus on kasvanut taulukossa näkyvien vuosien aikana.

Väestörakenteen kehitys vuosina 2017 – 2023 Pyhäjärven kaupungissa

Pyhäjärven kaupunki	Asukkaita	0 – 14 vuotiaat	%	15 – 64 vuotiaat	%	yli 65 vuotiaat	%
Toteutuminen 31.12.2017	5 338	782	14,7	2 841	53,2	1 715	32,1
Toteutuminen 31.12.2018	5 248	781	14,9	2 745	52,3	1 722	32,8
Toteutuminen 31.12.2019	5 131	751	14,6	2 619	51,0	1 761	34,4
Toteutuminen 31.12.2020	5 033	714	14,2	2 531	50,3	1 788	35,5
Toteutuminen 31.12.2021	4 964	704	14,2	2 467	49,7	1 793	36,1
Toteutuminen 31.12.2022	4 835	682	14,1	2 364	48,9	1 789	37,0
Toteutuminen 31.12.2023	4 756	650	13,7	2 317	48,7	1 789	37,6

Pyhäjärvi ikärakenne 2023

Taloussuunnitelma 2026 - 2027

Työvoima ja työttömyys

Pyhäjärven työvoiman määrä 30.9.2024 oli 1805. Vuoden 2024 syyskuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli 11,5 %:a. Työttömistä työnhakijoista naisia oli 93 ja miehiä 115. Työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 208 (220 työnhakijaa 30.9.2023). Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 14 henkilöä sekä yli 50-vuotiaita oli 100 henkilöä.

Työvoima sekä työlliset ja työttömät vuosina 2017 - 2024

Pyhäjärven kaupunki	Asukkaita	Työvoima asukkaista	%	Työlliset työvoimasta	%	Työttömät työvoimasta	%
31.12.2017	5 338	2 129	39,9	1 872	87,9	257	12,1
31.12.2018	5 248	2 064	39,3	1 825	88,4	239	11,6
31.12.2019	5 131	1 979	38,6	1 752	88,5	227	11,5
31.12.2020	5 033	1 949	38,7	1 664	85,4	285	14,6
31.12.2021	4 964	1 900	38,3	1 674	88,1	226	11,9
31.12.2022	4 849	1 883	38,8	1 686	89,5	197	10,5
31.12.2023	4 756	1 843	38,8	1 608	87,2	235	12,8
30.09.2024	4 715	1 805	38,3	1 597	88,5	208	11,5

Työttömyysaste vuosina 2018 – 2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	30.9.2024
työttömyys % Pyhäjärvi 31.12.	11,6	11,5	14,6	11,9	12,4	12,8	11,5
työttömyys % Pohjois-Pohjanmaa 31.12.	10,8	11,1	13,6	10,9	10,9	12,6	10,9
työttömyys % Koko maa 31.12.	9,7	9,8	13,6	6,7	9,9	11,2	10,4

Työpaikkojen lukumäärä sekä asuinkunnassa työssäkäyvien osuus vuosina 2017 - 2022

Pyhäjärven kaupunki	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Työpaikkojen lukumäärä	1 678	1 636	1 521	1 455	1 505	1 445
Asuinkunnassa työssäkäyvien osuus	80,8	76,9	73,9	76,1	75,8	74,7

Työpaikkojen osuus vuosina 2017 – 2022 Pyhäjärvellä

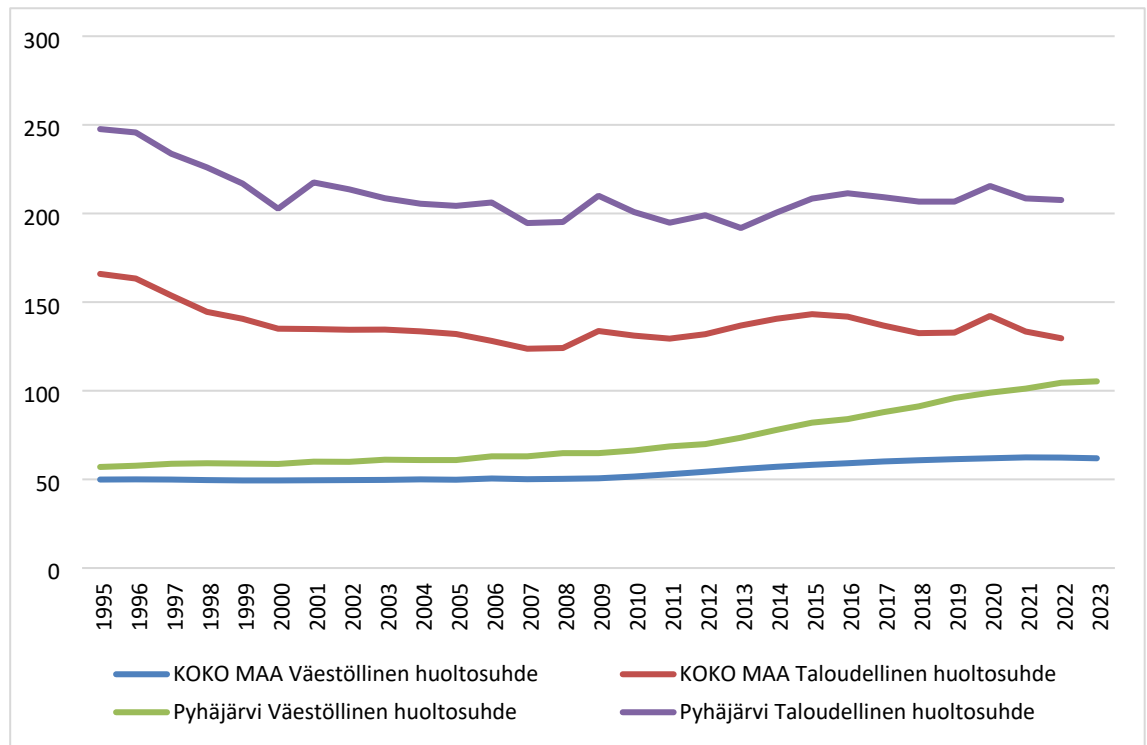
Pyhäjärven kaupunki	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Työpaikkojen osuus						
• alkutuotannossa	10,9	11,7	12,9	12,6	12,1	12,9
• jalostuksessa	23,4	23,5	21,8	17,3	17,0	15,2
• palvelussa	63,9	62,7	63,6	68,2	69,4	70,7

Taloudellinen ja väestöllinen huoltosuhde

Taloudellinen huoltosuhde on suhdeluku, joka kuvaa alueen väestörakennetta työllisten sekä työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien välisenä suhteena. Mitä suurempia arvoja suhdeluvut saavat, sitä heikompi on tilanne. Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien suhdetta työllisiin.

Väestöllinen huoltosuhde on suhdeluku, joka kuvaa alueen väestörakennetta eri ikäryhmien välisten suhteiden avulla. Väestöllinen huoltosuhde ilmaisee alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän 100 työikäistä kohden.

Pyhäjärven kaupungin sekä koko maan taloudellinen ja väestöllinen huoltosuhde vuosina 1995 – 2023

Pyhäjärven kaupunki	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Taloudellinen huoltosuhde	211	209	207	207	216	209	208	
Väestöllinen huoltosuhde	84	88	91	96	99	101	105	105

Asuminen

Asuntokuntien lukumäärä Pyhäjärven kaupungissa 31.12.2023 oli 2.471 (31.12.2022 oli 2.485). Rivi- ja pientaloissa asuvien asuntokuntien osuus asuntokannasta oli 82,6 %.

Eläkkeellä olevien osuus väestöstä vuoden 2022 lopussa oli 41,7 % (vuoden 2021 lopussa oli 41,3 %). Perheiden lukumäärä 31.12.2023 oli 1.268 (31.12.2021 oli 1.338).

Pyhäjärven kaupungin taajama-aste eli taajamassa asuvien osuus oli 54,3 % koko väestöstä vuonna 2022 (taajama-aste oli 54,3 % vuonna 2021).

TALOUSARVIO VUODELLE 2025 TALOSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026 - 2027

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Kuntalain 110 §:n mukaan:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma ovat laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Kuntalain talousarvio- ja -suunnitelmasäännöksiensä tarkoituksena on varmistaa kunnan tehtävien ja talouden olemisen kestävällä pohjalla ja tasapainossa. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä toimintaympäristön muutokset. Taloussuunnitelmassa ja -arviossa esitetään tavoitteiden toteutuksen edellyttämät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa valtuusto hyväksyy talousarviovuoden sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio on oikeudellisesti sitova, mutta taloussuunnitelma on vain ohjeellinen; ainoastaan alijäämän kattamiseksi esitetyt toimenpiteet ovat sitovia.

Julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirretään vuoden 2025 alussa TE-toimistoilta kunnille. Nykyiset TE-toimistot lakkautetaan. Vuoden vaihteessa reilut 4.000 työvoimapalveluiden ammattilaista siirtyy liikkeenluovutuksella valtiolta kuntiin tai kuntayhtymiin. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu muodostaa kunnille samalla myös uuden valtiosuustehtävän. Raahan työllisyysalue hoitaa Pyhäjärven kaupungin työllisyyspalveluja 1.1.2025 alkaen.

Tavoitteet suunnitelmakaudelle 2026 - 2027

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Pyhäjärven strategia 2030 päivityksen 26.09.2022 § 72. Strategian päivitys on tehty syksyn 2021 ja loppukesän 2022 välisenä aikana, jolloin monet kuntien toimintaympäristön muutokset ovat olleet poikkeuksellisen vaikeasti ennakoitavia. Päivityksessä strategiassa korostuvat energiakäänteen mahdollisuudet elinvoimalle, ketteryys rakennemuutoksiin vastaamisessa ja kestävästä hyvinvoinnin rakentaminen.

Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Strategisiksi painopisteiksi on valittu:

1. Infra, osaaminen, saavutettavuus
2. Elinvoima ja hyvinvointi
3. Vahva ja mahdollistava kaupunki
4. Yhteistyö ja vuorovaikutus

Strategisiksi tavoitteiksi on valittu painopisteiden alueilta:

1. Infra, osaaminen, saavutettavuus

- Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa
- Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä
- Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen
- Paikallisten osaamisklustereiden rakentaminen
- Resurssiviisas Pyhäjärvi
- Uusiutuva energia luo työtä ja toimeentuloa

2. Elinvoima ja hyvinvointi

- Hyvinvoiva kasvuyhteisö
- Sivistyksestä virtaa
- Kantokykyinen palvelutuotanto
- Mukaan vetävä toimintakulttuuri
- Viihtyisä elinympäristö
- Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa

3. Vahva ja mahdollistava kaupunki

- Talous tasapainossa
- Tytäryhtiöiden elinvoimatyö
- Kestävät ja vaikuttavat investoinnit
- Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen

4. Yhteistyö ja vuorovaikutus

- Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi
- Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita
- Resurssiviisuus inhimillisessä pääomassa
- Päätöksenteon vuorovaikutus ja osallisuus

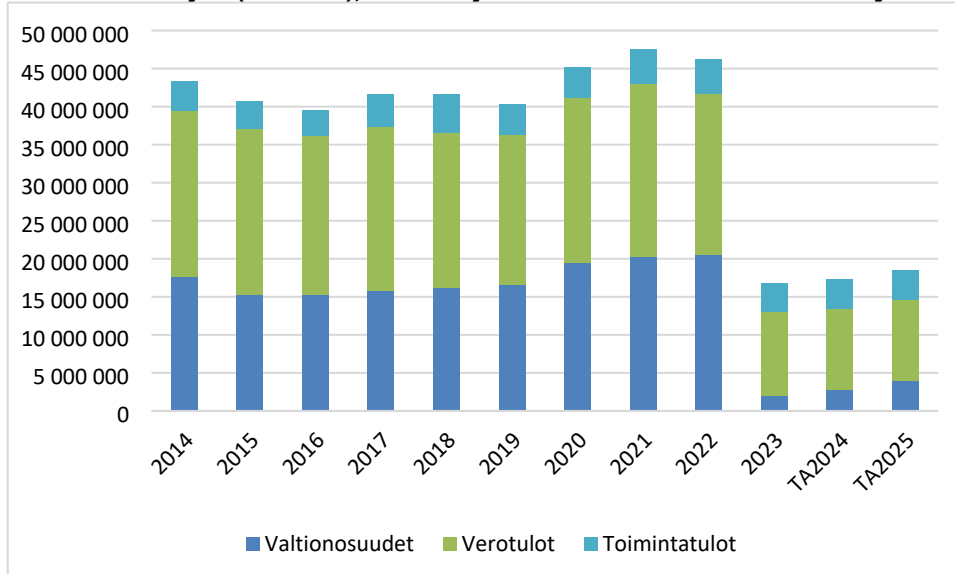
Kaupunkistrategian painotukset ja tavoitteet tarkennetaan vuosittain talousarvion toiminnallisissa tavoitteissa, joiden valmisteluvastuu kohdennetaan kaupunginhallitukselle, lautakunnille ja tytäryhtiöille. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan aktiivisesti osavuosikatsauksissa sekä yksityiskohtaisemmin konsernin tilinpäätöksessä. Strategian toteutumista arvioidaan osavuosikatsauksissa talousarvion toiminnallisten tavoitteiden mittarien avulla. Saatuja seurantatietoja hyödynnetään joka vuosi tehtävällä strategian päivittämisen tarvearvioinnilla.

Kaupunkistrategialla pyritään näkyviin vaikutuksiin kuntalaisten terveydessä ja hyvinvoinnissa, elinkeinojen kehittämisessä, kaupunkikonsernin talouden kehityksessä sekä ympäristön viihtyisyydessä.

Toimintatuottojen kehitys

Käyttötalouden tuotot koostuvat pääasiassa toimintatuotoista, verotuloista sekä valtionosuuksista.

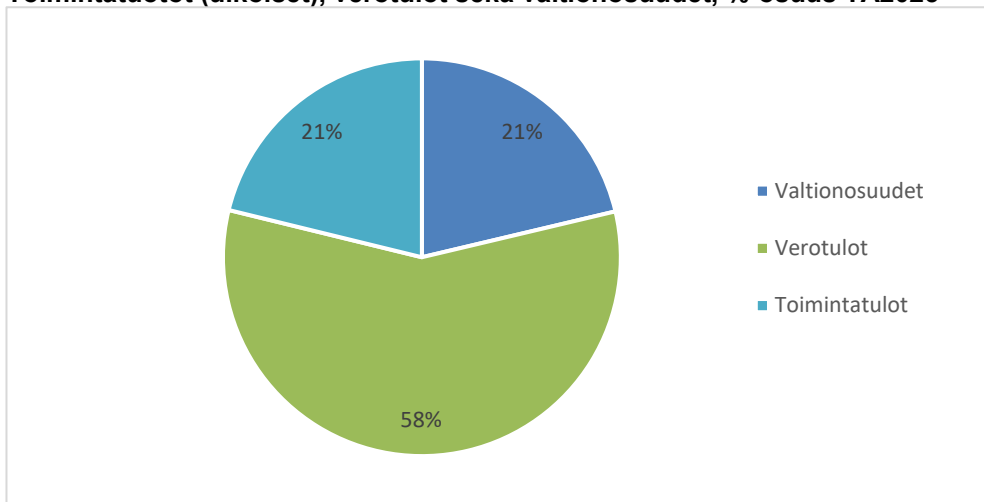
Toimintatuottojen (ulkoiset), verotulojen sekä valtionosuuksien kehitys v. 2014 – 2025

Yllä olevasta taulukosta on nähtävissä valtionosuusudistuksesta johtuva vähennys valtionosuustuloissa vuonna 2015. Vuonna 2015 myös toimintatulot vähentyivät vesi- ja viemärlaitoksen sekä kaukolämpölaitoksen yhtiöittämisen seurauksena. Hyvinvointialueuudistus vaikutti kuntien toimintakuluihin, verotuloihin ja valtionosuuksiin talousarviovuodesta 2023 lukien.

Yhteisöverotulot ovat olleet merkittävät vuoteen 2022 saakka. Pyhäsalmen kaivos on ollut suurin yhteisöveroa tuottava yritys Pyhäjärven kaupungissa. Kaivostoiminnan päättyessä verotulot ovat vähentyneet. Verotulopohjan laajenemiseen vaikuttavat merkittävästi energiakäänteeseen liittyvät kiinteistöverotulot tulevina vuosina.

Toimintatuotot (ulkoiset), verotulot sekä valtionosuudet, %-osuus TA2025

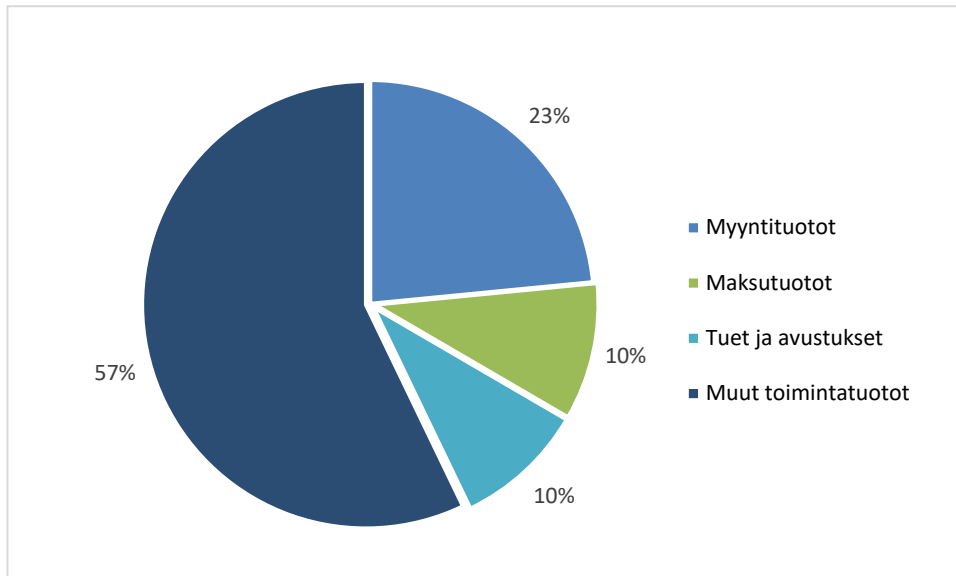

Toimintatuotot, verotuotot ja valtionosuudet	TA 2025, €	Osuus tuotoista, %
Toimintatuotot, ulkoiset	3 913 961	21 %
Verotulot	10 630 000	58 %
Valtionosuudet	3 935 000	21 %
Tuotot yhteensä	18 478 961	100 %

Toimintatuotot

Toimintatuotot sisältävät myyntituotot, maksutuotot, tuet ja avustukset sekä muut toimintatuotot.

Toimintatuotot	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
					LTA 2024	
Toimintatuotot, ulk., €	3 993 337	4 536 064	4 490 724	3 771 687	4 761 916	3 913 961

Toimintatuottojen jakautuminen eri tulolajeittain prosentiosuuksina TA2025

Toimintatuotot	TA 2025, €	Osuus toim.tuotoista, %
Myyntituotot kaupunki (ulkoiset)	918 062	23 %
Maksutuotot	388 934	10 %
Tuet ja avustukset	370 430	10 %
Muut toimintatuotot	2 236 535	57 %
Toimintatuotot yhteensä	3 913 961	100 %

Verotulot

Pyhjärven kaupungin verotulojen kehittyminen vuosina 2021 - 2025

Verotulot	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Kunnallisvero, €	15 269 143	15 551 890	7 885 599	7 460 000	7 460 000
Osuus yhteisöverosta, €	6 051 302	4 320 543	1 751 542	1 360 000	1 250 000
Kiinteistövero, €	1 308 936	1 319 698	1 402 608	1 895 000	1 920 000
Verotulot yhteensä, €	22 629 381	21 192 131	11 039 749	10 715 000	10 630 000

Sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämismääräyksiä ja siten niiden kustannukset siirrettiin kunnilta hyvinvointialueille. Tämän takia kuntien tuloja siirrettiin valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Merkittävä osa tulojen siirtoa tehtiin kunnallisveron kautta. Kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennettiin yhtä paljon 12,64 prosenttiyksikköä vuonna 2023. Yhteisöverotuloihin sekä kunnan tuloveroihin on vaikuttanut alentavasti myös Pyhäsalmen kaivoksen malmivarantojen loppuminen.

Kaupunginvaltuusto päätti vuodelle 2025 seuraavat tulovero- ja kiinteistöveroprosentit (suluissa vuoden 2024 veroprosentit): kunnallisvero 9,10 % (9,10 %), vakituiset asunnot 0,50 % (0,50 %), yleinen kiinteistövero 1,30 % (1,30 %), muut kuin vakituiset asunnot 1,40 % (1,40 %), rakentamattomat rakennuspaikat 6,0 % (6,0 %), yleishyödyllinen yhteisö 0,00 % (0,00 %) sekä voimalaitokset 3,10 % (3,10 %).

Pyhjärven kaupungin veroprosentit vuosina 2018 - 2025

Veroprosentit	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kunnan tulovero	20,75	20,75	21,75	21,75	21,75	9,11	9,10	9,10
Yleinen kiinteistövero	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30
Vakituinen asunto	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Muu asuinrakennus	1,30	1,30	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40
Rakentamaton rakennuspaik.	4,00	4,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Yleishyödyllinen yhteisö	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,00	0,00	0,00
Voimalaitos	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10
Efektiiivinen veroaste	13,64	13,81	14,43	14,43	14,22	6,34	6,42	6,76
Erotus, efekt. – kunnan tulov.	7,11	6,94	7,32	7,32	7,53	2,77	2,68	2,34

Veroprosentit	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kuntien keskimääräinen tulovero-%	19,88	19,97	20,02	20,01	7,38	7,46	7,54
Pohjois-Pohjanmaan keskim.tulovero%	20,57	20,57	20,91	20,91	8,27	8,35	8,58

Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2025 on 7,54 %. Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin. Pyhjärven kaupungin efektiivinen veroaste vuonna 2025 on 6,76 %.

Veroprosentin korottamatta jättämiseksi esitetyt perustelut, joissa tasausjärjestelmän väitetään ”korvaavan” korotusta vastaavat verotulot, eivät pidä paikkaansa. Miksi näin on, johtuu siitä, että tasauksen laskentaessa käytetään koko maan painotettua keskimääräistä tuloveroprosenttia eikä kunnan päättämää veroprosenttia.

Taloussuunnitelma 2026 - 2027

Valtionosuudet

Valtion talousarvioesitys sisältää lukuisia kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joista useimpien nettovaikutus kuntatalouteen on lähellä neutraalia tai hieman vahvistava. Uusiin tai laajentuviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan 100 prosentin valtionosuus, ja valtion päättämien veroperustemuutosten vaikutukset kompensoidaan kunnille. Osana keväällä 2024 linjattuja säästöpäätöksiä joitain kuntien tehtäviä ja velvoitteita poistetaan.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 21,92 prosentista 25,02 prosenttiin vuonna 2025. Valtionosuusprosentissa on otettu huomioon lisäyksenä uusien ja laajenevien tehtävien toteuttaminen.

Pyhäjärven kaupungin valtionosuuksien kehittyminen vuosina 2019 - 2025

Valtionosuudet	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Peruspalvelujen valtionosuus, €	16 943 139	16 956 145	15 151 459	17 635 494	1 304 782	1 980 000	3 436 000
Opetus- ja kulttuuritoim. muut valtionosuudet	-395 521	-336 897	-293 871	-248 029	-258 648	-220 000	-174 000
Veromenetyksen kompensatio		2 841 326	2 831 753	3 184 364	958 856	970 000	673 000
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus			805 000				
Valtionosuudet yhteensä	16 585 487	19 460 574	20 335 468	20 571 829	2 004 990	2 730 000	3 935 000
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus, sisältyy peruspalvelujen valtionosuuksiin	507 256	1 313 839	1 841 127	988 368	-38 849	1 600 000	2 286 100
Valtionosuudet € / asukas	3 232	3 233	4 098	4 261	422	574	834
Valtionosuudet, %:a toimintamenoista ulk.	38,8	45,5	45,1	45,0	11,0	19,2	20,8
Valtionosuuksien osuus verotuloista %	77,3	89,6	89,9	97,1	18,2	25,5	37,0

Vuoden 2025 lopulliset tiedot valtionosuuksista tarkentuvat joulukuun lopussa.

Valtionosuusprosentit ja kunnan omarahoitusosuudet vuosina 2019 - 2025

Valtionosuudet	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Valtionosuusprosentti %	25,37	25,46	25,63	23,59	22,09	21,92	25,02
Kunnan omarahoitusosuus, €/asukas	3 524	3 655	3 747	4 291	1 330	1 389	1 468

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä toimii osana kuntien valtionosuusjärjestelmää. Kuntien lisäksi se kattaa myös yksityiset koulutuksen järjestäjät ja kuntayhtymät.

Opetus- ja kulttuuritoimen järjestelmällä rahoitetaan

- koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa
- osaa esi- ja perusopetuksesta
- lukiokoulutusta
- ammatillista koulutusta
- kansanopistoissa, kansalaisopistoissa, kesäyliopistoissa, liikunnan koulutuskeskuksissa ja opintokeskuksissa järjestettyä vapaan sivistystyön koulutusta.

Lisäksi järjestelmä kattaa opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen, kuntien liikuntatoimen ja nuorisotyön sekä museoiden, teattereiden ja orkestereiden toiminnan.

Korkotuotot ja muut rahoitustuotot

Pyhjärven kaupunki ei peri Kiinteistö Oy Rillankiveltä myöntämistään tertiäärilainoista korkoa vuonna 2025. Tertiäärilaina on kaupungin myöntämä kolmoissijaislaina, jonka asuntorahasto rinnastaa yhtiön omiin varoihin. Tertiääri- eli kolmoissijaislaina tarkoittaa sitä, että laina on vakuuksien suhteen kolmannella sijalla valtion ja muiden rahoittajien jälkeen.

Korkotuotot sisältävät mm. Pyhjärven Energia ja Vesi Oy:ltä perittävän lainan koron.

Muihin rahoitustuottoihin on budjetoitu 457.000 euroa, joka sisältää mm. sijoitusarvopapereiden myyntituotot.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Pyhjärven kaupunki perii antamistaan lainan takauksista vuotuista takausprovisiota.

Toimintakulujen kehitys

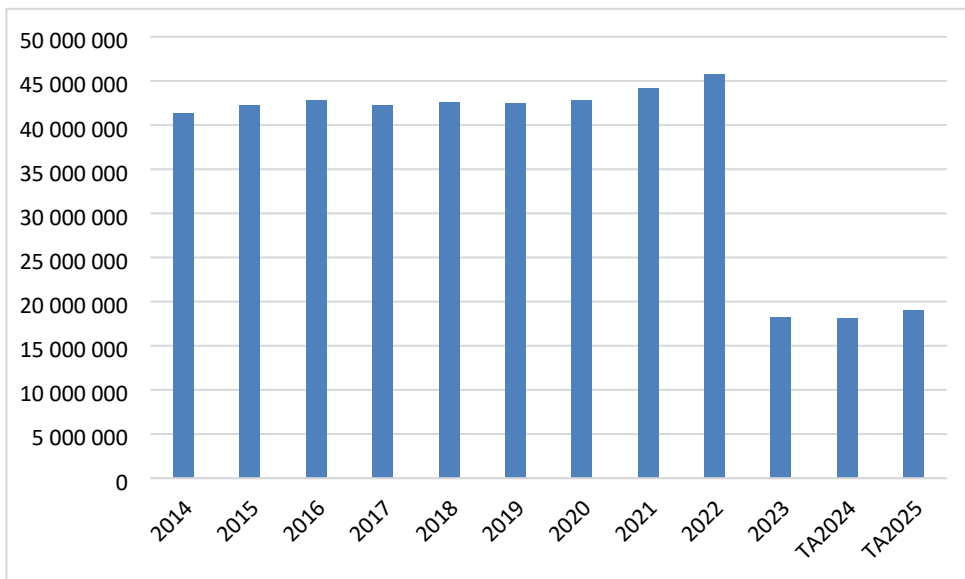
Toimintakulut ja toimintakate

Seuraava taulukko kuvaa Pyhäjärven kaupungin toimintakatteen kehitystä. Toimintakate on käyttötalouden toimintatulojen ja toimintamenojen erotus. Hyvinvointialueuudistus vaikutti merkittävästi toimintakatteeseen vuodesta 2023 alkaen.

Toimintakate	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA + LTA 2024	TA 2025
Toimintakate, €	-39 606 269	-41 277 810	-14 409 850	-14 081 796	-15 049 000

Toimintakulut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA + LTA 2024	TA 2025
Toimintakulut, ulkoiset, €	-44 142 334	-45 768 534	-18 181 537	-18 843 712	-18 962 961

Pyhäjärven kaupungin toimintakulujen (ulk.) kehittyminen vuosina 2014– 2025

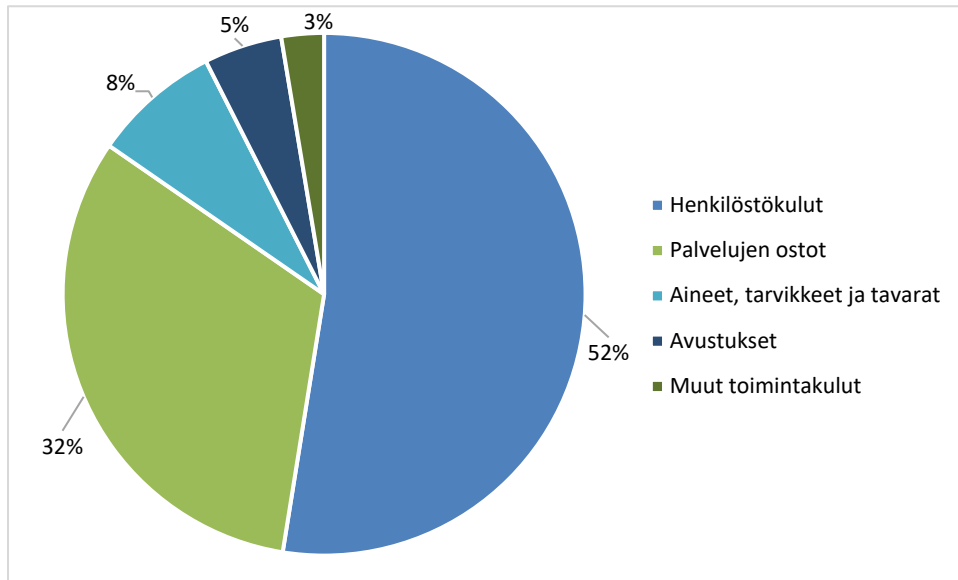

Vuosi 2015 ei sisällä kaukolämpölaitoksen sekä vesi- ja viemärlaitoksen toimintakuluja, koska Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy perustettiin hoitamaan em. toimintoja. Varhaiskasvatus siirtyi Peruspalvelukuntayhtymä Selänteeltä 1.1.2016 alkaen Pyhäjärven kaupungin talousarvioon sivistystoimen alle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023. Järjestämisvastuun siirtyminen vaikuttaa myös Pyhäjärven kaupungin toimintakulujen, toimintatulojen, verotulojen sekä valtionosuuksien määrään.

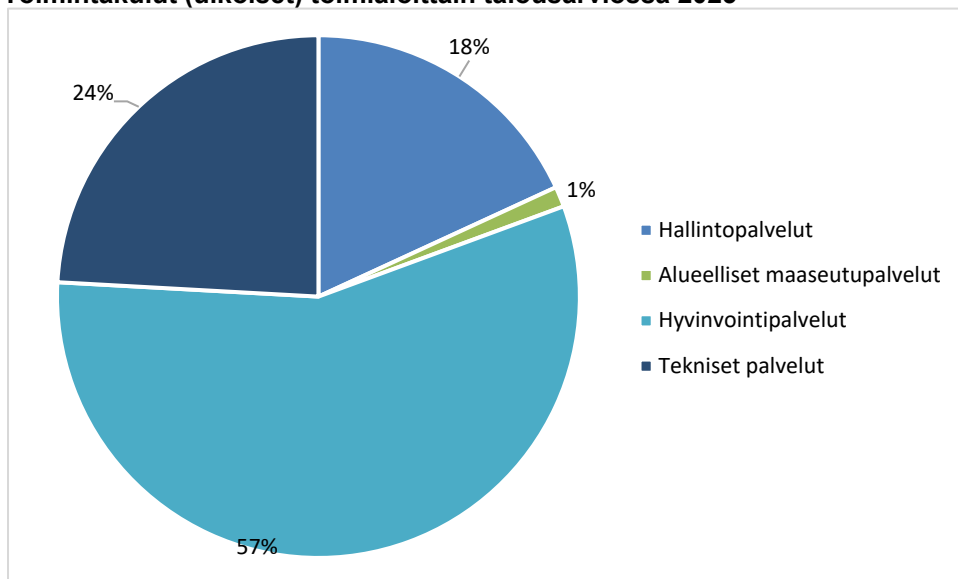
Vuonna 2025 kaupunkien toimintakuluja lisää työllisyyspalvelujen siirtyminen kuntien palveluiksi.

Toimintakulut (ulkoiset) kululajeittain TA2025

Pyhjärven kaupungin ulkoiset toimintakulut kululajeittain	TA 2025, €	%-osuus
Henkilöstökulut	-9 961 941	52 %
Palvelujen ostot	-6 086 130	32 %
Aineet ja tarvikkeet	-1 499 016	8 %
Avustukset	-917 080	5 %
Muut toimintakulut	-498 794	3 %
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	-18 962 961	100 %

Toimintakulut (ulkoiset) toimialoittain talousarviossa 2025

Henkilöstökulut muodostavat vuoden 2025 talousarviossa suurimman osan ulkoisista kustannuksista.

Henkilöstömenot

Kunta-alaa koskevat virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022–30.4.2025. Vuoden 2025 talousarvion laadinnassa on varauduttu 2 %:n palkkakustannusten korotuksiin. Henkilöstökulut ovat yhteensä noin 52 % kaikista ulkoisista toimintakuluista.

Tasausmaksu

Eläkemenoperusteinen maksu on poistunut ja tilalle on tullut tasausmaksu 1.1.2023 alkaen. Tasausmaksu jaettiin vuonna 2024 hyvinvointialueiden ja kuntien kesken siinä suhteessa, mikä on hyvinvointialueiden ja kuntien osuus niiden julkisten alojen eläkelain 85 ja 86 §:ssä tarkoitetuista työansioista lain voimaantullessa.

Keva on arvioinut vuoden 2025 tasausmaksun kokonaismäärän ja jakanut sen kuntien ja hyvinvointialueiden kesken niin, että kuntien osuus on n. 48,7 % kokonaissummasta. Kuntien osuus jaetaan kuntien kesken kunakin vuonna kuntien viimeiseksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen verorahoituksen suhteessa. Kunnan verorahoituksella tarkoitetaan kunnan saamia kunnallisvero-, kiinteistövero- ja yhteisöverotuloja sekä valtionosuuksia.

Tasausmaksu on jaettu henkilöstömenojen suhteessa toimialueille. Pyhäjärven kaupungin tasausmaksu vuonna 2025 on Kevan arvion mukaan yhteensä 214.000 euroa.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostojen osuus koko kaupungin kustannuksista muuttui merkittävästi vuonna 2023, kun hyvinvointialueet aloittavat toimintansa. Kaupungin talousarvio ei sisällä enää määräraha-avarausta sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä palo- ja pelastuspalvelujen ostamiseen.

Kaupungin hyvinvointipalvelut ovat ostaneet ateriapalvelut 1.1.2023 alkaen PPE Köökki Oy:ltä.

Vuonna 2024 palvelujen ostoihin ei varattu määrärahoja ympäristösuojelu- ja rakennusvalvonnan palvelujen sekä Selman palvelujen toimintaan, koska edellä mainitut palvelut siirtyivät kunnille 1.10.2023 alkaen. Myös kirjastopalvelut siirtyivät kaupungin omaksi toiminnaksi 1.1.2024 alkaen.

Vuonna 2025 palvelujen ostojen määrää lisää työllisyyspalvelujen ostamiseen varatut määrärahat.

Avustukset

Vuonna 2025 avustusmäärärahat ovat pysyneet pääasiassa edellisvuoden tasolla, toteutumisiin liittyviä eurotarkistuksia on tehty. Maaseudun kehittämisavustukseen varattiin 9.000 euron määräraha sekä kunnan osuuteen maaseutuyrittäjien lomituspalveluihin varattiin 18.000 euroa.

Hallintopalvelujen avustusmäärärahoissa on varauduttu lasten kotihoidontuen kuntalisän maksamiseen talousarviovuonna 2025. Lasten kotihoidontuen kuntalisän kuukausimäärä korotettiin 150 eurosta 200 euroon kaupunginvaltuuston päätöksellä. Avustukset yhteisöille sisältävät avustukset Pyhäjärven 4H-yhdistykselle sekä SPR:n Pyhäjärven osastolle. Avustuksiin yhteisöille on varattu määräraha 8.500 euroa, joka ilmoitetaan yhdistysten haettavaksi kevään 2024 aikana. Avustus on tarkoitettu käyttäjä lasten ja nuorten, sairaiden ja vanhusten palveluja edistävien yhdistysten toimintaan. Avustusta voi hakea myös tapahtumien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Yhdistyksen tulee olla pyhäjärvinen yhdistys eikä yhdistys voi saada avustusta kaupungin muista avustusmäärärahoista.

Hallintopalvelujen avustusmäärärahat sisältävät myös työttömyysturvakustannukset. Hyvinvointipalvelujen määrärahoissa on varauduttu kulttuuritoimen, nuorisotoimen, liikuntatoimen avustuksiin sekä lakisääteiseen kotihoidontukeen.

Teknisen toimen määrärahoissa on varauduttu yksityistieavustuksiin sekä latujen kunnossapitoavustukseen.

Työllisyyspalvelut

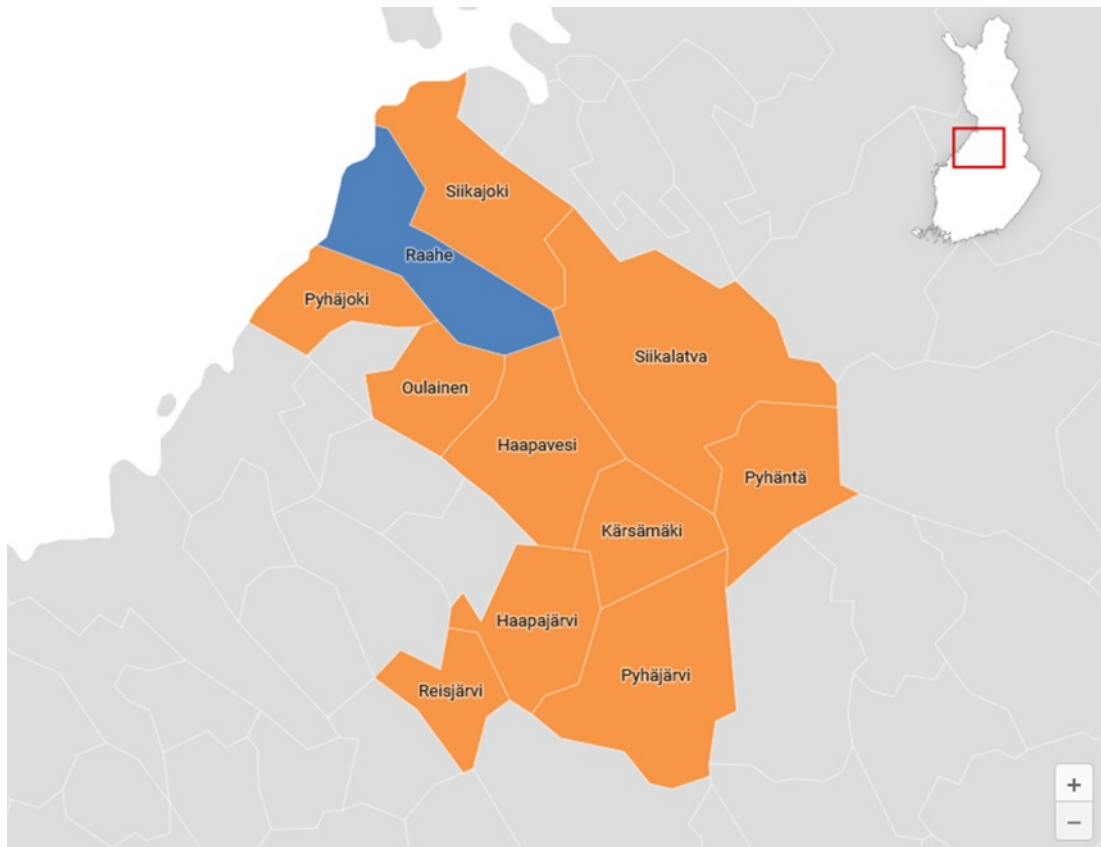
Työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain (380/2023) mukaisesti 1.1.2025.

Pyhjäjärven kaupunginvaltuusto hyväksyi 29.1.2024 § 5 yhteistoimintasopimuksen Raahen työllisyysalueen perustamiseksi. Raahen työllisyysalueen muodostavat Haapajärvi, Haapavesi, Kärsämäki, Oulainen, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Reisjärvi, Siikajoki, Siikalatva ja Raahе, joka toimii muodostettavan työllisyysalueen vastuukuntana.

Menoarvio, joka sisältää mm. te-palvelujen yhteistoimintamaksun ja työttömyysturvakustannukset, on kokonaisuudessaan noin 1.000.000 euroa.

TE-uudistuksen perusteella Pyhjäjärven kaupungin valtionosuuksissa maksetaan vuonna 2025 noin 730.000 euroa osuutta TE-palvelujen tehtävien hoidosta. TE-palvelut siirtyvät kuntiin alirahoitettuna, jolloin valtionosuusrahoitus ei kata TE-palvelujen hoidosta aiheutuneita kustannuksia. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellista ja sisältyy peruspalvelujen valtionosuuteen.

Alla olevassa kartassa näkyy kunnat, jotka kuuluvat Raahen työllisyysalueeseen.

	TA 2025	
Avustukset hallintopalvelut		
Avustukset kotitalouksille		40.000
Lasten kotihoidon kuntalisä	40.000	
Avustukset kotitalouksille		28.380
Vammaisneuvosto	1.380	
Kunnan osuus lomituspalveluihin maaseutuyrittäjille	18.000	
Avustus maaseudun kehittämiseen	9.000	
Avustukset yhteisöille		60.400
Pyhäjärven 4H-yhdistys	6.000	
SPR, Pyhäjärven osasto	5.000	
Ennalta jakamattomat avustukset talousarviovuonna (joka sisältää veteraanijärjestöille annettavan avustuksen ja Pyhäjärven Pohdin yleisurheilujaoston kesäikäreiden järjestämiseen varatun määrärahan 1.500 €)	8.500	
Muu kohdentamaton avustus	4.000	
Kaukolämpötaksan porrastus	5.400	
Uuden teollisuushallin rakentajille –50 % liittymismaks.	13.500	
Risteysalueen kaukolämpötaksan kompensointi	18.000	
Avustukset yhteisöille		13.600
Kylätoiminta-avustus (150 €/kylä + 150 €/kylä kokousosal.)	3.600	
Kyliä kehittämisavustus	10.000	
Avustukset yhteisöille, työllistäminen 6059		571.000
Työttömyysturvamaksut	550.000	
Pyhjäjärvi-lisä, lisäpalkkatuki pyhjäjärvisille yhdistyksille ja yrityksille, työttömien työmatkatuki	11.000	
Kesätyöllistäminen	10.000	
Avustukset hallintopalvelut yhteensä		713.380
Avustukset hyvinvointipalvelut		
Avustukset yhteisöille		50.500
Kesäyliopisto	12.000	
Yrittäjyyskasvatus	1.500	
Liikunta, järjestöavustukset	20.600	
Nuorisotoimi, järjestöavustukset	5.800	
Kulttuuripalvelut, järjestöavustukset	10.600	
Lakisääteinen kotihoidon tuki, 1.1.2016 alkaen		122.000
Avustukset hyvinvointipalvelut yhteensä		172.500
Avustukset tekniset palvelut		
Avustukset yhteisöille		31.200
Yksityistieavustukset	30.000	
Ladut	1.200	
Avustukset tekniset palvelut yhteensä		31.200
Avustukset yhteensä		917.080

Lainakanta

Lainakanta sekä omavaraisuusaste vuosina 2019 – 2025

	2019	2020	2021	2022	2023	8.2024	TA2025
Lainakanta, 1000 euroa	29 099	30 252	28 184	26 115	31 987	36 854	41 034
Lainakanta € / asukas	5 667	6 011	5 680	5 409	6 726	7 796	8 694
Omavaraisuusaste	45,1	44,9	48,3	46,3	39,7	35,4	
Konsernin lainat, € / asukas	9 110	10 031	10 251	10 768			
Kuntien keskimääräinen lainakanta € / asukas	3 342	3 448	3 465	3 371			
Kuntien keskimääräinen konsernin lainakanta, € / as.	7 084	7 457	7 681	7 831			

Vuodesta 2015 alkaen Pyhäjärven kaupunki on nostanut vuosittain talousarviolainaa talousarviopäätöksen mukaisesti. Lainaa on otettu myös käyttötalouden hoitamiseen, koska vuosikate on muodostunut useana vuotena negatiiviseksi.

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappion sietokykyä ja ylipäätään kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omat varat muodostavat puskurin mahdollisia tappioita varten. Kunnissa pidetään omavaraisuusastetta hyvänä, jos se ylittää 70 %:a.

Lainan ottaminen

Maksuvalmiutta ovat rasittaneet valtionosuuksien määrän aleneminen ja mittavat investoinnit. Vuosikate on ollut negatiivinen useana vuotena. Tämä tarkoittaa, että on otettava velkaa myös käyttötalousmenojen hoitamiseen. Kaupunginhallituksella on oikeus talousarviolainojen ottamiseen talousarvion puitteissa.

Kaupunginjohtajalle ja talous- ja hallintojohtajalle annetaan maksuvalmiuden turvaamiseksi oikeus tilapäislainan ottamiseen enintään 3,0 miljoonaa euroa ja sitä suuremmista tilapäislainoista päättää kaupunginhallitus.

Lainananto

Kaupunginhallitukselle annetaan valtuudet myöntää rekisteröidyille yleishyödyllisille yhteisöille lyhytaikaista lainaa. Laina voidaan myöntää olemassa olevan rahoituspäätöksen perusteella enintään vuodeksi kerrallaan EU-rahoitteisten tai niihin verrattavien hankkeiden maksuvalmiuden turvaamiseksi. Hankkeen vuosikustannusarvion tulee olla yli 8.000 €. Lainasta peritään nostohetken mukainen, Euribor 6 kk (360) korko. Vakuudeksi edellytetään yhdistyksen yleisen kokouksen päätös kassalainan ottamisesta kaupungilta ja velkakirjaan hallituksen virallinen allekirjoitus. Hankkeen jatkuessa laina voidaan uudistaa tarvittaessa kaupunginhallituksen päätöksellä. Laina on maksettava takaisin kokonaisuudessaan heti, kun hanke on päättynyt ja hankesuunnitelman mukaiset maksatukset on saatu.

Kaupunginjohtajalle ja talous- ja hallintojohtajalle annetaan tytäryhtiöiden maksuvalmiuden turvaamiseksi oikeus tilapäislainan antamiseen enintään 100.000 euroa. Euromäärältään 100.000 euroa suuremmista tilapäislainoista päättää kaupunginhallitus. Tytäryhtiöiden maksuvalmiuslainan ehtona on, että se on maksettava kaupungille takaisin ennen lainanottovuoden päättymistä (31.12.).

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Pyhäjärven kaupunki perii antamistaan lainan takauksista vuotuista takausprovisiota.

Sijoitukset vuosina 2020 – 2024 (markkina-arvot)

TUNNUSLUKU/MITTARI	2020	2021	2022	2023	31.8.2024
Evli	5 521 552	5 947 332	5 496 088	5 980 569	6 312 817
Nordea kapitalisaatio	1 144 190	1 602 379	874 305	606 891	4 639 634
Nordea varainhoito	3 951 016	4 038 017	3 788 118	4 363 370	624 366
Ålandsbanken	300 000	357 570	707 580	787 421	790 546
Yhteensä	10 916 758	11 945 298	10 866 091	11 738 251	12 367 363

Pyhjärven kaupungin varainhoitajina ovat toimineet vuoden 2018 lopusta alkaen Evli sekä Nordea varainhoito. Ålandsbanken tuli varainhoitajaksi vuoden 2020 lopussa.

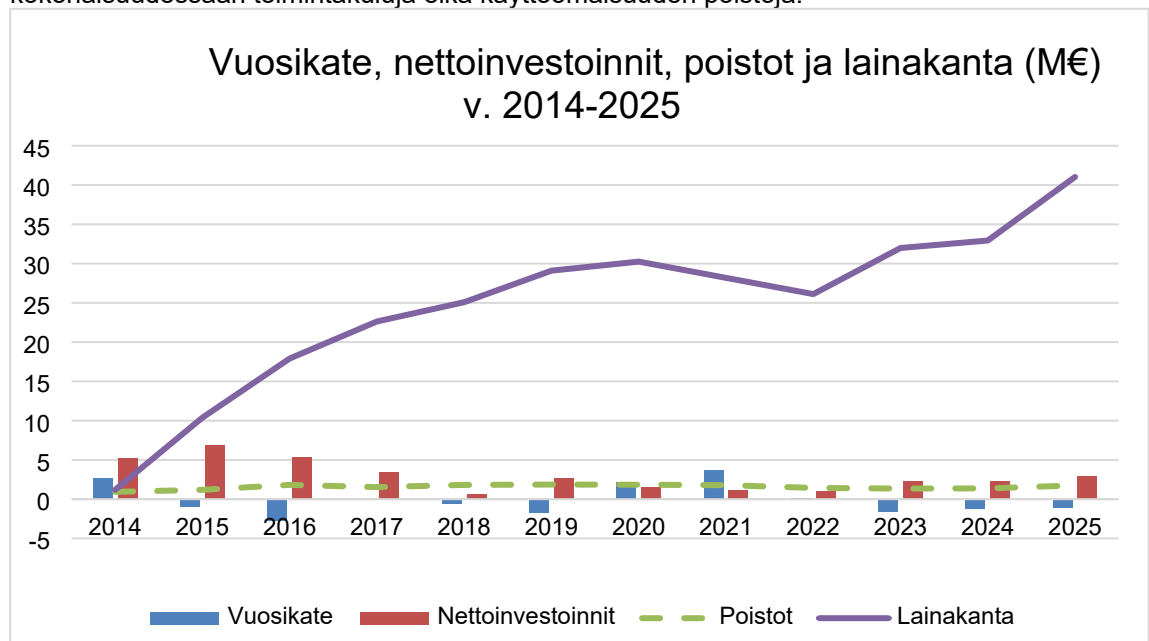
Tuotto prosentti vuoden alusta oli Evlin salkussa 7,23 %. Kolmen vuoden tuotto Evlillä oli 8,31 %. Nordea kapitalisaation ja varainhoidon tuotto prosentti vuoden alusta oli 5,89 % sekä raportoinnin alusta 33,94 %. Ålandsbankenin vuoden tuotto sijoitukselle on ollut 9,85 %. Ålandsbanken raportti 30.6.2024

Pääomantuloutuksia voidaan tulevaisuudessa käyttää investointeihin, lainojen lyhennyksiin ja elinkeinojen kehittämiseen valtuuston erikseen päättämällä tavalla.

Tulorahoituksen riittävyys

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Vuoden 2025 talousarviossa vuosikate on -1.030.000 euroa, eikä näin ollen kata kokonaisuudessaan toimintakuluja eikä käyttöomaisuuden poistoja.

TULOSLASKELMA JA KOKONAISTALOUDEN KEHITYS

Tuloslaskelman toteutuma ulkoiset + sisäiset

	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	TA LTA 2024	Talousarvio 2025
Toimintatuotot	6 881 838	7 121 706	7 175 971	6 019 928	7 100 248	6 363 655
Toimintakulut	-45 649 358	-46 727 975	-48 453 782	-20 429 778	-21 182 044	-21 412 655
Toimintakate	-38 767 519	-39 606 269	-41 277 810	-14 409 850	-14 081 796	-15 049 000
Verotulot	21 717 394	22 629 381	21 192 131	11 039 749	10 715 000	10 630 000
Valtionosuudet	19 460 574	20 335 468	20 571 829	2 004 990	2 730 000	3 935 000
Rahoitustuotot	246 151	473 140	44 275	799 027	465 000	547 000
Rahoituskulut	-530 955	-210 861	-429 725	-1 022 704	-963 000	-1 093 000
Vuosikate	2 125 644	3 620 859	100 700	-1 588 788	-1 134 796	-1 030 000
Poistot	-1 839 058	-1 785 473	-1 431 069	-1 351 513	-1 374 700	-1 748 000
Arvonalentumiset						
Satunn. kulut	-198 141			-65 000		
Tilikauden tulos	88 445	1 835 387	-1 330 369	-3 005 301	-2 509 496	-2 778 000
Poistoeron muut.	338 427	334 208	328 316	325 102	320 000	310 000
Varausten muutos						
Rahastojen muut.						
Tilik. yli-/alijäämä	426 871	2 169 595	-1 002 053	-2 680 199	-2 189 496	-2 468 000
Taseen erät						
Tilikauden ylijääm.	1 171 872	3 245 401	2 243 348	-436 851		
Poistoero	6 142 106	5 469 470	5 141 154	4 816 052		

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmassa esitetään kokonaistalouden kannalta keskeiset tekijät, eli verotulot, valtionosuudet sekä varsinaisen toiminnan toimintatuotot ja toimintakulut. Vakaan talouden lähtökohtana on sopeuttaa toimintamenot tuloerien kehitykseen.

Toimintakate muodostuu toimintatulojen ja toimintamenojen erotuksesta (= käyttötalouden nettomeno). Se osoittaa kuinka paljon käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Tuloslaskelma osoittaa, että Pyhäjärven kaupungin tulo-rahoitus ei ole riittävä talousarviovuonna 2024, mutta odotettavissa on, että tulevina vuosina kaupungin talous tulee parantumaan verotulopohjan laajentumisen kautta.

Tuloslaskelman tunnuslukuja

	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Asukasmäärä	5 033	4 962	4 828	4 756	4 760	4 720
Toimintatuotot % toimintakuluista	9,3 %	10,3 %	9,8 %	20,7 %	25,3 %	20,6 %
Vuosikate % poistoista	115,6 %	202,8	7,0 %	-117,6 %	-82,5 %	-58,9 %
Vuosikate €/asukas	422,3	729,7	20,9	-334,1	-238,4	-218,2
Poisto %	46,1 %	39,4 %	31,9 %	28,9 %	35,2 %	44,7 %
Poistot / asukas	-365,4	-359,8	-296,4	-284,2	-288,8	-370,3
Tilikauden tulos	88 445	1 835 387	1 330 369	-3 005 301	-2 509 496	-2 468 000
Taseen kertynyt ylijäämä	1 171 872	3 341 467	2 243 348	-436 851		
Kertynyt ylij.,€/as.	233	673	465	-92		

Tuloslaskelman tunnusluvut, selostus:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista:

$100 \times \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut}$

Tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla toiminnan tuotoilla.

Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista:

$100 \times \text{vuosikate} / \text{keskimääräinen poistonalainen investointien omahankintameno}$

Vuosikate % poistoista:

$100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot}$

Poisto-%: $100 \times \text{poistot} / \text{käyttöomaisuudesta} / \text{toimintatulo}$

Taloussuunnittelun tasapainoperiaate

Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulo-rahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Taloussuunnitelmassa on esitettävä toimenpiteet edellisiltä tilikausilta kertyneen tai kuluvalta tilikaudelta kertyvän alijäämän kattamiseksi. Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista vuositason ei kuitenkaan edellytetä. Kunta, jonka kuluvan vuoden tasearvio on ylijäämäinen, voi sen sijaan tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä.

Kaupungin talouden seuranta ja reagoiminen tuleviin muutoksiin vaatii edelleen tarkkuutta tulevina vuosina. Kaupungin talouden tasapaino edellyttää kokonaistalouden hallintaa, uusien toimintatapojen luomista, yhteistyön tehostamista eri tahojen kanssa sekä kaupungin profiilin nostamista.

Talouden tasapainottaminen

Pyhjärven kaupungin taloudellinen tilanne on tällä hetkellä huolestuttava. Taseeseen aikaisemmilta vuosilta kertynyt ylijäämä tulee syötyä seuraavina vuosina kertyvien alijäämien johdosta. Talouden tasapainottaminen tulee jatkumaan vuosina 2024 - 2026. Veropohjan laajeneminen vaikuttaa merkittävästi Pyhjärven kaupungin talouden tasapainoon tulevien vuosien aikana.

Tilikauden yli- /alijäämät vuosina 2021 – 2025

	2021	2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Taseen loppusumma 31.12.	60 867 876	60 466 857	58 775 002		
Peruspääoma 31.12.	20 542 188	20 542 187	18 482 849		
Peruspääoma-% taseen loppusummasta	33,7	34,0	30,7		
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	2 169 595	-1 002 053	-2 680 199		
- Edellisten vuosien alijäämä					
+ Edellisten vuosien ylijäämä	1 171 872	3 245 401	2 243 349		
Tilikauden ylijäämä /alijäämä taseessa yht. 31.12.	3 341 527	2 243 348	-436 850		
Tuloksenkäsittelyerät tilinpäätöksessä: Poistoero	5 469 470	5 141 154	4 816 052		
Tilikauden yli-/alijäämä talousarviossa				-2 189 496	-2 468 000

Taloussuunnitelmat vuosille 2024 - 2029

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintakate	-14 081 796	-15 049 000	-15 070 000	-15 620 000		
Verotulot	10 715 000	10 630 000	11 680 000	13 570 000		
Valtionosuudet	2 730 000	3 935 000	4 270 000	4 370 000		
Rah.tuotot ja -kulut	-498 000	-546 000	-716 000	-680 000		
Vuosikate	-1 134 796	-1 030 000	164 000	1 640 000		
Poistot	-1 374 700	-1 748 000	-1 750 000	-1 850 000		
Tilikauden tulos	-2 509 496	-2 778 000	-1 586 000	-210 000		
Poistoeron muutos	320 000	310 000	300 000	290 000		
Tilik. yli-/alijäämä	-2 189 496	-2 468 000	-1 286 000	80 000	2 500 000	3 500 000

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty. Rahoituslaskelman mukaan Pyhjärven kaupungin pitkäaikaisten lainojen lisäys vuonna 2025 on 6,8 miljoonaa euroa.

TALOUSARVION SITOVUUS

Kuntalain 110 §:n 5 momentin mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Talousarviossa valtuusto hyväksyy toimielinten toimintatavoitteet ja talousarvion. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovaksi eräksi talousarviossa määritellään toimintakate. Kaupunginhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösunnitelmat. Toimielin voi siirtää käyttösunnitelmaan liittyvää päätösvaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille. Talousarvio sisältää myös informaatiotietona toimintaa ohjaavia tavoitteita, tunnuslukuja ja mittareita.

Käyttötaloussassa valtuusto myöntää toimielimille toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Toimielimien sitovuustaso on toimintamäärärahan ja tulotavoitteen erotus eli toimintakate. Toimielimen toimintakatteeseen vaikuttavat muutokset on valtuuston hyväksyttävä. Tekniset talousarviomuutokset voidaan toteuttaa suunnittelujärjestelmään lautakunnan päätöksellä. Kaikki talousarviomuutokset on käsiteltävä talousarviovuoden aikana.

Toimielin	Tulosyksiköt
Keskusvaalilautakunta	
Tarkastuslautakunta	
Kaupunginvaltuusto	
Kaupunginhallitus	Yleishallinto
	Elinkeinopalvelut
Maaseutulautakunta	Alueelliset maaseutupalvelut
Hyvinvointilautakunta	Hallinto
	Perusopetus
	Toisen asteen opetus
	Vapaa-ajan koulutus
	Vapaa-aikapalvelut
	Varhaiskasvatus
Tekninen lautakunta	Yhdyskuntatekniset palvelut
	Tilapalvelut
	Rakennus- ja ympäristövalvonta
	Työpajatoiminta

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä ovat verotulot ja valtionosuudet sekä rahoitustulojen ja -menojen yhteismäärä.

Rahoitusosassa sitovia eriä ovat antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vähennys.

Investointiosassa valtuusto myöntää toimielimille määrärahat. Toimielimien bruttomääräiset määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia.

Toimielin	Hankeryhmä
Kaupunginhallitus	Maa- ja vesialueet
	Koneet ja laitteet
	Sijoitukset ja muut pitkävaikutteiset menot
Hyvinvointilautakunta	Koneet ja laitteet
Tekninen lautakunta	Rakennukset
	Kiinteät rakenteet ja laitteet
	Koneet ja laitteet

Investointiosan poistonalaisena irtaimen omaisuuden hankintana pidetään vähintään 10.000 euron arvoista hyödyke tai hyödykeryhmän hankintaa. Irtaimen omaisuuden määrärahat ovat sitovia

toimielintasolla. Toimielimet veloitetaan kantamaan ja hakemaan investointien valtionosuudet talousarvioon merkityn mukaisesti.

Toimielimien sekä tulosyksiköiden toimintakate vuosina 2024 ja 2025, ulkoiset + sisäiset Käyttötalouden sitovat määrärahat valtuustoon nähden on merkitty sinisiin laatikoihin.

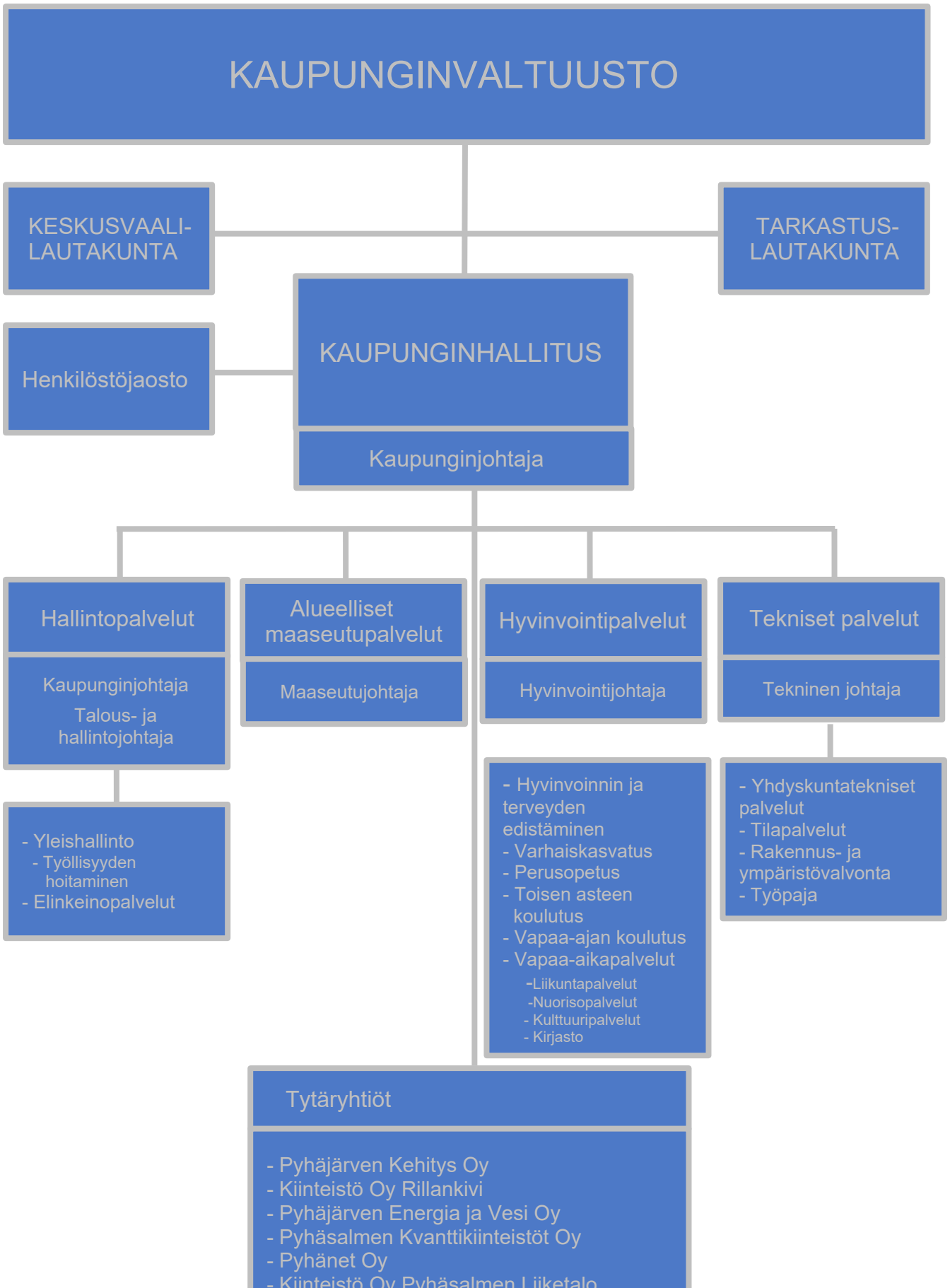
	TA + LTA 2024	TA2025	Muutos €	Muutos-%
Keskusvaalilautakunta	-17 333	-10 000	7 333	-42,3
Tarkastuslautakunta	-31 195	-31 200	-5	0,0
Kaupunginvaltuusto	-76 023	-73 800	2 223	-2,9
Kaupunginhallitus	-2 979 889	-3 303 000	-323 111	10,8
Yleishallinto	-2 089 989	-2 765 600	-675 611	32,3
Elinkeinopalvelut	-463 900	-537 400	-73 500	15,8
Selänne-palvelut	-426 000		426 000	-100,0
Alueelliset maaseutupalvelut	0	0	0	0,0
Hyvinvointilautakunta	-12 403 722	-12 296 615	107 107	-0,9
Hallinto	-310 887	-293 768	17 119	-5,5
Perusopetus	-6 348 517	-6 347 048	1 469	0,0
Toisen asteen opetus	-1 116 017	-1 078 854	37 163	-3,3
Vapaa-ajan koulutus	-191 792	-163 026	28 766	-15,0
Vapaa-aikapalvelut	-1 289 469	-1 292 189	-2 720	0,2
Varhaiskasvatus	-3 147 040	-3 121 730	25 310	-0,8
Tekninen lautakunta	1 426 367	665 615	-760 752	-53,3
Yhdyskuntatekniikka	-18 146	-599 854	-581 708	3 205,7
Tilapalvelut	1 531 442	1 586 169	54 727	3,6
Rakennus- ja ymp.valvonta	-130 599	-301 363	-170 764	130,8
Työpajatoiminta	43 670	-19 337	-63 007	-144,3
Toimintakate, yhteensä	-14 081 796	-15 049 000	-967 204	6,9

Talousarvion toteutumisesta raportointinen

Hallintosäännön 57 §:n mukaan toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla. Talouden toteutumisesta raportoidaan

huhtikuun ja elokuun lopun tilanteista sekä tilinpäätösraportointi kolmantena raportointi ajankohtana.

PYHÄJÄRVEN KAUPUNGIN ORGANISAATIO

HALLINTOPALVELUT

Vastuuelin: Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus
Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi
 Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Hallintopalvelut vastaavat kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta ja toimittamisesta toimielinten käsiteltäviksi. Hallintopalvelut tuottavat koko kaupungin toiminnan ja talouden tilaa koskevia tietoja ja toteuttaa toiminnan ja talouden seuranta, valvontaa ja suunnittelua. Hallintopalvelut vastaavat koko kaupunkikonsernin toiminnan ohjaamisesta. Hallintopalvelujen tehtävänä on tuottaa ammattitaitoisesti laadukkaat tuki- ja ylläpitopalvelut eri toimialoille.

Hallintopalvelut sisältävät keskusvaalilautakunnalle, tarkastuslautakunnalle sekä kaupunginhallitukselle varatut määrärahat.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2020	TP2021	TP2022	TP 2023	TA2024	TA2025
Toimintakate	-38 767 519	-39 606 269	-41 277 810	-14 218 300	-14 218 300	-15 049 000
Asukasluku	5 033	4 962	4 828	4 756	4 760	4 720
Toimintakate €/asukas	-7 703	-7 982	-8 550	-2 987	-2 987	-3 188

3. PERUSTELUT

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuusto päättää mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Valtuusto asettaa tehtäviinsä kaupungin muut toimielimet ja täyttää tärkeimmät virat. Valtuusto on hallintosäännöllä siirtänyt toimivaltaansa edelleen muille toimielimille, kuten kaupunginhallitukselle, lauta- ja johtokunnille sekä viranhaltijoille. Päätösvallan siirtämisen avulla valtuusto voi paremmin keskittyä tärkeimpien asioiden käsittelyyn ja kaupungin kehittämiseen.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA+LTA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	1 162 574	436 679	432 400	246 700	241 300	250 300
Toimintamenot	-31 468 596	-3 478 167	-3 536 840	-3 664 700	-3 666 370	-3 739 697
Toimintakate (netto)	-30 306 022	-3 041 488	-3 104 440	-3 418 000	-3 428 842	-3 504 640
Poistot ja arvonalent.	-56 368	-58 016	-60 400	-60 000	-60 000	-60 000
Tehtävän kokonaiskust.	-30 362 390	-3 099 504	-3 164 840	-3 478 000	-3 488 842	-3 564 640

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Vastuuelin: Tarkastuslautakunta

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat; arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla; arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää; huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta; valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi; valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kuntalain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIINTI / MITTARI
1. Tilintarkastusyhteisön tilintarkastajan toimesta kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen toteuttaminen kunta- ja tilintarkastuslain edellyttämällä tavalla.	Hallinnon ja talouden tarkastuksen asianmukaisen toteutuksen järjestäminen niin, että tilintarkastajalla on käytössään riittävät voimavarat riippumattoman tilintarkastuksen suorittamiseksi.	Tilintarkastaja raportoi sopimuksenmukaisesti tarkastuslautakunnalle, joka valvoo tarkastuksen suorittamista / Lakien ja asetusten mukainen riittävä laajuus.
2. Valtuuston päättämän kaupunkistrategian toteutumisen arviointi ja seuranta.	Viranhaltijaorganisaatio toteuttaa kuntastrategiassa asetetut tavoitteet ja toimenpiteet.	Tarkastuslautakunta / Kaupunkistrategian toteutumisen arviointi.
3. Valtuuston asettamien kaupunkikonsernin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi.	Lautakunta hankkii tiedot ja tutustuu tavoiteasettelun alaiseen toimintaan.	Kaupunginvaltuuston vuosittain asettamat tavoitteet / Toiminnan ja talouden arviointi, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kaupunginvaltuuston vuosittain asettamat tavoitteet / Oleellisen toiminnan riittävä arviointi.
4. Tarkastuslautakunnan toiminnan kehittäminen ja koulutautuminen.	Koulutuksella pidetään yllä valmiudet arviointityön suorittamiseen.	Kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan oma seuranta / Tarkastuslautakunnalla riittävä koulutuksen taso, käytössään riittävä asiantuntemus tehtävistä suoriutumiseksi.
5. Kaupunkikonsernin tavoiteasettelun kehittäminen / Tavoitteiden asettelun merkittävyyden ymmärtäminen.	Tavoiteasettelun merkittävyyden kehittäminen kaupunkikonsernissa.	Tarkastuslautakunta ja kaupunginvaltuusto / Riittävä määrä oleellisia, mitattavia ja arvioitavia tavoitteita.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Nettomenot € / asukas	5,6	7,4	6,6	6,6	6,8	6,9

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toimintatuotot						

Toimintamenot	-26 966	-34 969	-31 195	-31 200	-31 823	-32 458
Toimintakate (netto)	-26 966	-34 969	-31 195	-31 200	-31 823	-32 458

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vastuuelin: Keskusvaalilautakunta
Vastuuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

- PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS**
 Vaalien järjestäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä (VaaliL 714/1998). Keskusvaalilautakunta vastaa kunnassa valtiollisten sekä alue- ja kuntavaalien järjestämisestä. Vaalilain lisäksi kuntavaalien toimittamisesta säädetään kuntarakennelaisissa (1698/2009).
- PERUSTELUT**
 Alue- ja kuntavaalien vaalipäivä on 13.4.2025 ja ennakkoäänestys ajalla 2.-8.4.2025. Vuonna 2026 ei ole säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2027 on Eduskuntavaalit.
- TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET**
 Alue- ja kuntavaalien kustannusten jaosta säädetään vaalilain 188 §:ssä, jonka 3. momentin mukaan kunta huolehtii kunnan vaaliviranomaisen kustannuksista. Oikeusministeriö ei suorita alue- ja kuntavaaleista kunnalle kuntakorvausta. Sen sijaan aluevaaleissa hyvinvointialue korvaa kunnalle ne kustannukset, jotka aiheutuvat pelkästään aluevaaleista.

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	11 966	9 506	26 100	5 400	0	9 000
Toimintamenot	-13 684	-11 219	-43 433	-15 400	-1 000	-17 000
Toimintakate (netto)	-1 718	-1 713	-17 333	-10 000	-1 000	-8 000
Tehtävän kokonaiskust.	-1 718	-1 713	-17 333	-10 000	-1 000	-8 000

KAUPUNGINVALTUUSTO

Vastuuelin: Kaupunginhallitus
Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi
 Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

- PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS**
 Kaupunginvaltuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Valtuusto tekee päätökset kaikissa laissa mainituissa kunnan kannalta tärkeissä asioissa.

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-83 373	-85 193	-76 023	-73 800	-74 541	-75 296
Toimintakate (netto)	-83 373	-85 193	-76 023	-73 800	-74 541	-75 296

KAUPUNGINHALLITUS

Vastuuelin: Kaupunginhallitus
Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi
 Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin johtamisesta ja kehittämisestä kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Kaupunginhallitus johtaa ja valvoo kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintoja, vastaa strategian valmistelusta, toiminnan tuloksellisuudesta, kaupungin talouden ohjauksesta ja organisaation kehittämisestä, riskien hallinnasta ja omistajaohjauksesta sekä valvoo kaupungin yleistä etua. Sen lisäksi kaupunginhallitus vastaa alueiden käytön suunnittelusta ja ohjaa kaupungin maapolitiikkaa ja kaavoitusta, kuntasuunnittelua, seutuyhteistyötä, asuntopolitiikkaa, elinkeinopolitiikkaa sekä henkilöstöpolitiikkaa.

Kaupungin talouden seuranta ja reagoiminen tuleviin muutoksiin vaatii erityistä tarkkuutta talousarviovuonna 2025 sekä suunnitelmavuosina 2026 - 2027. Kaupungin talouden tasapaino edellyttää kokonaistalouden hallintaa, uusien toimintatapojen luomista, yhteistyön tehostamista eri tahojen kanssa sekä kaupungin profiilin nostamista.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 1. INFRA, OSAAMINEN, SAAVUTETTAVUUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Sähköisten palveluiden kehittäminen konsernin palveluissa. Digitaalisuusasteen arviointi tehdään säännöllisesti Nelostie E75 kehittyä TEN-T-asetuksen mukaisesti	Sähköisten palvelujen käyttäminen kasvaa Kaupungin digitalisaatioaste kasvaa mitattavasti. Suunnitteluvalmius Pyhäjärvi-Pulkila-välillä nousee.
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	E75 ja 27-tien risteysalueen kehittäminen suunnitellusti.	Uudet yritykset / varaukset / kehittämistoimenpiteet risteysalueella / vuosi. Risteysalueen kortteleiden asemakaavan muutos valmistuu / ei valmistu
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Kaupungin HINKU-sitoumuksen mukainen toiminta	Pyhäjärven kasvihuonepäästöt vähenevät 80 % vuoteen 2030 mennessä.
Uusiutuva energia luo työtä ja toimeentuloa	Energiahankkeet luovat paikkakunnalle uusia työpaikkoja. Kaupunki edistää alueellaan teollisia hankkeita hyödyntämään alueella tuotettua energiaa ja biomassoja. Uuden vihreän siirtymän teollisuuspuiston kehittäminen	Energia-alan työvoimavaikutusten kasvu (htv) Uusien investointipäätösten ja kehityshankkeiden määrä (Miljardin Pyhäjärven eteneminen) Uusien kehityshankkeiden määrä Olkosella.
Viihtyisä elinympäristö	Kuntaan muuttaminen vilkastuu. Riittävästi houkuttelevia kaavatontteja valmiina rakennettavaksi asumiseen.	Kuntaan muutto on suurempi kuin lähtömuutto vuonna 2025. Työperäisen maahanmuuton määrä. Niemelänrannan asuntotontteja lisätään, ent. kunnalliskodin paikalle.

	<p>Maakuntajärvi Pyhjärven rantaosayleiskaavan päivitys luo viihtyisiä asuntotontteja</p> <p>Kylien kehittämismääräraha luo mahdollisuuksia.</p>	<p>Kaavoituksen etenemisen aikataulu</p> <p>Kylien kehittämiseen varatun määrärahan jakaantuminen mahdollisimman monelle yhdistykselle.</p>
--	--	---

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMA JA HYVINVOINTI		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	<p>Nuorten kesätyösetelimallin käyttöä jatketaan ja kehitetään.</p> <p>Kutsuperusteista palveluliikennettä järjestetään haja-asutusalueille.</p>	<p>Kesätyösetelin käyttöaste vuosittain vähintään 95 %.</p> <p>Palvelun asiakasmäärä pysyy hyvällä tasolla.</p>
Sivistyksestä virtaa	<p>Kulttuurin ja liikunnan palveluiden kehittäminen toimitiloja rakentamalla tarvetta vastaavasti.</p> <p>Tapatumatarjonta kasvaa Pyhjärvellä.</p>	<p>Uuden hyvinvointitalon rakentaminen alkaa 2025.</p> <p>Uusien tapahtumien määrä.</p>
Kantokykyinen palvelutuotanto	<p>Palveluiden kustannustehokkuus</p>	<p>Palveluiden kustannusten seuraaminen säännöllisesti</p>
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	<p>Tiedottamista ja osallisuuden mahdollisuuksia lisätään kaupungin toiminnassa.</p>	<p>Konsernin tiedotuslehti ilmestyy vähintään 2 kertaa vuodessa.</p>
Viihtyisä elinympäristö	<p>Entisen saha-alueen kaavoitus uudistetaan</p>	<p>Uusi asemakaava alueelle valmistuu vuoden 2025 loppuun mennessä.</p>
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa	<p>Luonto hyödynnetään monipuolisesti matkailuliiketoiminnan kehittämisessä</p>	<p>Kaupungin satama-alueelle laaditaan kehittämissuunnitelma.</p>

Strateginen tavoite 3. VAHVA JA MAHDOLLISTAVA KAUPUNKI		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	<p>Talouden tasapainotusohjelman noudattaminen ja päivittäminen.</p> <p>Kuntalain § 118:n mukaiset ns. kriisikunnan raja-arvot eivät täyty kokonaan.</p> <p>Veropohja laajenee erityisesti tuulivoimarakentamisen kautta</p> <p>Kaupungin sijoitusvarallisuuden tuottavuus hyvällä tasolla</p>	<p>Konsernin positiivinen vuosikate vuonna 2026</p> <p>Kaupunkikonsernin lainamäärä €/asukas Tilikauden tulos positiivinen vuonna 2027</p> <p>Ns. kriisikuntamittareista täyttyy enintään kaksi</p> <p>Kiinteistöverotulojen toteutuminen / vuosi</p> <p>Sijoitussalkkujen tuotto, % / vuosi</p>
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	<p>Konsernin yhteiset ns. toimitusjohtajalaverit.</p> <p>Yhtiöiden hallitustyön tuloksellisuuden arviointi</p>	<p>Vähintään 6 kpl vuonna 2023</p> <p>Arviointimalli käytössä ja arviointia suoritetaan vuosittain.</p>
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	<p>Kaupungin investoinnit toteutuvat arvioiden mukaan.</p> <p>Uusia verotuloja tuottavia investointeja haetaan aktiivisesti.</p>	<p>Poikkeama-%</p> <p>Uusien energiainvestointipäätöksien määrä vuosittain</p>

	Kaupunkikonsernin vuosikate kattaa pitkällä aikavälillä nettoinvestoinnit	Vuosikate kattaa nettoinvestoinnit v. 2027.
Strateginen tavoite 4. YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Pyhäjärven Callio tunnetaan yritysalueena valtakunnallisesti. Pääpaino sisällöllisessä ja positiivisessa markkinoinnissa yhdessä yritysten kanssa.	Callion tuomat uudet kontaktit kaupungille. Kaupunki markkinoi itseään aktiivisesti sekä paikallisesti että valtakunnallisesti
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Aktiivinen hankekehittäminen ja aluekehitysvarojen hyödyntäminen. Ostopalveluna hankitaan resurssia yritys- ja rahoitusneuvontaan Aluekehityspalveluiden yhteistoiminta elinkeinopalveluiden koordinoimana	Aluekehitysrahojen vuosittainen määrä Yrityspalvelupäällikön tulostavoitteiden toteutuminen Aluekehityspalveluiden ja investointiminnan yhteishankkeiden vaikuttavuus
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Yhteisöjä tuetaan hyödyntämään kehittämisrahoitusta. Päätöksenteko ja toiminta ovat kustannustietoista ja vaikutuksia ennalta arvioivaa (EVA-menettely).	Saadun Leader-rahoituksen määrä. Laadittujen EVA-arviointien määrä
Päätöksenteon vuorovaikutus ja osallisuus	Osallistuvan budjetoinnin mallin kehittäminen	Osallistuvan budjetoinnin malli käytössä

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Asukasluku	4 828	4 756	4 760	4 720	4 700	4 680
Tulovero %	21,75	9,11	9,10	9,10	9,10	9,10
Koko maan keskim.tulov-%	20,02	7,4				

3.

PERUSTELUT

Kaupunginhallitus jakautuu kolmeen alakohtaan, jotka ovat yleishallinto, elinkeinopalvelut ja rahoitus.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyivät hyvinvointialueille 1.1.2023. Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut sekä talous- ja henkilöstöpalvelut siirtyivät kuntien omaksi toiminnaksi 1.10.2023 alkaen. Vuoden 2025 alusta alkaen TE-palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kuntiin. Pyhäjärven kaupungin TE-palveluita hoitaa Raahan työllisyysalue.

4.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Kaupunginhallitus	TP2022	TP2023	TA+LTA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	645 902	427 173	406 300	241 300	241 300	241 300
Toimintamenot	-2 953 139	-2 776 530	-2 960 189	-3 544 300	-3 562 778	-3 630 186
Toimintakate Selänne	-27 886 729	-570 255	-426 000			
Toimintakate (netto)	-30 193 965	-2 919 612	-2 979 889	-3 303 000	-3 321 478	-3 388 886
Poistot ja arvonalent.	-56 368	-58 016	-60 400	-60 000	-60 000	-60 000

Tehtävän kokonaiskust.	-30 250 334	-2 977 628	-3 040 289	-3 363 000	-3 381 478	-3 448 886

YLEISHALLINTO

Vastuuelin: Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Yleishallinto sisältää keskushallinnon, työterveyshuollon, muun henkilöstöhallinnon, luottamusmiestoiminnan, yhteistyötoimikunnan, työsuojelun, palveluliikenteen, verotuksen, velkaneuvonnan, eri toimikuntien, vammaisneuvoston, kylien kehittämisen, vanhusneuvoston, työllistämisen sekä nuorten työpajatoiminnan määrärahavaraukset.

2. PERUSTELUT

Työllistämismäärärahat on koottu talousarviossa hallintotoimelle, jolloin työllisyysmäärärahojen käyttäminen on kaupunginhallituksen alaisuudessa. Pyhäjärven kaupungilla on määräaikaisesti palkattuna työllisyyskoordinaattori, jonka tehtäviin kuuluvat myös kotoutumispalvelujen järjestäminen. Työllisyysmäärärahoja käytetään yhteistyössä toimialueiden esimiesten kanssa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Pyhäjärven kaupunkistrategia 2030 asiakirjan 26.9.2022 § 72.

Yleishallinto vastaa kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta ja toimittamisesta toimielinten käsiteltäviksi. Se tuottaa koko kaupungin toiminnan ja talouden tilaa koskevia tietoja ja toteuttaa toiminnan ja talouden seurantaa, valvontaa ja suunnittelua. Hallinto vastaa koko kaupunkikonsernin toiminnan ohjauksesta.

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Yleishallinto	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	468 299	427 173	406 300	241 300	241 300	241 300
Toimintamenot	-2 477 698	-2 356 494	-2 496 289	-3 006 900	-3 015 153	-3 072 128
Toimintakate (netto)	-2 009 399	-1 929 321	-2 089 989	-2 765 600	-2 773 853	-2 830 828
Poistot ja arvonalent.	-56 368	-58 016	-60 400	-60 000	-60 000	-60 000
Tehtävän kokonaiskust.	-2 065 772	-1 987 337	-2 150 389	-2 825 600	-2 773 853	-2 830 828

Pyhäjärven kaupungin osuus kunnallisen maaseudun kehittämisestä:

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Toimintamenot	71 575	-73 059	-71 960	-71 000	-71 000	-71 000
Toimintakate (netto)	71 575	-73 059	-71 960	-71 000	-71 000	-71 000

Kunnallinen maaseudun kehittäminen sisältää Pyhäjärven kaupungin kustannusosuuden kuntien välisestä maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksesta. Määräraha sisältää varauksen sisäisistä palveluista maksettaviin kuluihin mm. vuokrat ym. ja varauksen aiemmista sopimusperäisistä eläkkeistä aiheutuviin kuluihin. Maatilojen kehittämisavustusta on maksettu maataloille hakemusten perusteella. Maatilojen talousongelmat jatkuvat ja kehittämismäärärahaa esitetään edelleen ta-vuodelle 2025

Henkilöstöjaosto

Vastuuelin: Henkilöstöjaosto
Vastuuhenkilö: Henkilöstö- ja taloussihteeri

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Henkilöstöjaoston tehtävänä on seurata kaupungin henkilöstöhallinnon kehitystä ja hoitaa sen ratkaisuvalltaan kuuluvat henkilöstöasiat. Sen yleisenä tehtävänä on valmistella ja toimeenpanna ne henkilöstöä ja muuta hallintoa koskevat asiat, jotka kaupunginhallitus on uskonut sen valmisteltaviksi ja toimeenpantaviksi.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖSTRATEGIA		
PAINOPISTE	TAVOITE	ARVIOINTI / MITTARI
Työhyvinvoinnin tukeminen	Henkilöstön osallisuus	Tehtäväkuvausten kehittäminen palkkausjärjestelmäuudistuksessa
Osaamisen varmistaminen	Varhaisen tuen mallin mukainen toiminta Tyytyväinen ja hyvinvoiva henkilöstö	Työterveyshuollon palvelujen kehittäminen, paikallinen palvelupiste
Johtamisen ja esimiestyön kehittäminen	Henkilöstön ammatillinen kehittyminen Digiosaamisen vahvistaminen Vetovoimainen työyhteisö	Henkilöstölle yhteiset koulutukset koulutuslisenssin kautta
	Sisäisen tiedon kulun tehostaminen Johtamistaitojen ylläpitäminen Muutosten hallittu johtaminen	Esihenkilökoulutuksen toteuttaminen

HENKILÖSTÖMÄÄRÄT

Vuosi	TP2019	TP2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Vakinainen henkilökunta							
Hallintopalvelut	11	11	11,5	11,5	11,5	12,5	11,5
Alueelliset maaseutupalvelut	4	4	4	4	4	4	4
Hyvinvointipalvelut	99	105	101	101	100	108	110
Tekniset palvelut	44	41	39	40	16	17	17
YHTEENSÄ VAKINAINEN	158	161	155,5	156,5	131,5	141,5	142,5
Sijaiset ja määräaikaiset, työllistetyt							
Hallintopalvelut	10	6	3	2	2	1	1
Työllistetyt	10	15	18	10	12	10	10
Hyvinvointipalvelut	36	32	46	67	75	60	45
Tekniset palvelut	10	7	10	9	2	5	1
YHTEENSÄ SIIJAISIA ym.	66	60	77	88	91	76	57
KAIKKI YHTEENSÄ	224	221	232,5	244,5	222,5	217,5	199,5

Työllisyyden hoitaminen

Vastuuelin: kaupunginhallitus

Työttömien työnhakijoiden osuus on kuluvan vuoden syyskuussa 11,9 % työvoimasta (220 henkilöä). Pitkittynyt työttömyys on yhä vaikea haaste Pyhäjärvellä, sillä pitkäaikaistyöttömien määrä on noin 33 % kaikista työttömistä työnhakijoista. Alle 25-vuotiaita työttömistä on 11 henkilöä ja yli 50-vuotiaita työttömiä oli 114 henkilöä.

Työttömyysaste vuosina 2018 – 2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	30.9.2024
työttömyys % Pyhäjärvi 31.12.	11,6	11,5	14,6	11,9	12,4	12,8	11,5
työttömyys % Pohjois-Pohjanmaa 31.12.	10,8	11,1	13,6	10,9	10,9	12,6	10,9
työttömyys % Koko maa 31.12.	9,7	9,8	13,6	6,7	9,9	11,2	10,4

Työvoima sekä työlliset ja työttömät vuosina 2020 - 2024

Pyhäjärven kaupunki	Asukkaita	Työvoima asukkaista	%	Työlliset työvoimasta	%	Työttömät työvoimasta	%
31.12.2020	5 033	1 949	38,7	1 664	85,4	285	14,6
31.12.2021	4 964	1 900	38,3	1 674	88,1	226	11,9
31.12.2022	4 849	1 883	38,8	1 686	89,5	197	10,5
31.12.2023	4 756	1 843	38,8	1 608	87,2	235	12,8
30.09.2024	4 715	1 805	38,3	1 597	88,5	208	11,5

Pyhäjärven kaupungin osuus työmarkkinatuen kuntaosuudesta, €

	2019	2020	2021	2022	2023	TA2024	TA2025
Työmarkkinatuen kuntaosuus,€	186 898	229 965	265 376	192 577	251 475	210 000	
Työttömyysturvamaksut, €							550 000

Pyhäjärven kaupunki on panostanut työllisyyden hoitamiseen. TE-palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025 alkaen. Pyhäjärven kaupungin TE-palvelujen tehtäviä hoitaa Raahen työllisyysalue.

Pyhäjärven kaupunki myöntää lisäpalkkatukea yhdistyksille ja yrityksille, jotka palkkaavat työttömänä olevia pyhäjärvisiä. Lisäpalkkatuen käyttöä pyritään tehostamaan muuttamalla lisäpalkkatuen hakemiskäytäntöä käyttäjäystävällisemmäksi, keräämällä käyttäjäkokemuksia ja reagoimalla saatuihin käyttäjäkokemuksiin. Lisäksi tiedottamista lisätään henkilökohtaisen kontaktoinnin avulla. Tavoitteena on saada lisäpalkkatuki tehokkaaseen käyttöön.

Nuorten kesätyöllistämisessä kesätyöseteli on toimiva ratkaisu. Kesätyöinfo on järjestetty nuorille yhteistyössä hyvinvointipalvelujen kanssa. Nuorten kesätyösetelihaussa on käytetty sähköistä hakua, jolla pyritään tehostamaan ja helpottamaan kesätyösetelin käyttöä.

Vuoden 2025 talousarvioon varattiin määräraha työttömien työmatkakulujen korvaamiseen.

Pyhjärven kaupungin talousarvio v. 2025 sisältää työllisyyden hoitamista koskevia määrärahoja seuraavasti:

Kesätyöllistäminen	Toimintatuotot	0 €
	Toimintakulut	-19 401 €
Työllistäminen	Toimintatuotot	45 000 €
	Toimintakulut	-161 399 €
Nuorten työpaja	Toimintatuotot	36 000 €
	Toimintakulut	-109 600 €
TE-palvelut	Toimintatuotot	0 €
	Toimintakulut	-1 005 000 €
Työpaja	Toimintatuotot	334 700 €
	Toimintakulut	-354 037 €
Yhteensä	Toimintatuotot	415 700 €
	Toimintakulut	-1 649 437 €

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Vaikuttaminen työttömyys- turvamaksuihin vuosittain	Työttömyysturvamaksut vähenevät vuosittain. €/vuosi
	Verkostoyhteistyö työllisyysalueen, hyvinvointialueen, yritysten, yhdistysten ja julkisten toimijoiden kanssa työttömän henkilön työllistymiseen	Työttömyysaste laskee 11,5 % 30.9.2024
	Lähipalveluiden turvaaminen.	Lähipalvelujen määrä Pyhjärvellä. Lähipalvelupäivät kpl/vuosi.
	Yritysten tukeminen työllistämislisän käyttöön	Työllistämislisän käyttömäärä €/vuosi
	Nuorten kesätyöllistymisen tukeminen	Kesätyöseteleiden käyttö €/vuosi
		Nuorisotyöttömät, osuus 18 – 24- vuotiaasta työvoimasta, määrä pienentynyt, tavoite 8,0 %
		Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 – 24 vuotiaat, määrä pienentynyt
	Oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksien hyödyntäminen	Oppisopimuskoulutusten määrää pystytään kasvattamaan tarpeita vastaavaksi
	Työllistymispolkujen löytyminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (Nuorten Työpajatoiminta, TE-palvelut, Hyvinvointialue)	Tavoitteena on löytää työllistymispolku henkilöille, jotka tarvitsevat tukea työllistymiseen. Tavoitteena 5 ihmistä / vuosi.
Koulutusmahdollisuuksien edistäminen kaupungissa		
Rekrymessujen organisointi	Rekrymessut toteutuvat vuosittain.	

ELINKEINOPALVELUT

Vastuuelin: Kaupunginhallitus

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Elinkeinopalvelut sisältää Pyhäjärven kaupungin ostamat elinkeinopalvelut NIHAK ry:ltä, Pyhäjärven Kehitys Oy:ltä sekä Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:ltä. Elinkeinotoimeen varataan myös hankkeiden ja projektien omarahoitusosuudet sekä kaupungin maksuosuudet Leaderille.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS2027
Elinkeinotoimi € / asukas	56,9	61,7	87,1	95,3	113,9	116,5	119,2

3. PERUSTELUT

Elinkeinopalvelujen muihin yhteistoimintaosuuksiin varataan yhteensä noin 0.32 M€, josta 77.000 euroa on varattu Nihak ry:n ostopalveluihin, 100.000 euroa Pyhäjärven Kehitys Oy:n ja Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:n ostopalveluihin. Leader-kuntaosuuksiin varataan 46.000 euroa.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	177 603	0	0	0	0	
Toimintakulut	-475 441	-414 278	-463 900	-537 400	-547 625	-558 058
Toimintakate (netto)	-297 838	-414 278	-463 900	-537 400	-547 625	-558 058
Kokonaiskustannukset	-297 838	-414 278	-463 900	-537 400	-547 625	-558 058

**PYHÄJÄRVEN KAUPUNGIN HALLINNOIMAT JA SEN OSALLISENA OLEVAT
KEHITTÄMISHANKKEET VUOSINA 2023 – 2027**

		TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
6301	Komujärven järvikunnostus		-9 000			
6302	Pyhäjoen kehittäminen		-5 280			
6326	Vihreän siirtymän investointihankkeiden edist.	-265		-10 000		
	Muut hankkeet	-9 828	-10 000	-10 000	-20 000	-20 000
	Yhteensä	-10 093	-24 280	-20 000	-20 000	-20 000

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027 ohjelma ja EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelma
Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027 EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelma hyväksyttiin toukokuussa 2022 ja ohjelman toimeenpano on käynnistynyt. Ohjelma sisältää Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR+) toimet. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) toimet sisällytetään erikseen ohjelmaan myöhemmin tehtävällä ohjelmanmuutoksella. Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027 -ohjelma tukee elinkeino-, energia-, ilmasto-, innovaatio-, koulutus- ja työllisyyspolitiikkaa sekä syrjäytymisen ja köyhyyden vastaista työtä. Ohjelma sisältää Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) toimet.

6326 Vihreän siirtymän investointihankkeiden edistäminen

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toimintatuotot						
Toimintamenot		-265		-10 000		
Toimintakate (netto)		-265		-10 000		

Hankkeessa edistetään maankäytön suunnittelun avulla tulevaisuuden mahdollisia aurinkoenergiainvestointeja, vihreän vedyn tuotantoinvestointeja ja bioenergian tuotantoinvestointeja Pihtiputaan, Pyhäjärven ja Kiuruveden alueella. Kyseessä on kolmen kunnan yhteishanke, johon on haettu Ympäristöministeriöltä avustusta vihreän siirtymän investointihankkeiden edistämiseksi. Hankkeen budjetti on 90.000 euroa, josta haettavan avustuksen määrä on 63.000 euroa ja kuntien omarahoitusosuus yhteensä 27.000 euroa. Hankkeen hallinnoija on Pihtiputaan kunta.

929 Talousarviovuonna alkavat projektit

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-8 000	-9 828	-10 000	-10 000	-20 000	-20 000
Toimintakate (netto)	-8 000	-9 828	-10 000	-10 000	-20 000	-20 000

Pyhäjärven kaupunki varaa määrärahan talousarviovuonna alkaville projekteille, joista ei ole tehty vielä päätöksiä sekä hankkeiden valmisteluun. Kaupunginjohtajalle annetaan toimivalta päättää talousarviovuonna alkavien hankkeiden omarahoitusosuudesta talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa.

ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT

Vastuuelin: Maaseutulautakunta
Vastuhenkilö: Pasi Liikanen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävänä on suorittaa erityislainsäädännöllä kunnan tehtäväksi määrätyt maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät ja lisäksi toteuttaa vapaaehtoista maaseutuelinkeinojen kehittämistyötä resurssien asettamissa rajoissa. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Haapajärven ja Pyhjärven kaupungit sekä Reisjärven kunta.

Pyhjärven kaupunki on maksajavirastosopimuksessa sitoutunut hoitamaan sille siirretyt maksajavirastotehtävät Euroopan unionin komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 907/2014 (ns. maksajavirastoasetuksen) mukaisesti.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 1. INFRA, OSAAMINEN JA SAAVUTETTAVUUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Koulutus ja osaaminen	Henkilöstön jatkuvasta kouluttautumisesta huolehditaan	Osallistutaan aktiivisesti koulutuksiin
Uusiutuva energia luo työtä ja toimeentuloa	Koulutetaan viljelijöitä uuteen ohjelmakauteen Selvitetään peltoviljelyn mahdollisuudet energian tuotantoon	Järjestetään viljelijäkoulutuksia Tiedetään määrät ja mahdollisuudet

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMA JA HYVINVOINTI		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kantokykyinen palvelutuotanto	Palvelu tukee kehitystyötä	Osallistutaan yritysten kehittämiseen resurssien asettamissa rajoissa
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Viljelijätapaamisia säännöllisesti ajankohtaisista aiheista	Järjestetään ja osallistutaan koulutusten järjestämiseen vähintään 4 kertaa vuoden aikana

Strateginen tavoite 4. YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Yhteistyö ja vuorovaikutus	Pyhjärven maaseutupalvelut huolehtii yt-alueen kuntien viljelijöiden tukien maksut oikein ja ajallaan Yhteistyötä tehdään naapuri yt-alueiden kanssa	Maksajavirastosopimuksen edellytykset täytetään Yhteistoimintasopimukset

Tavoite / toimenpide	Seuranta / mittari
1.aktiivitulojen säilyminen (367)	348 aktiivituloja
2.peltohehtaarien säilyminen (23 344)	22 959 hehtaaria
3.maksetun tuen määrä (20 198 521)	19.394.366 euroa
4.tukipäätösten lukumäärä (2 680)	3 099 kirjallista päätöstä

Tunnusluku / mittari	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Aktiivitulat	388	368	368	348	348	348

3. PERUSTELUT

Toimivien maatilojen lukumäärän väheneminen jatkuu. Viljelystä luopuneiden tilojen maatalousmaa on säilynyt viljelyssä. Sukupolvenvaihdosten kautta tai kokonaan uutena viljelijänä on edellisen hakuajan jälkeen aloittaneita Haapajärvellä 1 tilalla, Pyhäjärvellä 2 tilalla ja Reisjärvellä 1 tilalla. Osakeyhtiöittämisistä Haapajärvellä 3 tilalla ja Pyhäjärvellä 1 tilalla. Koulutus- ja muita kehittämistilaisuuksia on voitu järjestää normaalisti. Maatilojen talouteen kohdistuu edelleen epävarmuutta, koska tukien reaalin arvo ei uudella EU-ohjelmakaudella noussut, eikä yleistä kustannustason nousua ei vastaavasti ole siirtynyt maataloustuotteiden hintoihin. Polttoaineiden, sähkön kohonneet hinnat ja tuotantopanoksista erityisesti lannoitteiden rajoitettu saatavuus on aiheuttanut tiloilla kustannusongelmia. Tuottajahintojen epävakaus jatkuu.

Euroopan unionin uusi rahoituskausi ja uudet ehdot on otettu käyttöön vuoden 2023 alusta. Vuosi 2023 on merkinnyt uusien tukijärjestelmien opiskelua ja viljelijöiden kouluttamista. Tukijärjestelmän tehokas hyödyntäminen tarkoittaa mahdollisimman tehokasta tukiin sitoutumista jo ohjelmakauden ensimmäisenä vuonna, kun merkittävä osa rahoituksesta sidotaan ensimmäisinä ohjelmakauden vuosina.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toiminnasta aiheutuva kustannus muodostuu pääosin henkilöstökuluista. Toimielimen aiheuttama kustannus jaetaan kuntien välisen sopimuksen mukaisesti sopimuskunnille ja Pyhäjärven kaupunki laskuttaa muita sopijakuntia.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	199 616	221 090	238 000	238 000	238 000	238 000
Toimintamenot	199 616	221 090	238 000	238 000	238 000	238 000
Toimintakate (netto)	0	0	0	0	0	0

Toimintatuotot sisältävät maksut sopimuskunnilta Haapajärvi, Pyhäjärvi sekä Reisjärvi. Sopijakuntien allekirjoittamassa sopimuksessa maaseutuhallinnon tehtävien järjestämisestä kohdassa 6.2 on sovittu kuntakohtaiseksi laskutusperusteeksi kunkin kunnan edeltävän vuoden peltohehtaarit. Vuoden 2024 peltohehtaarit ovat Haapajärvi 9.184,53 (40,00 %), Pyhäjärvi 6.124,12 (26,68 %) ja Reisjärvi 7.650,95 (33,32 %), yhteensä 22.959,60 hehtaaria (Pelto uuden tukisovelluksen Ruvijärvellä QlikSense -raportista: Vuosikooste ely- ja kuntakohtaista tietoa maataloista: Pinta-alat kasveittain). Tukihakemuksen vuonna 2024 toimittaneiden aktiivitulojen lukumäärä kunnittain: Haapajärvi 126 (135), Pyhäjärvi 111 (114) ja Reisjärvi 110 (119).

HYVINVOINTIPALVELUT

Vastuuelin: Hyvinvointilautakunta

Vastuuhenkilö: Hyvinvointijohtaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Hyvinvointilautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, perusopetuksesta, toisen asteen koulutuksesta, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta sekä taiteen perusopetuksesta. Lisäksi lautakunta vastaa kansalaisopiston ja vapaa-aikapalvelujen tuottamisesta. Vapaa-aikapalvelut sisältävät liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut sekä kirjaston palvelujen tuottamisen.

Tavoitteena on antaa lapsille turvallinen kasvuympäristö ja nuorille edellytykset jatko-opintoihin ja turvata kaikenikäisten mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen ja elämän eri tilanteissa tarvittavien tietojen ja taitojen kehittämiseen sekä luoda edellytyksiä kuntalaisten fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 1. INFRA, OSAAMINEN JA SAAVUTETTAVUUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Toinen aste Sähköisten järjestelmien nykyistä laajempi hyödyntäminen.	Toteutui / ei
	Vapaa-aikapalvelut Digitaaliset hyvinvointipalvelut	Toteutui / ei
	Yhteiset Eri teemaviikkojen tapahtumien koordinointi ja digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntäminen	Toteutui / ei
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Perusopetus Taloudellisesti ja pedagogisesti tehokkaat ryhmäkoot	Yleisopetuksen opetusryhmien keskip koko 17 opp./ryhmä. Tuntikehys perusopetuksessa 2,0 h/oppilas Perusopetuksen TEA-viisarin tulos > 73
	Toinen aste Kurssitarjottimen pitäminen monipuolisena ja houkuttelevana talouden resurssien puitteissa	Kurssit / oppilas yli 2,0
	Vapaa-aikapalvelut Hankinnat yhteistyössä lähialueiden kanssa.	Yhteishankintojen määrä
	Kulttuuripalveluiden hankintana sama palvelu eri ikä- ja kohderyhmille.	Hankintojen/tuotantojen määrä
	Liikuntapalveluiden yhteistyö paikallisten yrittäjien kanssa	Toteutui / ei
	Tilojen tehokas ja monipuolinen hyödyntäminen	Käyttöaste

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMA JA HYVINVOINTI		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	<p>Varhaiskasvatus Päiväkotimuskaritoiminta</p> <p>Perusopetus Kodin ja koulun välisen yhteistyön kehittäminen</p> <p>Salmen koulun vanhempainyhdistyksen toiminnan käynnistämisen edistäminen</p> <p>Yhteistyö yhdistysten, yritysten, seurakunnan ja vapaa-aikapalveluiden kanssa.</p> <p>Toinen aste Opiskeluhoollon kehittäminen</p> <p>Vapaa-aikapalvelut Monipuolinen aikuisliikuntatarjonta</p> <p>Maksuttomat hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palvelut lapsille, nuorille ja ikäihmisille</p> <p>Kohdennetut vapaa-ajan palvelut Etsivä nuorisotyö Nuorisotyö kouluilla Erityisuuntikortti Liikuntapassi Liikunta- ja elintapaohjaus</p> <p>Hoivamusiikkitoiminta ikääntyneiden kotihoidossa</p> <p>Päiväkotien ja koulujen esitykset ja näyttelyt</p> <p>Vanhusten viikon tapahtumat EPT-viikon tapahtumat</p> <p>Kirjastopalvelut Yhteistyö vapaa-aikapalveluiden, varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa</p> <p>Yhteiset Aktiivinen viestiminen palveluista</p>	<p>Muskariryhmien ja osallistujien määrä</p> <p>Vanhempainiltojen kävijämäärä</p> <p>Toteutui / ei</p> <p>Tapahtumien, vierailujen ja teemapäivien määrä</p> <p>Opiskeluhooltoryhmän kokoukset 2–4 krt. lukukaudessa</p> <p>Toteutui / ei</p> <p>Tavoitetut asiakkaat, asiakasmäärät</p> <p>Käyntikerrat, asiakasmäärät</p> <p>Esitysten määrä, osallistujamäärä</p> <p>Tapahtumien ja kävijöiden määrä</p> <p>Tapahtumien ja kävijöiden määrä</p> <p>Julkaisujen ja medianäkyvyyden määrä, markkinointimateriaali ja kohdentaminen</p>
Sivistyksestä virtaa	<p>Varhaiskasvatus Lasten erityistarpeisiin vastaaminen</p> <p>Perusopetus Opetuksen laadun turvaaminen</p> <p>Toinen aste Opetuksen laadun ja houkuttelevuuden varmistaminen</p>	<p>VEO- ja Vakapeo-palvelujen toteutuminen</p> <p>Päättötodistus 100 % oppilaista</p> <p>Lukion kehittämissuunnitelman toimeenpano</p> <p>Yo-kirjoitusten tulos valtakunnallisesti keskitason yläpuolella</p>

	<p>Kulttuuripalvelut Eri asiakasryhmät huomioiva monipuolinen tarjonta, alueellinen yhteistyö</p> <p>Kulttuuripalveluja taajaman ulkopuolella yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa</p> <p>Euroopan kulttuuripääkaupunki Oulu2026</p> <p>Yhteiset Kasvun ja oppimisen tuen Pyhäjärven malli</p> <p>Poikkihallinnollisen yhteistyön kehittäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä</p>	<p>Asiakaspalautteet Haettujen hankkeiden määrä</p> <p>Yhteistapahtumien ja -hankkeiden määrä</p> <p>Oulu2026-teemat huomioitu kaupungin kulttuuripalveluiden avustusten myönnössä (TS)</p> <p>Myönnetty Oulu2026-avustukset (TS)</p> <p>Malli hyväksytty (TS)</p> <p>TEA-viisareiden positiivinen kehitys (TS)</p>
<p>Kantokykyinen palvelutuotanto</p>	<p>Yhteiset Ennakoidaan Pyhäjärven ja alueen ikärakenteen muutos ydintoimintojen laatu- ja kehitystavoitteet huomioiden.</p> <p>Yhteistyö perusopetuksen ja lukion kesken</p>	<p>Arvio lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden määrän kehityksestä ja sen vaikutuksista varhaiskasvatuksen ja opetuspalveluiden toimintojen järjestämisen taustalla (TS)</p> <p>Yhteistyöhankkeiden määrä, yhteinen henkilökunta</p>
<p>Mukaan vetävä toimintakulttuuri</p>	<p>Yhteiset Oppilaiden ja opiskelijoiden osallistuminen toiminnan suunnitteluun.</p> <p>Toinen aste Tapahtumajärjestäminen osaksi lukion yrityskasvatusta</p> <p>Vapaa-aikapalvelut Liikuntaraadin toiminnan kehittäminen (järjestöt, seurat, yrittäjät).</p> <p>Edistetään kulttuuripalvelujen saavutettavuutta ja lisätään eri ikä- ja väestöryhmien osallisuutta</p> <p>Vapaa-ajan koulutus Tanssiopiston toiminnan vakiinnuttaminen ja kehittäminen</p> <p>Yhteiset Yhteistyötapaamiset paikkakunnalla ja alueellisesti</p>	<p>Kyselyt, oppilaskunnan osallistumisen aste, nuorten vaikuttajaryhmän kokoontumisten määrä</p> <p>Yhteistyötapahtumien määrä (järjestöt, yritykset, kaupunki)</p> <p>Kokoontumisten määrä Osallistuvien tahojen määrä</p> <p>Tapahtumien määrä / kävijämäärä Palautteet / kyselyt ja niiden käsittely</p> <p>Tanssiopiston opiskelijamäärä vähintään 2024 tasolla (TS)</p> <p>Yhteistyöhankkeet / tapaamiset</p>
<p>Viihtyisä elinympäristö</p>	<p>Yhteiset Aktiivinen puuttuminen ilkeiltä</p> <p>Kouluympäristön viihtyvyyden ja liikunnallisuuden kehittäminen</p> <p>Kulttuuripalvelut Kulttuuritapahtumat kylillä</p>	<p>Ilkivaltatapausten määrän lasku</p> <p>Hankintojen ja toimenpiteiden määrä</p> <p>Eri kylillä järjestetyt tapahtumat</p>

	Yhteiset Positiivisen elinympäristön tunnettuuden lisääminen	Viestintänostojen määrä
--	--	-------------------------

Strateginen tavoite 3. VAHVA JA MAHDOLLISTAVA KAUPUNKI		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Taiteen prosenttiperiaatteen soveltaminen hyvinvointitalohankkeessa viihtyisyyden ja vetovoimaisuuden lisäämiseksi.	Huomioidaan rakentamisessa / ei huomioida.
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Yhteiset Henkilöstön osaamisen kehittyminen	Hyvinvointipalveluiden koulutussuunnitelman toteutuminen

Strateginen tavoite 4. YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Yhteiset Yhteistyön kehittäminen ammatillinen koulutus/täydennyskoulutus Toinen aste Kajaanin ammattikorkeakoulun peli- ja tietojenkäsittelyalan ja lukion harrasteakatemian yhteistyön tiivistäminen	Toteutuneet koulutukset Yhteistyötapaamisten ja -hankkeiden määrä
Resurssiviisuus inhimillisessä pääomassa	Kesäpyhäkkäiden kumppanuuspöydät	Kyselyt, osallistujamäärät
Päätöksenteon vuorovaikutus ja osallisuus	Lasten ja nuorten osallisuuden edistäminen	Lasten kyselytunti tai lapsiparlamentti

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Nettomenot €/asukas	2 238,09	2 536,14	2.604,92	2 605,22	2 661,96	2 719,95

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	457 468	462 042	404 205	609 772	609 772	609 772
Toimintamenot	-11 281 758	-12 523 930	-12 807 927	-12 906 387	-13 120 970	-13 339 147
Toimintakate (netto)	-10 824 290	-12 061 888	-12 403 722	-12 296 615	-12 511 198	-12 729 375
Laskennalliset kustann.	-765					
Poistot ja arvonalent.	-10 615	-12 266				
Muut laskenn.kustann.						
Tehtävän kokonaiskust.	-10 835 670	-12 074 154	-12 403 722	-12 296 615	-12 511 198	-12 729 375

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

1. PALVELUSUUNNITELMA

Hyvinvointilautakunta vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön koordinoinnista. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on poikkihallinnollista ja monialaista yhteistyötä kaupungin toimialojen, järjestöjen, yritysten, yksityisten toimijoiden, hyvinvointialue Pohteen sekä muiden julkisorganisaatioiden kesken.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä otetaan huomioon kaupungin omien tavoitteiden lisäksi hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman painopisteet (suhteet toisiin ihmisiin, arjen raha-asiat sekä mielen ja kehon hyvinvointi).

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen moniammatillinen työryhmä vastaa operatiivisen tason toimintojen toimeenpanon yhteensovittamisesta ja seurannasta sekä tilannekuvan muodostamisesta. Sen ohjaamana työskentelee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, johon kuuluvat hyvinvointijohtaja, yhteisöasiamies, kulttuurituottaja ja vapaa-aikapääällikkö.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMA JA HYVINVOINTI		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kokonaisuutena	Indikaattorien kehittyminen positiivisesti (HYTE-kertoimen indikaattorit), TEA-viisarin tulokset
	Uusien kumppanuuksien hakeminen palvelutuottajista, järjestöistä, hankerahoituksista	Kumppanuuksien määrän kehittyminen
	Ikäihmisten matalankynnyksen voima- ja tasapainoryhmien vakiinnuttaminen	Ryhmien määrä
	Kuntalaisten digitaitojen vahvistaminen	Osallistujakyselyt
	Hyvinvointipäivien järjestämisen tukeminen kylien ja järjestöjen kanssa yhteistyössä	Järjestettyjen hyvinvointipäivien määrä
	Lasten ja nuorten kokeman yhteisöllisyyden positiivinen kehitys	Kouluterveyskyselyn tulokset (TS)
	Lukemisen ja kirjoittamisen taitojen parantuminen	Kouluterveyskyselyn tulokset (TS)
	Hyvinvointitaitojen kehittyminen	Kouluterveyskyselyn tulokset (TS)
Sivistyksestä virtaa	Lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn parantuminen	Move!-mittausten tulokset
	Edistetään kulttuuripalvelujen saavutettavuutta ja lisätään osallisuutta eri ikäryhmissä	Tapahtumien ja osallistujien määrän kehitys
	Suunnitelma kulttuurireseptin käytöstä	Toteutui / ei
	KAIKU-kortin käyttöönotto	Toteutui / ei

Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Järjestetään asukas-/käyttäjäraateja tapahtumien yhteydessä informaation jakamiseen ja kuntalaisten osallistamiseen. Lisätään kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksia. Kehitetään kuntalaisiin kohdistuvaa viestintää ja sen monitahoisuutta Järjestötapaamisia pidetään säännöllisesti ajankohtaisella teemalla Osallistuva budjetointi Yhdistystoimijoiden ja vapaaehtoisten jaksamisen vahvistaminen Kaupungin palvelutietojen viimeistely palvelutarjottimille Yhdistysten aktivointi Lähellä.fi käyttöön	Vaikuttamistilaisuuksien määrä TEA-viisarin osallisuutta koskevien mittareiden positiivinen kehitys (TS) Viestintäsuunnitelma hyväksytty Hyte-viestinnän julkaisut eri kanavissa Järjestötapaamisia min. 3 kpl/vuosi Toteutui / ei Hankkeet, toimenpiteet Toteutui / ei Toteutui / ei
Viihtyisä elinympäristö	Yhteisöllisen ja turvallisen senioriasumisen tarjoaminen taajamassa	Senioriasuntojen täyttöaste Kaatumisen ehkäisy -indikaattori
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa	Esteettömyyden edistäminen luontoreiteillä	Toteutui / ei

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Päivitetyn Pyhäjärven HYTE-mallin jalkauttaminen Aivoterveyttä ja henkistä hyvinvointia edistäviä tapahtumia järjestetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa Ikäntyneiden arjen toimintakyvyn vahvistaminen	Työpajat, esittelyt, tilaisuudet Hyte-kertoimen indikaattoreiden positiivinen kehitys (TS) Tapahtumien määrä Yhteistyötahojen määrä Yhteistyöhankkeet
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Hyvinvointia mittaava kuntalaiskysely kerran valtuustokaudessa Osallisuus- ja yhteisöohjelma hyväksytty	Hyödynnetään Minun arkeni ja elämäni -kyselyn, ZekkiPro-kyselyn sekä päihdetilannekyselyn tuloksia Toteutui / ei

HYVINVOINTIPALVELUJEN HALLINTO

Vastuuelin: Hyvinvointilautakunta

Vastuhenkilö: Hyvinvointijohtaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Hyvinvointipalvelujen hallinnon tehtävänä on tukipalvelujen tuottaminen varhaiskasvatukselle, opetuspalveluille ja vapaa-aikapalveluille sekä hyvinvointilautakunnan valmistelu- ja esittelytehtävät. Yhteisöasiamies vastaa kunta-järjestöyhteistyön koordinoinnista sekä avustaa muuan muassa hankesuunnitelmien laadinnassa ja rahoitushauissa.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Nettomenot €/asukas	50,96	78,09	65,31	62,24	64,08	65,82

3. PERUSTELUT

Hyvinvointilautakunnan hallintoon sisältyvät hyvinvointilautakunnan kokoukset, hyvinvointijohtajan, toimistosihteerin ja yhteisöasiamiehen tehtävät. Lisäksi hallinnon kohtaan kuuluvat uuden koulusihteerin tehtävät.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot			40 000	68 000	68 000	68 000
Toimintamenot		-359 123	-350 887	-361 768	-369 154	-376 016
Toimintakate (netto)	-246 033	-359 123	-310 887	-293 768	-301 154	-308 016
Poistot ja arvonalent.	-10 615	-12 266				
Muut laskenn.kustann.	-41					
Tehtävän kokonaiskust.	-256 689	-371 389	-310 887	-293 768	-301 154	-308 016

VARHAISKASVATUS

Vastuuelin: Hyvinvointilautakunta

Vastuhenkilö: Hoijakan päiväkodinjohtaja, Muksuteekin päiväkodinjohtaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on yhteistyössä perheen kanssa edistää alle kouluikäisen lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Päivähoitomuodoista perhe voi valita perhepäivähoidon, ryhmäperhepäivähoidon tai päiväkotihoidon.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Nettomenot €/asukas	572,45	676,80	661,14	661,38	675,78	690,52

2. PERUSTELUT

Varhaiskasvatusmaksuja ei peritä pyhäjärvisiltä perheiltä. Vieraskuntalaisia laskutetaan hyvinvointilautakunnan päättämän päivätakson mukaisesti. Lasten kotihoidon tukea on varattu tarvearvion mukaisesti.

Toimintamenoihin vaikuttavat keskeisesti seuraavat seikat. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten suhteellinen määrä on pysynyt varsin korkeana. Tähän puolestaan on vaikuttanut lapsen varhaiskasvatuksen subjektiivinen oikeus ja perheiden valinnat. Taloudellisen toimeentulon kiristyessä ja elinkustannusten noustessa huoltajat ovat palanneet vanhempainvapaakauden päätyttyä nopeasti töihin, ja pienten lasten määrä varhaiskasvatuksessa on kasvanut. Alle 3-vuotiaat lapset lasketaan ryhmässä kertoimella 1.75, mikä on nostanut paikkatarvetta.

Vuoden 2025 osalta on ennakoitavissa, että alle 3-vuotiaiden osuus ei enää kasva niin voimakkaasti kuin kahden viimeisen vuoden aikana. Syntyvyyden aleneminen tulee osaltaan vaikuttamaan vapaiden varhaiskasvatuspaikkojen määrään toimintakautena 2025–2026. Vuorohoidon tarpeen nousevaan kysyntään on erityisesti vaikuttanut työperäinen maahanmuutto.

Salmenportin ryhmäperhepäivähoidon tilat muuttuivat päiväkodiksi 1.8.2024 alkaen, näin pystytään vastaamaan päivähoitopaikkojen tämänhetkiseen kysyntään ja tarjoamaan esikoululaisille täydentävää varhaiskasvatusta perusopetuksessa järjestettävän esikoulupäivän jälkeen.

Varhaiskasvatuksessa toteutuu säännöllisesti metsämörritoiminta ja muskaritoiminta. Varhaisiän musiikkikasvatuksen tuottaa Jokilatvan musiikkiopisto ja metsämörritoiminnan ohjaajina toimii varhaiskasvatuksen oma koulutettu henkilökunta. Toiminnot lisäävät laaja-alaista osaamista ja oppimisen alueiden käsittelyt monipuolistuvat. Olemme mukana liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa. Ohjelman tavoitteena on, että jokaisella lapsella on päivittäin mahdollisuus liikkumiseen ja liikkumisen iloon.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan työpanosta on ostettu Vertikal Oy:ltä kolme päivää viikossa, tähän sisältyy etä- ja lähipalvelua. Erityisopettajan työpanos on tärkeä, koska tuen tarpeessa olevien lasten määrä on noussut varhaiskasvatuksessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksella on palkattu vuoden 2026 loppuun saakka hanketyöntekijä, varhaiskasvatuksen sosionomi, joka työskentelee ryhmissä kiertävänä asiantuntijana. Tavoitteena on erityisesti tukea tarvitsevien lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen. Syksyllä 2024 varhaiskasvatuksessa aloitti osa-aikainen varhaiskasvatuksen perheohjaaja, palvelu jatkuu myös vuonna 2025. Ennaltaehkäisevän, matalankynnyksen perheiden hyvinvointia edistävän työn lisäksi varhaiskasvatuksen perheohjaaja toimii yhteistyössä hyvinvointialue Pohteen kanssa.

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	105 500	185 638	48 258	14 430	14 430	14 430
Toimintamenot	-2 869 295	-3 404 517	-3 195 298	-3 136 160	-3 190 577	-3 246 077
Toimintakate (netto)	-2 763 795	-3 218 878	-3 147 040	-3 121 730	-3 176 147	-3 231 647
Tehtävän kokonaiskust.	-2 763 795	-3 218 879	-3 147 040	-3 121 730	-3 176 147	-3 231 647

PERUSOPETUS

Vastuuelin: Hyvinvointilautakunta
Vastuuhenkilö: Ikosen koulun rehtori, Salmen koulun rehtori

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Perusopetukseen kuuluvat esiopetus, perusopetuksen 1.–9. -luokat sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Tavoitteena on antaa lapsille ja nuorille edellytykset jatko-opintoihin ja taata oppilaille turvallinen oppimisympäristö, laadukkaat tukipalvelut sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja hyvinvointia.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Opp.määrä ka. kalenterivuosi	517	508	514	514	500	500
Nettomenot €/oppilas	10 900,41	12 041,51	12 351,20	12 348,34	12 914,51	13 139,32
Tuntikehys/oppilas	2,38	2	2,2	2,2	2,2	2,2
Opetusryhmien keskikoko	15	18	15	15	15	15

3. PERUSTELUT

Alakoulun opetus toteutetaan Ikosen koulun alaisuudessa. Luokat 0–4 toimivat Ikosen koulun tiloissa ja 5. ja 6.-luokkalaiset keskuskoululla yhdessä yläkoulun kanssa. Ikosen koulussa toimii kaksi pienluokkaa ja keskuskoululla yksi alakoulun pienluokka. Alakouluun on tullut syksyn 2024 aikana 12 oppilasta, joille on järjestetty suomi toisena kielenä -opetusta (S2). Tämä lisää jonkin verran henkilöresurssin tarvetta. Molemmissa alakoulun toimipisteissä toimii myös pienryhmiä. Myös yläkoulussa toimii pienryhmä sekä S2-opetuksen ryhmä.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa jatketaan Ikosen koululla. AP/IP-toiminnan taksoja tarkistetaan kaupunginhallituksen talousarvion laadintaohjeen mukaisesti. Opiskeluhoito siirtyi vuoden 2023 alusta hyvinvointialue Pohteen alaisuuteen. Opiskeluhoitotyö jatkuu edelleen moniammatillisena yhteistyönä opiskeluhoitosuunnitelman mukaisesti.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	208 805	102 024	105 900	149 848	149 848	149 848
Toimintamenot	-5 844 316	-6 219 111	-6 454 417	-6 496 896	-6 607 105	-6 719 509
Toimintakate (netto)	-5 635 511	-6 117 087	-6 348 517	-6 347 048	-6 457 257	-6 569 661
Lask. kustann.	-521					
Tehtävän kokonaiskust.	-5 636 032	-6 117 087	-6 348 517	-6 347 048	-6 457 257	-6 569 661

TOISEN ASTEEN OPETUS

Vastuuelin: Hyvinvointilautakunta

Vastuuhenkilö: Lukion rehtori

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Toisen asteen koulutus pitää sisällään lukio-opetuksen sekä ammatillisen koulutuksen. Kaupunki vastaa lukio-opetuksesta ja tavoitteena on antaa nuorille hyvät edellytykset jatko-opintoihin sekä tukea nuorten kasvua ja hyvinvointia.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Oppilasmäärä ka. painotettu	74,3	70,5	71	71	71	70
Nettomenot €/oppilas	12 095,52	14 283,84	15 718,55	15 195,13	15 467,00	15 969,14
Kurssit/oppilas	2,2	2,24	2,1	2,1	2,1	2,1

3. PERUSTELUT

Koko lukio toimii 1-sarjaisena, ja toisen asteen opiskelun maksuttomuus koskee kaikkia lukiolaisia. Lukiota jatkaa neljännelle vuodelle yhä useampi opiskelija. Lukio on saanut OPH:n rahoituksen Oppimisen ja ohjauksen tuen kehittämishankkeeseen, joka jatkuu vuoden 2025 ajan. Lukion kehittämissuunnitelmaa toteutetaan mm. uusien nettisivujen ja muun näkyvyyden kautta ja yhteistyötä Kajaanin ammattikorkeakoulun (KAMK) peli- ja tietojenkäsittelyalan kanssa kehitetään.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	27 442	13 198	14 592	71 750	71 750	71 750
Toimintamenot	-926 139	-1 020 210	-1 130 609	-1 150 604	-1 169 907	-1 189 590
Toimintakate (netto)	-898 696	-1 007 012	-1 116 017	-1 078 854	-1 098 157	-1 117 840
Lask. kustann.	-203					
Tehtävän kokonaiskust.	-898 399	-1 007 012	-1 116 017	-1 078 854	-1 098 157	-1 117 840

VAPAA-AJAN KOULUTUS: KANSALAI SOPISTO, MUSIIKKIOPISTO, TANSSIOPISTO

Vastuuelin: Hyvinvointilautakunta

Vastuuhenkilö: Hyvinvointijohtaja, kansalaisopiston rehtori, tanssiopiston rehtori

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kansalaisopistopalvelut ostetaan Haapajärven kaupungin ylläpitäältä Jokilatvan Opistolta. Opisto tarjoaa toimialueensa väestölle monipuolisia ja korkeatasoisia opiskelumahdollisuuksia. Opetuksen saatavuus turvataan hajauttamalla opetus koko toiminta-alueelle ja pitämällä kurssimaksut kohtuullisina. Musiikin ja tanssitaiteen perusopetusta järjestetään yhteistyössä Jokilaaksojen musiikkiopiston ja Tanssiopisto Uusikuun kanssa.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Nettomenot €/asukas	28,44	37,36	39,39	34,54	36,12	37,75
Opetustunnit/vuosi	3 499	3 367	2 900	2 900	2 900	2 900
Ilmoittautuneet opiskelijat	1 384	1 293	1 200	1 200	1 200	1 200

3. PERUSTELUT

Kansalaisopiston, musiikkiopiston ja tanssiopiston toiminnot muodostavat vapaa-ajan koulutuksen vastuualueen.

Jokilatvan opiston kohdalla leikkaukset valtionosuusrahoituksessa sekä kuntien esittämät säästötoimet vaikuttavat Jokilatvan kansalaisopiston toimintaan myös talousarviovuonna 2025. Kansalaisopiston tuntimääriä joudutaan edelleen vähentämään. Opetuksen laatua pyritään kuitenkin edelleen kehittämään opetussuunnitelmatyön ja osaamisperustaisuuden pohjalta.

Jokilaaksojen musiikkiopiston toiminnan ja talouden odotetaan pysyvän edellisten vuosien kaltaisina, eikä suurempia muutoksia musiikkiopiston ydintoimintaan ja talouden peruspilareihin ole näkyvissä. Musiikkiopiston jäsenkuntien kuntaosuudet pysyvät samana kuin vuonna 2024. Jäsenkuntaosuuden mukaisen opetustuntimäärän lisäksi hyvinvointilautakunta on päättänyt hankkia lukuvuodesta 2023–2024 alkaen kaksi lisätuntiosuutta päiväkotimuskaritoiminnan laajentamiseksi.

Pyhjärven, Haapajärven, Kärämäen, Reisjärven, Nivalan, Sievin ja Ylivieskan alueella toimiva Tanssiopisto Uusikuu on aloittanut Pyhjärven kaupungin ylläpitämänä 1.8.2024. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Pyhjärven kaupungille oikeuden saada laskennallisten opetustuntien mukaan määräytyvää taiteen perusopetuksen valtionosuutta 1.1.2025 alkaen. Tanssiopistotoiminnan taloudellinen rakenne pysyy näin ollen ennallaan, vaikka tanssiopistosta vastaava järjestäjätaho vaihtui. Tanssiopiston opiskelijamäärä on kasvanut hieman kevääseen 2024 verrattuna.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot			76 355	199 744	199 744	199 744
Toimintamenot	2 000	-177 686	-268 147	-362 770	-369 516	-376 397
Toimintakate (netto)	-168 713	-177 686	-191 792	-163 026	-169 772	-176 653
Tehtävän kokonaiskust.	-166 713	-177 686	-191 792	-163 026	-169 772	-176 653

* Vain kansalaisopiston luvut

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vastuuelin: Hyvinvointilautakunta
Vastuuhenkilö: Hyvinvointijohtaja, vapaa-aikapäällikkö

1. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Nettomenot €/asukas	230,64	248,55	270,90	273,77	278,45	283,24

2. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	113 719	161 182	119 100	106 000	106 000	106 000
Toimintamenot	-1 227 262	-1 343 283	-1 408 569	-1 398 189	-1 414 711	-1 431 558
Toimintakate (netto)	-1 113 543	-1 182 102	-1 289 469	-1 292 189	-1 308 711	-1 325 558
Tehtävän kokonaiskust.	-1 113 543	-1 182 102	-1 289 469	-1 292 189	-1 308 711	-1 325 558

Liikuntapalvelut, uimahalli, monitoimihalli, tennishalli

Vastuuelin: Hyvinvointilautakunta
Vastuuhenkilö: Vapaa-aikapäällikkö

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Pyhjärven liikuntapalvelut tekee työtä tavoitteenaan saavuttaa terveempi ja liikkuvampi Pyhäjärvi. Tavoitteisiin vastataan järjestämällä monipuolisia, matalankynnyksen liikuntaryhmiä ja tapahtumia lapsille, nuorille, työikäisille ja ikäihmisille. Liikuntapalvelut tukevat paikallisten urheiluseurojen ja järjestöjen toimintaa toiminta-avustuksilla ja/tai ohjauspanoksella.

Pyhjärven uimahalli tarjoaa kuntalaisille edulliset ja monipuoliset vesiliikunnan palvelut. Uimahallin alakerrassa toimii kunnallinen kuntosali ajanmukaisine laitteineen. Monitoimihalli tarjoaa koululaisille luistelupuitteet läpi talven. Honkavuoren tennishalli mahdollistaa uuden harrastetilän lisäksi puitteet tapahtumien järjestämiselle.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liikuntapalvelut						
Nettomenot €/asukas	21,62	21,17	25,58	27,01	27,70	28,40
Uimahalli						
-uimahallikäyntejä	26 243	28 535	28 000	28 000	28 000	28 000
-kuntosalikäyntejä	7 989	17 694	6 000	6 000	6 000	8 000
Nettomenot €/asukas	42,24	50,45	64,79	70,52	71,48	72,47
Monitoimihalli						
Nettomenot €/asukas	29,08	36,47	40,85	37,07	37,23	37,39
Tennishalli						
Nettomenot €/asukas	1,72	4,72	8,61	7,62	7,81	7,85

3. PERUSTELUT

Pyhjärven liikuntapalvelut järjestää kuntalaisille laadukkaita matalankynnyksen liikuntaryhmiä ja tapahtumia. Ohjausryhmistä neljä on suunnattu nuorille ja työkäisille, kolme alle kouluikäisille ja seitsemän ikäihmisille. Ikäihmisten voimaharjoitteluryhmien kysyntä on kasvanut ja tarpeisiin vastataan lisäämällä tarjontaa vapaaehtoisohjaajien avulla. Työkäisten ryhmäliikuntatunnit toteutetaan ostopalveluna paikallisilta liikunta-alan yrittäjiltä.

Liikuntapalvelut koordinoivat Harrastamisen Suomen mallin toimintaa Pyhjärvellä. Hanketuella peruskoululaisille järjestetään yhteensä 20 maksutonta vapaa-ajan iltapäiväkerhoa. Harrastamisen Suomen mallin ryhmistä viisi on liikuntapalveluiden toteuttamia. Liikuntapalvelut ovat mukana erilaisissa liikuntatapahtumissa ja teemaviikoilla, kuten lasten ja nuorten kulttuuriviikoilla.

Liikuntapalveluiden hinnastoihin tehdään vuoden alusta alkaen pieniä korotuksia johtuen alv-muutoksesta. Aikuisten ohjausryhmät hinnoitellaan edullisella kausimaksulla, mutta lasten ja nuorten ryhmäliikunta sekä liikuntasalivuorot pysyvät maksuttomina, kuten myös ikäihmisten liikuntasalivuorot. Ikäihmisten sekä erityisryhmien liikkumista tuetaan edullisella liikuntapassilla, joka sisältää uimahallin ja kuntosalin vapaan käytön sekä liikuntapalveluiden ohjausryhmät.

Liikuntapalveluiden maksuton liikunta- ja elintapaohjaus jatkuu tiistai-iltapäivisin. Valmennuksessa käytetään apuna InBody-kehonkoostumusmittaria sekä Trainero-valmennussovellusta. Urheiluseurojen, yhdistysten ja yrittäjien jäsenistä koottu liikuntaraati kokoontuu kerran vuodessa. Liikunta- ja seuratoimijoiden vuosittainen palkitseminen toteutetaan kesällä 2025.

Uimahalli on avoinna maanantaista lauantaihin tarjoten yleisuintia ja vesiliikunnan ohjausryhmiä. Koululaisten uimaopetukset toteutetaan aamupäivisin. Uimahallissa työskentelee arkisin kaksi uimaopettajaa/uinninvalvojaa sekä kassatyöntekijä. Lauantain aukioloajalle on varattu omat työntekijät. Lasten ja nuorten maksuttomat uinti- ja kuntosalivuorot jatkuvat normaalisti. Kutsuntaikäiset nuoret saavat harjoitella kuntosalilla maksutta palvelukseen astumiseen saakka. Maksuton erityisuintikortti myönnetään asiakkaalle kriteerien täytyessä.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	76 699	122 894	85 400	76 000	76 000	76 000
Toimintamenot	-537 370	-659 402	-750 993	-748 015	-753 840	-759 777
Toimintakate (netto)	-460 671	-536 508	-665 593	-672 015	-677 840	-683 777
Tehtävän kokonaiskust.	-457 130	-536 508	-665 593	-672 015	-677 840	-683 777

Nuorisopalvelut

Vastuuelin: Hyvinvointilautakunta

Vastuuhenkilö: Vapaa-aikapäällikkö

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Nuorisopalveluiden tavoitteena on ylläpitää ja luoda kasvun sekä kehityksen kannalta virikkeellinen, turvallinen ja toimiva kasvuympäristö pyhäjärvisille nuorille. Monipuolisella palvelutarjonnalla pyritään parantamaan lasten, nuorten ja nuorten aikuisten (alle 29-vuotiaat) hyvinvointia.

Nuorisopalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä koulujen, kaupungin vapaa-aikasektorin, seurakunnan sekä nuorisjärjestöjen kanssa lisäämällä palvelutarjontaa. Etsivä nuorisotyöntekijä tekee työtä tuen tarpeessa olevien alle 29-vuotiaiden nuorten parissa. Nuorisopalvelujen alla toimii nuorten vaikuttajaryhmä, jonka tehtävänä on osallistua kaupungin päätöksentekoon tuomalla esiin nuorten mielipiteet, seurata nuoria koskevia asioita sekä suunnitella ja toteuttaa nuorille suunnattuja tapahtumia.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Nettomenot €/asukas	31,12	40,18	36,88	38,44	39,32	40,23

3. PERUSTELUT

Nuorisopalveluilla on käytössään oma viriketila Nuokkari, joka tarjoaa puitteet nuorten yhdessäoloon, harrastamiseen sekä ohjattuun toimintaan. Tilat ovat avoinna maanantaisin, tiistaisin, keskiviikkoisin, torstaisin sekä perjantaisin. Perjantai-illan tilatoimintaa toteutetaan yhteistyössä Pyhäjärven seurakunnan kanssa. Omien tilatarpeiden jälkeen nuorisotilaa vuokrataan järjestöjen tilatarpeisiin.

Nuorisopalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä koulujen kanssa osallistumalla luokkien ryhmätyksiin, leireihin sekä olemalla mukana tapahtumien ja teemaviikkojen järjestämisessä. Nuorisotyöntekijät vierailevat viikoittain Salmen koululla toteuttaen erilaista välituntitoimintaa. Nuorisopalveluista on edustus mukana Nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa, Ehkäisevän päihdetyön ryhmässä sekä Hyvinvoinnin ja terveyden työryhmässä. Tarpeen mukaan työtä tehdään myös oppilashuollon kanssa. Vuoden 2025 tavoitteena on jatkaa suunnitelmia nuorten työpajan siirtymisestä nuorisopalveluiden alaisuuteen. Uusi tehostetun nuorisotyön suunnitelma otetaan käyttöön vuoden loppuun mennessä.

Nuorisopalvelut ovat mukana Harrastamisen Suomen mallissa järjestämällä kerhotoimintaa 5.–6.-luokkalaisille oppilaille. Tämän lisäksi palvelutarjontaan kuuluvat lasten ja nuorten leirit, matkat ostoskeskuksiin ja huvipuistoihin sekä teematapahtumat, kuten Halloween -juhlat, Yökahvilat, LAN-pelitapahtumat sekä discot/konsertit. Nuorisopalvelut ovat mukana toteuttamassa tapahtumia lasten ja nuorten kulttuuriviikoilla.

Nuorisopalveluiden palvelutarjontaan kuuluvat myös etsivän nuorisotyön palvelut. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa olevat alle 29-vuotiaat nuoret ja auttaa heitä pääsemään koulutuksen, työn, palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään heidän kasvuaan, itsenäistymistään ja hyvinvointiaan. Etsivän nuorisotyöntekijän palkkaukseen haetaan valtionavustusta. Nuorisopalveluiden avustukset jaetaan keväällä talousarviomäärärahan mukaisesti.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	31 632	34 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Toimintamenot	-11 856	-225 109	-205 562	-211 457	-214 823	-218 257
Toimintakate (netto)	-150 224	-191 109	-175 562	-181 457	-184 823	-188 257

Tehtävän kokonaiskust.	-150 224	-191 109	-175 562	-181 457	-184 823	-188 257
-------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Kulttuuripalvelut

Vastuuelin: Hyvinvointilautakunta

Vastuuhenkilö: Kulttuurituottaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kulttuuripalvelut edistävät kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä.

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on ennalta ehkäisevän hyvinvointityön, osallisuuden sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen tarjoamalla mahdollisuuksia kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen omassa lähiympäristössä järjestämällä, koordinoimalla ja osatoteuttamalla kulttuuritoimintaa.

Kulttuuripalvelut toimivat vahvassa yhteistyössä paikallisten järjestöjen, yhteisöjen sekä alueellisten ja maakunnallisten verkostojen kanssa. Kulttuuripalvelujen saavutettavuutta vahvistetaan siten, että kaupungin toteuttamat kulttuuritapahtumat ovat mahdollisimman pitkälle ilmaistapahtumia.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Nettomenot €/asukas	31,48	28,85	28,82	30,26	30,96	31,68

* Sisältää vain kulttuuripalvelut

3. PERUSTELUT

Pyhäjärven kaupunki ja kulttuuripalvelut sitoutuu nykyisten vakiintuneiden kulttuuri- ja taidetapahtumien järjestämiseen. Lisäksi haetaan uusia tapahtumia toimialueidensa ja ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa hyvinvointia ja terveyttä edistävien, osallisuutta tukevien sekä syrjäytymistä ehkäisevän kulttuuritarjonnan mahdollistamiseksi. Kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteutetaan yhdessä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa.

Edistetään poikkihallinnollisen yhteistyön kehittämistä hyvinvoinnin ja terveydenedistämistä vastaavien toimijoiden kanssa. Kulttuuripalveluiden sekä eri tapahtuma- ja järjestötoimijoiden välistä keskustelua edistetään yhteistapaamisten kautta. Hoivamusiikki- ja päiväkotimuskaritoiminta on vakiinnutettu ennaltaehkäiseväksi kulttuurihyvinvointipalveluksi.

Kulttuuripalvelut koordinoivat eri yhteistyötahojen kanssa lasten ja nuorten kulttuuri viikkojen, Kihupäivien, Euroopan kulttuuriympäristöpäivien, valtakunnallisen vanhustenviikon sekä ehkäisevän päihdetyön viikon tapahtumakokonaisuuksia sekä veteraanien ja sotiemme perinnettä vaalivan perinnetoimikunnan toimintaa. Paikallisen kulttuuriperinnön ylläpitoa ja käyttöä edistetään. Kulttuuripalvelut toteuttavat maahanmuuttajille suunnattua kansainvälistä kahvilaa yhdessä hallintopalveluiden ja Pyhäjärven seurakunnan kanssa.

Pyhäjärven kaupunki osallistuu Kalajoen kaupungin hallinnoimaan Luovaa matkailua ja kulttuurihyvinvointia (LuMaKu) -hankkeeseen. Myös alueellisissa ja maakunnallisissa hankehauissa (Lykkyä Pohjois-Pohjanmaalle ja Pohjois-Pohjanmaan musiikkiperinnehanke) kulttuuripalvelut ovat aktiivisesti mukana. Kulttuuripalvelut koordinoivat yhdessä Oulu2026 -työryhmän kanssa Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoden 2026 suunnittelua 2025 ja toteutusta 2026. Kulttuuripalveluiden avustukset jaetaan keväällä talousarviomäärärahan mukaisesti.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	5 389	4 288	3 700			

Toimintamenot	-157 363	-141 483	-140 872	-142 823	-145 522	-148 274
Toimintakate (netto)	-151 974	-137 195	-137 172	-142 823	-145 522	-148 274

Kirjastopalvelut

Vastuuelin: Hyvinvointilautakunta
Vastuhenkilö: Hyvinvointijohtaja, vastaava kirjastonhoitaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kirjasto on kaupungin kulttuuri- ja tietokeskus. Kirjasto tarjoaa pääsyn monipuolisiin tietopalveluihin, antaa valmiuksia tietoyhteiskunnan vaatimiin kansalaistaitoihin unohtamatta kirjaston perinteistä sivistys- ja kulttuuritehtävää.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Nettomenot €/asukas	72,63	60,41	64,32	62,69	63,94	65,22

3. PERUSTELUT

Kirjastopalveluissa painotetaan laadukasta asiakaspalvelua sekä yhteistyötä varhaiskasvatukseen, koulujen ja nuorisotoimen kanssa lasten ja nuorten lukuharrastuksen lisäämiseksi. Yhteistyön pohjana käytetään kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Pyhäjärven kirjasto kuuluu alueelliseen Jokikirjastot-kimppaan, mikä mahdollistaa laajemman ja monipuolisemman kokoelman sekä systemaattisen ja pitkäjänteisen lukutaitotyön toteuttamisen. Kirjasto on mukana alueellisissa hankkeissa aktiivisesti.

Kirjasto toimii edelleen väistötiloissa entisissä ammattikoulun tiloissa, kunnes uusi kirjastotila saadaan rakennetuksi. Tämän välivaiheen aikana kirjastopalveluiden järjestämisessä korostuu hakeutuva kirjastotyö. Hakeutuvalla kirjastotyöllä pyritään saavuttamaan myös ne kuntalaiset, joiden on hankala tulla kirjastoon.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-350 673	-287 289	-306 142	-295 894	-300 526	-305 250
Toimintakate (netto)	-350 673	-287 289	-306 142	-295 894	-300 526	-305 250
Tehtävän kokonaiskust.	-350 673	-287 289	-306 142	-295 894	-300 526	-305 250

TEKNISET PALVELUT

**Toimielin
Vastuhenkilö**

**Tekninen lautakunta
Tekninen johtaja Sami Laukkanen**

1. PALVELUSUUNNITELMA

Tekniset palvelut sisältävät määrärahat yhdyskuntatekniikan, tilapalvelut ja työpajatoiminnan sekä ympäristötarkastuksen ja rakennusvalvonnan palveluille.

Teknisen lautakunnan toimintaa on supistettu vastaamaan talouden tasapainottamisohjelman mukaisten toimenpiteiden myötä olevaan tilanteeseen.

Kaupungin investoinnit ovat olleet viime vuosina supistettuja taloustilanteen vuoksi. Investointien tarve on kasvanut ja sitä aletaan hallitusti purkamaan investointiohjelman kautta taloustilanteen parantuessa talousarviojaksolla.

Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus sekä maan hankinta on toiminut hyvin viime vuosina ja merkittäviä maankäytön suunnitteluhankkeita on saatu valmiiksi vuonna 2024. Vuonna 2025 valmiiksi saatetaan Olkkosen alueen asemakaava. Suunnitelmavuosilla on tarkoituksena aloittaa Pyhäjärven rantojen osayleiskaavan päivitystyö, joka kestää yli talousarviojakson.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Tavoitteet tulevat Pyhäjärven strategian 2030 pohjalta. Toimialueille määritellään tavoitteista sellaiset, joiden toteutumiseen kyseinen toimialue voi vaikuttaa keskeisellä tavalla.

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Kaavateiden peruskorjaus	välivuosi v.2025
	Uusien kaavateiden rakentaminen	toteuttaminen v. 2025, PP-Bulevardi
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	maankäytön suunnittelu ja kaavoitus	Riittävä tonttivaranto strategisesti tärkeillä alueilla Sahan alueen ja sataman kaavan päivittäminen
Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen	maankäytön suunnittelu ja kaavoitus	valmius mahdollisiin maankäytön suunnitteluihin uusiokäytön alueella
Resurssiviisas Pyhäjärvi	yhdyskuntarakenteen tiivistäminen palveluiden keskittämisellä Hinkutyön edistäminen. Kunnan toiminnoista aiheutuvien päästöjen vähentäminen.	uusien rakenteiden keskittäminen keskustajaman alueelle Kuntien energiatehokkuussopimuksen seurantavelvoitteiden ylläpito ja raportointi
Viihtyisä elinympäristö	yleisten alueiden siisteys/raivaaminen maankäytön suunnittelu, kaavoitus, kohdesuunnittelut	kuntalaisten palautteet valmisteluaikana hallinnollista arviointia, toteutusaikana hankkeen toteutuminen

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa	vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksien kehittäminen	seurataan yhteisöä kehittävien investointien toteuttamista.

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	talouden tasapainottaminen	talousarvio, osavuosisikatsaus ja tilinpäätös
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	alueellinen rakentaminen ja korjausrakentaminen	infran rakentamis- ja korjaushankkeiden toteutuminen
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	konsernin investointitarpeiden täyttäminen tarveperusteisena	investointihankkeiden toteutuminen
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	henkilöstön koulutus tarpeiden mukaisesti	henkilöstön toteutunut koulutus

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	maankäytön suunnittelun ja investointien hankkeet	investointihankkeiden toteutuminen
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	konsernin sisäisen yhteistyön tiivistäminen Lähiruoan käyttäminen ruokatuotannossa (PPE-Köökki)	yhteishankkeiden toteuttaminen mahdollisuuksien mukaan Paikallisen elinkeinoelämän työllistäminen
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	hiilijalanjäljen pienentäminen kunnan toiminnoissa, VähäHiku-toiminta	vähähiilisyyttä edistävien investointien toteuttaminen, energian kulutuksen optimointi. Mittarit toimialalla, yhdyskuntatekniikka, kiinteistökonekniikka

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022*	TP2023	TA2024	TA2024 LTA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrär.							
Toimintatuotot	4 504 005	4 900 116	5 240 348	6 025 643	5 269 182	5 370 622	5 331 622
Toimintamenot	-3 851 161	-4 206 589	-4 380 776	-4 599 277	-4 603 567	-4 495 823	-4 707 993
Toimintakate (netto)	652 843	693 526	859 572	1 426 366	665 615	874 799	623 629
Laskennalliset kust.	-8	-4	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonal.	-1 364 085	-1 281 231	-1 314 300	-1 314 300	-1 688 000	-1 690 000	-1 790 000
Tehtävän kustann.	-711 251	-587 708	-454 728	112 066	-1 022 385	-815 201	-1 166 371

*Vuoden 2022 tilinpäätös muutettu vertailukelpoiseksi

YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Rakennusmestari Antti Taskinen

1. PALVELUSUUNNITELMA

Yhdyskuntatekniikan alle kuuluvat teknisen talousarviossa hallinto, liikenneväylät ja muut yleiset alueet, kaavoitus ja mittaustoimi, jätehuolto sekä maa- ja metsätilat.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Infrastruktuurin palvelevuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi kaavateiden peruskorjaaminen jatkuu suunnitelmavuosilla määrärahojen puitteissa. Kaavateiden kuntokartoitus päivitetään v. 2025. Alueellisten kuivatusten ja katuvalaistuksen peruskorjaus ja laajentaminen jatkuu suunnitelmien mukaisesti.

Olkosenmäen alueen asemakaavan laatimisen kustannukset ovat käyttötalouspuolella kaavan hanketuen vuoksi.

Tavoite/toimenpide	Seuranta/mittari
1. Kaavateiden peruskorjaaminen	korjaussuunnitelman 1 osa vuodessa
2. Kaavateiden rakentaminen	uusien katujen/osuukien rakentaminen valmistuu

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kaavateiden kunnossapito €/km, kadut 39,75 km (as.palv.ostot)	2 636	2 550	2 613	2 603	2 603	2 603

3. PERUSTELUT

Kaavateiden kunto paranee peruskorjaushankkeiden toteutumisen myötä.

Liikenneturvallisuutta parannetaan jokaisen kunnostushankkeen myötä.

Yksityisteiden vuotuinen kunnossapitoavustus pidetään vuoden 2024 suuruisena, eli 30 000 €.

Valtionavustuskelpoisiin yksityisteiden peruskorjauksiin ei ole varattu määrärahaa. Mikäli valtionavustuskelpoisia yksityisteiden peruskorjaushankkeita tulee, on niihin haettava rahoitus lisätalousarviomenettelyllä.

Katujen talviurakoissa alkaa uusi 1+1+1 kausi, jossa muutoksena aikaisempaan on kaupungin työnohjaus.

Tärkein investointihanke v. 2025 on Hyvinvointitalo, jonka rakennushankkeen aloittaminen on TA-vuodelle. Yhdyskuntatekniikassa on PP-Bulevardin rakentaminen. Hanke on saanut Traficom:in rahoituksen.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022*	TP2023	TA2024	TA2024 LTA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrär.							
Toimintatuotot	557 983	387 869	434 165	985 165	407 675	459 114	459 114
Toimintamenot	-982 926	-958 739	-1 003 311	-1 003 311	-1 007 529	-1 033 097	-1 053 321
Toimintakate (netto)	-424 943	-570 870	-569 146	-18 146	-599 854	-573 983	-594 207
Laskennalliset kust.	-5						
Poistot ja arvonal.	-352 689	-218 298	-220 300	-220 300	-631 700	-631 700	-631 700
Tehtävän kustann.	-777 637	-789 168	-789 446	-238 446	-1 231 554	-1 205 683	-1 225 907

TILAPALVELUT

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö: Rakennusmestari Antti Taskinen, kiinteistöhoito

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
1. Lämmitys €/m ²	9,56	13,54	12,83	13,01	13,27	13,54
2. Sähkö €/m ²	8,76	19,58	13,72	12,54	12,79	13,05

3. PERUSTELUT

Rakennetun ympäristön infran kartoittamista on tehty suunnitelmallisesti ja tämä mahdollistaa suunnitelmallisten ylläpito- ja korjaustoimien tekemisen tulevaisuudessa.

Vähähiilisyttä tuetaan vähentämällä kiinteistöjen määrää sekä peruskorjausten yhteydessä parantamalla energiatehokkuutta ja sähkön kulutusta. Pyritään tilanteeseen, että kaikki kaupungin kiinteistöjen lämmitysenergia on tuotettu uusiutuvalla polttoaineella.

Teknisen toimen osastojen toimintaa on muutettu vastaamaan paremmin kasvaneita resurssitarpeita. Käytännön esimiestöiden toteuttaminen ei ole niin haavoittuvainen poikkeustilanteille esim. lomat ja muut sijaistamiset.

Uusien kiinteistöjen tekniikka vaatii kiinteistönhoidolta uutta osaamista, mutta vanhojen kiinteistöjen poistuminen vastaavasti tuo kiinteistöhoitoon lisäresursseja.

Niemelänrannan entisen vanhainkodin purkamiseen on varattu 180.000 €.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022*	TP2023	TA2024	TA2024 LTA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrär.							
Toimintatuotot	3 452 219	3 954 597	4 109 999	4 087 294	4 236 924	4 236 924	4 236 924
Toimintamenot	-2 427 727	-2 712 651	-2 546 112	-2 555 852	-2 650 755	-2 497 864	-2 670 675
Toimintakate (netto)	1 024 492	1 241 946	1 563 887	1 531 442	1 586 169	1 739 060	1 566 249
Laskennalliset kust.	-3	-4					
Poistot ja arvonal.	-1 011 396	-1 062 933	-1 094 000	-1 094 000	-1 054 300	-1 056 300	-1 156 300
Tehtävän kustann.	13 093	179 009	469 887	437 442	531 869	682 760	409 949

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖPALVELUT

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja Marko Pohlman
 Vs. ympäristötarkastaja Esa Ryyänen

1. PALVELUSUUNNITELMA

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa kaavoituksen noudattamista sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä alueidenkäyttölaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään rakentamistoiminnasta. Lisäksi kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa tässä laissa tarkoitettua rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Rakennusvalvontaviranomaisen on huolehdittava rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvottava rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta (rakentamislaki 100 §).

Ympäristöterveydenhuolto, asumisen viranomaispalvelut, asumisen kehittämisen koordinointi ja eläinlääkintähuolto ostetaan Haapajärven kaupungilta.

Ympäristövalvonnan tehtävänä on ympäristösuojelun lakisääteiset valvonta- ja edistämistehtävät (kunnan alueella) ja ympäristösuojelun suunnittelu, kehittäminen, ohjaus ja neuvonta.

Teknisen lautakunnan alainen lupajaosto aloitti toimintansa 1.10.2023.

3 PERUSTELUT

Rakennusvalvonnan tuloja voi tuulivoima heilutella rajusti, riippuen mille vuodelle tuulivoimaloiden lupahakemukset osuvat.

Ympäristösuojelun viranhaltija vastaa ympäristösuojelun suunnitelmallisesta valvonnasta ja muista ympäristösuojeluviranomaisen tehtävistä, kuten lupahakemusten käsittelystä ja lausuntojen antamisesta. Ympäristösuojelun viranhaltija toimii myös neljän kunnan (Pyhäjärvi, Reisjärvi, Haapajärvi ja Kärämäki) alueella maa-ainesten valvonta- ja lupaviranomaisena. Tavoitteena on ympäristösuojelun edistäminen sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisy.

Ympäristövalvonnan tehtävänä on ympäristösuojelun ja maa-ainesten ottamisen suunnitelmallinen valvonta. Tärkeänä painopisteenä valvonnassa on pohjavesialueiden suojelu. Ympäristösuojelun tavoitteena on myös löytää juostavat ja toimivat toimintatavat muuttuneessa viranomaisympäristössä ja luoda hyvät suhteet tekniseen toimeen ja lupajaokseen.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022*	TP2023	TA2024	TA2024 LTA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrär.							
Toimintatuotot		9 704	361 684	518 684	289 884	339 884	300 884
Toimintamenot		-82 828	-490 522	-649 283	-591 247	-603 115	-615 014
Toimintakate (netto)		-73 124	-128 838	-130 599	-301 363	-263 231	-314 130
Laskennalliset kust.							
Poistot ja arvonal.					-2 000	-2 000	-2 000
Tehtävän kustann.		-73 124	-128 838	-130 599	-303 363	-265 231	-316 130

TYÖPAJA

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Rakennusmestari Antti Taskinen

1. PALVELUSUUNNITELMA

Työpajan toiminta-ajatus on ollut työllistää nuoria pitkäaikaistyöttömiä sekä antaa heille ensimmäinen pitempiaikainen työsuhde. Tavoitteena on ollut, nuori työpajakson aikana aktivoituu sekä miettii itselleen tulevaisuudensuunnitelman ja oppii työssäolon perusasiat. Tavoitteena on ollut myös, että pajajakso madaltaisi nuoren kynnystä hakeutua yritysten palvelukseen. Lähivuosina myös vanhemman ikäpolven työllistämisyksikkönä on työpaja vakiinnuttanut paikkansa. Työpajalla myös työskentelee työharjoittelussa pitkäaikaistyöttömiä ja heille paja tarjoaa paikan työkunnan ylläpitämiseen sekä uusien mahdollisuuksien avaamiseen. Pajalla työskentelee myös yhdyskuntapalvelua suorittavia henkilöitä sekä oppilaitosten kautta tulevia työharjoittelijoita.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Tavoite/toimenpide	Seuranta/mittari
1. Ulkoisten asiakkaiden säilyttäminen	asiakasta/kpl
2. Pajan työntekijät	henkilöt/kk

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Pajajakso, henkilöä/kk	12	9	7	7	7	7

3. PERUSTELUT

Työpaja toimii puusepän alalla. Pajalla valmistetaan kairanäytelaatikoita, kuormalavoja sekä erilaisia huonekalukomponentteja. kaupungin leikkikenttien yleiskunnosta sekä ulkoleikkivälineiden turvallisuudesta huolehtiminen sekä muut kaupungin sisäisen työt kuuluu työpajalle. Keskitetyn ruokahuollot kuljetukset ovat myös toiminnan piirissä. Tuotannollisena tavoitteena on kehittää työpajaa puusepän verstaana ja kasvattaa tuotantoa työpajalle sopivilla töillä, jolloin voimme tarjota työpaikan useammalle sitä tarvitsevalle. Työvoimapalvelu-uudistus vuodelle 2025 asettaa tullessaan omat haasteet, mutta vielä tässä vaiheessa tätä on mahdotonta ennakoida.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2022*	TP2023	TA2024	TA2024 LTA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Tuloarviot ja määrär.							
Toimintatuotot	493 803	547 946	334 500	434 500	334 700	334 700	334 700
Toimintamenot	-440 508	-452 372	-340 830	-390 830	-354 037	-361 747	-368 983
Toimintakate (netto)	53 295	95 574	-6 330	43 670	-19 337	-27 047	-34 283
Tehtävän kustann.	53 295	95 574	-6 330	43 670	-19 337	-27 047	-34 283

TULOSLASKELMA, ULKOISET					
-------------------------	--	--	--	--	--

	TP2023	TA 2024 LTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	706 011	1 452 425	918 062	969 501	969 501
Maksutuotot	42 171	570 334	388 934	438 934	399 934
Tuet ja avustukset	402 973	423 280	370 430	365 030	374 030
Muut toimintatuotot	2 620 533	2 315 877	2 236 535	2 236 535	2 236 535
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 771 688	4 761 916	3 913 961	4 010 000	3 980 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-9 518 190	-9 951 455	-9 961 941	-10 083 925	-10 282 912
Palkat ja palkkiot	-7 446 717	-7 949 174	-8 116 618	-8 195 672	-8 358 069
Henkilösivukulut	-2 071 473	-2 002 281	-1 845 323	-1 888 253	-1 924 843
Eläkekulut	-1 788 963	-1 742 778	-1 586 561	-1 632 382	-1 664 027
Muut henkilösivukulut	-282 510	-259 503	-258 762	-255 871	-260 816
Palvelujen ostot	-5 573 020	-6 109 289	-6 086 130	-6 145 532	-6 334 331
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 828 787	-1 677 309	-1 499 016	-1 407 467	-1 509 681
Avustukset	-605 558	-538 680	-917 080	-935 422	-954 129
Muut toimintakulut	-655 982	-566 979	-498 794	-507 654	-518 947
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-18 181 537	-18 843 712	-18 962 961	-19 080 000	-19 600 000
TOIMINTAKATE	-14 409 850	-14 081 796	-15 049 000	-15 070 000	-15 620 000
Kunnan tulovero	7 885 599	7 460 000	7 460 000	7 600 000	7 600 000
Kiinteistövero	1 402 608	1 895 000	1 920 000	2 830 000	4 720 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 751 542	1 360 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Verotulot yhteensä	11 039 749	10 715 000	10 630 000	11 680 000	13 570 000
Valtionosuudet	2 004 990	2 730 000	3 935 000	4 270 000	4 370 000
Rahoitustuotot ja kulut					
Korkotuotot	95 331	45 000	90 000	90 000	90 000
Muut rahoitustuotot	703 696	420 000	457 000	387 000	387 000
Korkokulut	-838 798	-910 000	-1 050 000	-1 150 000	-1 114 000
Muut rahoituskulut	-183 906	-53 000	-43 000	-43 000	-43 000
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-223 677	-498 000	-546 000	-716 000	-680 000
VUOSIKATE	-1 588 788	-1 134 796	-1 030 000	164 000	1 640 000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukais. poistot	-1 351 513	-1 374 700	-1 748 000	-1 750 000	-1 850 000
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset kulut	-65 000				
TILIKAUDEN TULOS	-3 005 301	-2 509 496	-2 778 000	-1 586 000	-210 000
Poistoeron muutos	325 102	320 000	310 000	300 000	290 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 680 199	-2 189 496	-2 468 000	-1 286 000	80 000

TULOSLASKELMA, ULKOISET JA SISÄISET
--

	TP2023	TA 2024 LTA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	706 011	1 452 425	918 062	969 501	969 501
Maksutuotot	42 171	570 334	388 934	438 934	399 934
Tuet ja avustukset	402 973	423 280	370 430	365 030	374 030
Muut toimintatuotot	2 620 533	4 654 209	4 686 229	4 686 229	4 686 229
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 771 688	7 100 248	6 363 655	6 459 694	6 429 694
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-9 518 190	-9 951 455	-9 961 941	-10 083 925	-10 282 912
Palkat ja palkkiot	-7 446 717	-7 949 174	-8 116 618	-8 195 672	-8 358 069
Henkilösivukulut	-2 071 473	-2 002 281	-1 845 323	-1 888 253	-1 924 843
Eläkekulut	-1 788 963	-1 742 778	-1 586 561	-1 632 382	-1 664 027
Muut henkilösivukulut	-282 510	-259 503	-258 762	-255 871	-260 816
Palvelujen ostot	-5 573 020	-6 109 289	-6 086 130	-6 145 532	-6 334 331
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 828 787	-1 677 309	-1 499 016	-1 407 467	-1 509 681
Avustukset	-605 558	-538 680	-917 080	-935 422	-954 129
Muut toimintakulut	-655 982	-2 905 311	-2 948 488	-2 957 348	-2 968 641
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-18 181 537	-21 182 044	-21 412 655	-21 529 694	-22 049 694
TOIMINTAKATE	-14 409 850	-14 081 796	-15 049 000	-15 070 000	-15 620 000
Kunnan tulovero	7 885 599	7 460 000	7 460 000	7 600 000	7 600 000
Kiinteistövero	1 402 608	1 895 000	1 920 000	2 830 000	4 720 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 751 542	1 360 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Verotulot yhteensä	11 039 749	10 715 000	10 630 000	11 680 000	13 570 000
Valtionosuudet	2 004 990	2 730 000	3 935 000	4 270 000	4 370 000
Rahoitustuotot ja kulut					
Korkotuotot	95 331	45 000	90 000	90 000	90 000
Muut rahoitustuotot	703 696	420 000	457 000	387 000	387 000
Korkokulut	-838 798	-910 000	-1 050 000	-1 150 000	-1 114 000
Muut rahoituskulut	-183 906	-53 000	-43 000	-43 000	-43 000
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-223 677	-498 000	-546 000	-716 000	-680 000
VUOSIKATE	-1 588 788	-1 134 796	-1 030 000	164 000	1 640 000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukais. poistot	-1 351 513	-1 374 700	-1 748 000	-1 750 000	-1 850 000
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset kulut	-65 000				
TILIKAUDEN TULOS	-3 005 301	-2 509 496	-2 778 000	-1 586 000	-210 000
Poistoeron muutos	325 102	320 000	310 000	300 000	290 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 680 199	-2 189 496	-2 468 000	-1 286 000	80 000

TULOSLASKELMA OSAN TOTEUTUMINEN
--

Tuloslaskelma, vertailu ed. vuoteen	TP2023	TA 2024 LTA 2024	TA 2025	Muutos-% 2024 - 2025
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	706 011	1 452 425	918 062	-36,79
Maksutuotot	42 171	570 334	388 934	-31,81
Tuet ja avustukset	402 973	423 280	370 430	-12,49
Muut toimintatuotot	2 620 533	2 315 877	2 236 535	-3,43
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 771 688	4 761 916	3 913 961	-17,81
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut	-9 518 190	-9 951 455	-9 961 941	0,11
Palkat ja palkkiot	-7 446 717	-7 949 174	-8 116 618	2,11
Henkilösivukulut	-2 071 473	-2 002 281	-1 845 323	-7,84
Eläkekulut	-1 788 963	-1 742 778	-1 586 561	-8,96
Muut henkilösivukulut	-282 510	-259 503	-258 762	-0,29
Palvelujen ostot	-5 573 020	-6 109 289	-6 086 130	-0,38
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 828 787	-1 677 309	-1 499 016	-10,63
Avustukset	-605 558	-538 680	-917 080	70,25
Muut toimintakulut	-655 982	-566 979	-498 794	-12,03
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-18 181 537	-18 843 712	-18 962 961	0,63
TOIMINTAKATE	-14 409 850	-14 081 796	-15 049 000	6,87
Kunnan tulovero	7 885 599	7 460 000	7 460 000	0,00
Kiinteistövero	1 402 608	1 895 000	1 920 000	1,32
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 751 542	1 360 000	1 250 000	-8,09
Verotulot yhteensä	11 039 749	10 715 000	10 630 000	-0,79
Valtionosuudet	2 004 990	2 730 000	3 935 000	44,14
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot	95 331	45 000	90 000	100,00
Muut rahoitustuotot	703 696	420 000	457 000	8,81
Korkokulut	-838 798	-910 000	-1 050 000	15,38
Muut rahoituskulut	-183 906	-53 000	-43 000	-18,87
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-223 677	-498 000	-546 000	9,64
VUOSIKATE	-1 588 788	-1 134 796	-1 030 000	-9,23
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 351 513	-1 374 700	-1 748 000	27,16
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät				
Satunnaiset kulut	-65 000			
TILIKAUDEN TULOS	-3 005 301	-2 509 496	-2 778 000	10,70
Poistoeron muutos	325 102	320 000	310 000	-3,13
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 680 199	-2 189 496	-2 468 000	12,72

RAHOITUSLASKELMA					
------------------	--	--	--	--	--

	TP2023	TA2024 LTA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Varsinainen toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	-1 588 788	-1 134 796	-1 030 000	164 000	1 640 000
Satunnaiset erät	-65 000				
Tulorahoituksen korjauserät	53 996				
Tulorahoitus	-1 599 792	-1 134 796	-1 030 000	164 000	1 640 000
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 272 768	-2 208 137	-3 167 000	-8 750 340	-1 837 000
Investointien ennakkomaksut					
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	26 349	192 500	600 000	625 000
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	32 560	30 000	30 000	30 000	30 000
Investoinnit	-2 240 209	-2 151 788	-2 944 500	-8 120 340	-1 182 000
Varsinainen toiminta ja inv.netto	-3 840 000	-3 286 584	-3 974 500	-7 956 340	458 000
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen lisäykset muille	-100 000	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Antolainasaamisten väh. muilta	498 092	210 000	210 000	210 000	210 000
Antolainauksen muutokset	398 092	145 000	145 000	145 000	145 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 400 000	6 500 000	6 800 000	10 500 000	2 600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 178 566	-2 320 000	-2 457 000	-2 900 000	-3 450 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 650 000				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Lainakannan muutokset	5 871 434	4 180 000	4 343 000	7 600 000	-850 000
Oman pääoman muutokset	-2 733 772				
Rahoitustoiminnan kassavirta	3 535 754	4 325 000	4 488 000	7 745 000	-705 000
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-304 246	1 038 416	513 500	-211 340	-247 000
RAHOITUSVARALLISUUDEN KOTIUTUS					
	0	0	0	0	0
		8.2024			
Lainakanta-arvio milj. €	31,987	36,854	41,034	48,634	47 784
Lainakanta-arvio € / asukas	6 726	7 796	8 694	10 348	10 210
Asukasluku	4 756	4 727	4 720	4 700	4 680

RAHOITUKSEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA+LTA 2024	31.8.2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Asukasmäärä	4 962	4 828	4 756	4 760	4 727	4 720	4 700	4 680
Lainakanta milj. € (31.12)	28,2	26,1	32,0	32,9	36,9	41,0	48,6	47,8
Lainat € / asukas	5 680	5 409	6 726	6 919	7 796	8 694	10 348	10 210
Kassavarat milj. € (31.12.)	11,2	10,8	10,5					
Kassan riittävyys / päivää	86	80	162					
Investointien tulorahoitus -%	313,6	9,1	-69,9					
Lainanhoitokate	1,7	0,1	-0,2					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, M€	-5,9	-3,4	-6,2					
Konsernilainakanta milj. € (31.12.)	50,9	52,0	42,8					
Konsernilainat € / asukas	10251	10768	9 003					

Rahoituslaskelman tunnusluvut:**Lainakanta**

= vieras pääoma - saadut ennakot - lyhytaikaisen vieraan pääoman osto- ja siirtovelat

Kassavarat

= rahoitusomaisuuteen merkityt sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin, joukkovelkakirjalainasaamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Investointien tulorahoitus -%

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$
Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintameno on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttömajaisuuden myynnillä, lainalla tai toimintapääomalla. Investointien omahankintameno tarkoittaa rahoituslaskelman käyttömajaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Vuosikatteella tarkoitetaan tilinpäätösvouden vuosikatetta. Korkokuluilla tarkoitetaan tilinpäätösvouden tuloslaskelman korkokuluja. Lainanhoitolyhennyksillä tarkoitetaan tilinpäätösvouden rahoituslaskelmaan merkittyä pitkäaikaisten lainojen vähennystä.

Lainanhoitokate > 1, tulorahoitus riittää lainojen hoitoon

Lainanhoitokate < 1, tulorahoitus ei riitä lainojen hoitoon

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omahankintameno toteutumista pitämällä aikavälillä.

INVESTOINTIOSA KAUPUNGIN TALOUSARVIOSSA

INVESTOINNIT 2025 - 2027

Kaupunginhallitus, maa- ja vesialueet

600 Maa- ja vesialueet

Vastuutoimielin: Kaupunginhallitus
Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja, tekninen johtaja

Perustelut: Maa-alueiden ostot ja myynnit.

Maa- ja vesialueet	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Menot, maan hankinta	-5 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Tulot, maan myynti	23 560	30 000	30 000	30 000	30 000
Netto	18 560	0	0	0	0

Tekninen lautakunta, rakennukset

Vastuutoimielin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

9201 Ikosen koulu

Perustelut: Pts-korjaukset

	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Menot	-2 712	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Tulot					
Netto	-2 712	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000

9430 Kaupungintalo

Perustelut: Pts-korjaukset

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot		-50 000	0	-10 000	-60 000
Tulot					
Netto		-50 000	0	-10 000	-60 000

Taloussuunnitelma 2026 - 2027

9205 Keskuskoulu

Perustelut:

Korjausinvestointi

Tavoite:

v. 2025 lukiosiiven peruskorjaus, keskuskeittiön loppuun saattaminen
 v. 2026 lukion siiven peruskorjaus valmistuu
 v. 2027 liikuntasalin peruskorjaus alkaa

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-96 019	-300 000	-1 350 000	-350 000	-250 000
Tulot					
Netto	-96 019	-300 000	-1 350 000	-350 000	-250 000

9216 Monitoimihalli

Perustelut:

PTS mukaisia peruskorjauksia

Tavoite:

2025 käyttäjätilojen peruskorjaus
 2026 vesikatteen pinnan uusiminen

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-605 446	-150 000	-75 000	-120 000	-10 000
Tulot					
Netto	-605 446	-150 000	-75 000	-120 000	-10 000

9462 Hyvinvointitalo

Perustelut:

Uudisrakennus

Tavoite:

Tilantarpeen mukainen rakentaminen
 Vuonna 2024 suunnittelu, vuodesta 2025 alkaen toteuttaminen
 (OKM avustukset 2025 Liikunta max. 20 % tai 600.000 € kulttuuri keskim. 25 % eli noin 625.000 €)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-9 068	-250 000	-757 000	-7 690 340	-917 000
Tulot				600 000	625 000
Netto	-9 068	-250 000	-757 000	-7 090 340	-292 000

9447 Ikosenlahden halli

Tavoite:

Korjaus/korvausrakentaminen

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot			-150 000	-10 000	
Tulot					
Netto			-150 000	-10 000	

9436 PTS päivitykset

Perustelut:

PTS korjauksia

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot			-10 000		
Tulot					
Netto			-10 000		

9436 Teknisen varikko

Perustelut: PTS korjauksia

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot				-20 000	-30 000
Tulot					
Netto				-20 000	-30 000

Rakennukset yhteensä

Rakennukset yhteensä	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-801 849	-989 966	-2 352 000	-8 210 340	-1 277 000
Tulot	9 000	26 349	0	600 000	625 000
Netto	-801 849	-963 617	-2 352 000	-7 610 340	-652 000

Tekninen lautakunta, kiinteät rakenteet ja laitteet, tiet ja alueet

Vastuutoimielin: Tekninen lautakunta
 Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

9012 Kaavatiet

Perustelut: Korjausinvestointi
 Tavoite: Vuonna 2025 PP Bulevardi KLV (rahoituspäätös saatu)
 Vuonna 2025 sekoitusjyrsinnät + asfaltoinnit
 Vuonna 2026 kaavatie peruskorjaushanke
 Vuonna 2027 kaavatie peruskorjaushanke

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-1 245 747	-518 868	-515 000	-380 000	-400 000
Tulot			172 500		
Netto	-1 245 747	-518 868	-342 500	-380 000	-400 000

9014 Tievalaistus

Perustelut: Korjausinvestointi
 Tavoite: Tievalaistuksen uusiminen sekä valaisinlinjojen raivaus
 Kellopolku valaistus 2025

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-1 949	-15 000	-20 000	-10 000	-10 000
Tulot					
Netto	-1 949	-15 000	-20 000	-10 000	-10 000

9112 Kaavatiet/Päällystäminen

Perustelut: Korjausinvestointi
Tavoite: Kaavateiden päällystäminen

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-8 200	-135 000	-10 000	-10 000	-10 000
Tulot					
Netto	-8 200	-135 000	-10 000	-10 000	-10 000

9543 Pyöräilyreitti

Perustelut: Maastopyöräilyreitti
Tavoite: Maastopyöräilyreitin rakentaminen

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot		-30 000	-10 000		
Tulot					
Netto		-30 000	-10 000		

9011 KLV suunnittelu

Tavoite: Emolahdentien KLV:n suunnittelun loppuun saattaminen
VT-27 KLV:n suunnittelun loppuun saattaminen

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot		-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Tulot					
Netto		-20 000	-20 000	-20 000	-20 000

9031 Yleissuunnittelu

Perustelut: Kaavoitus ja maankäyttö
Tavoite: Maankäytön suunnittelut ja kaavoitus

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-19 623	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Tulot					
Netto	-19 623	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000

9023 Vesistökuunnostus

Perustelut: Vesistöjen tilan parantaminen
Tavoite: Kunnostushanke 2023 - 2025 (TA2023 15 000 €, khallitus 29.11.2022)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-9318	-60 000	-60 000	-40 000	-40 000
Tulot					
Netto	-9 318	-60 000	-60 000	-40 000	-40 000

Satamat, laiturit ja laskupaikat

Perustelut: Kunnostustarpeet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot			-25 000		
Tulot					
Netto			-25 000		

Traktorin ja lavetin hankinta

Perustelut: Uudemman traktorin ja lavetin tarve
 Kustannusarvio: Lavetti 20.000 €
 Traktorin vaihto uudempaan vaihtovaraus 35.000 €
 Tavoite: Vaihto

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot			-75 000		
Tulot			20 000		
Netto			-55 000		

Kiinteät rakenteet, laitteet, tiet ja alueet yhteensä

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-1 284 838	-1 188 171	-785 000	-510 000	-530 000
Tulot	0	0	192 500	0	0
Netto	-1 284 838	-1 188 171	-592 500	-510 000	-530 000

Kalusto- ja ohjelmistohankinnat yhteensä

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-172 082				
Tulot					
Netto	-172 082				

INVESTOINNIT 2023 – 2027 YHTEENSÄ

	TP 2023	TA/LTAA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 272 768	-2 208 137	-3 167 000	-8 750 340	-1 837 000
Rahoitusosuudet investointeihin		26 349	192 500	600 000	625 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot	32 560	30 000	30 000	30 000	30 000
Netto	-2 240 209	-2 151 788	-2 944 500	-8 120 340	-1 182 000

TYTÄRYHTIÖT**PYHÄJÄRVEN KEHITYS OY**

Vastuuhenkilö Elinkeinojen kehittäjä

1. TOIMINTA-AJATUS Yhtiön toimialana on Pyhäjärven kaupungin ja alueellisen elinkeinoelämän edistäminen ja siihen liittyvien palvelujen tuottaminen.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Valtateiden E75 ja 21 risteysalueen kehittämiseksi haetaan sijoittumispotentiaalisia palveluita ja toimintoja, erityisesti vähittäiskaupan ja ravintolapuolen toimijoita.

Erilaisten tapahtumien järjestämisellä pyritään kasvattamaan Pyhäjärven tunnettuutta ja omistajanvaihdosneuvotteluja edistetään niiden yritysten kohdalla, joissa on tarvetta sukupolvenvaihdokseen.

Pyhäjärven Kehitys avustaa edelleen Kiinteistö Oy Rillankiveä vuokralaisten etsimisessä, tilojen tarjoamisessa ja markkinoinnissa, sekä tarpeen mukaan myös vuokralaisneuvotteluissa ja yhteydenpidossa nykyisiin vuokralaisiin.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Yhtiön hallitus:

Varsinaiset jäsenet:

Raija Leppäharju, puheenjohtaja, Timo Karsikas, Reijo Pennanen, Juhani Pyhtilä, Eeva-Riitta Pappila

Varajäsenet:

Marja-Leena Våg, Markku Liuska, Marja Lilja

Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy.

4. HENKILÖSTÖ Elinkeinojen kehittäjä (50 %)

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta vastaa yhtiön hallitus. Yhtiön toimintaa valvovat myös tilintarkastajat, Pyhäjärven kaupunki (mm. tarkastuslautakunta) ja viranomaiset.

PYHÄJÄRVEN KEHITYS OY
----

6. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. INFRA, OSAAMINEN JA SAAVUTETTAVUUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Pyhjärven saavutettavuuden parantaminen	Pyhäsalmen linja-autoyhteyksien ja tavarayhteyksien turvaaminen ja lisääminen.
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	E 75 ja 27-tien risteysalueelle uusien toimijoiden hakeminen. Mainostaulujen toteuttaminen risteysalueelle ja valtateiden varsille. Sähköautoilun palveluiden kehittäminen. Biotalous tuotantotoimintaa Pyhjärvelle. Vetytankkausaseman toteuttaminen Huoltopalvelukeskuksen kehittäminen	Toimijoiden sijoittuminen alueelle (1-2 kpl). Vähintään yksi uusi mainostaulu 2025 markkinaehtoisesti. Sähköauton latauspisteitä (2-4 kpl) Biotalous toiminnan kehittäminen. Vuoropuhelun vety-yhtiöiden kanssa edistäminen Vuoropuhelun mm. energia- ja kuljetusalan yhtiöiden kanssa edistäminen
Paikallisten osaamisklustereiden rakentaminen	Matkailualan kehittäminen Marjojen viljelyn kehittäminen Hyvinvointialan yritystoiminnan kehittäminen Energia-alan kasvun hyödyntäminen työllisyydessä yritysyhteistyön kautta	Liikevaihdon ja kehitysinvestointien lisääntyminen verrattuna aiempiin vuosiin. Matkailualan osaamisen parantaminen (koulutuksen järjestäminen yhteistyössä JEDU:n kanssa) Viljelyalan ja liikevaihdon kasvu ja marjojen jalostusarvon nostaminen. Kokeilurahan käytön edistäminen (1-2 kpl). Hyvinvointialan yritysten palvelutuotantorakenteen laajuus ja toimivuus. Energia-alan työpaikkojen lisääminen paikkakunnalla (koulutuksen järjestäminen yhteistyössä JEDU:n ja KAO:n/KAMK:n kanssa)

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMA JA HYVINVOINTI		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kantokykyinen palvelutuotanto	Kehitys Oy tarjoaa kilpailukykyisen toimistohotellipalvelun	Toimistohotellin vuokratilojen käyttöaste 70 %
Viihtyisä elinympäristö	Tapahtumatarjonnan edelleen kehittäminen	Kesätapahtumien kävijämäärien positiivinen kehittyminen
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa	Uusien matkailutuotteiden valmistelu kehittämishankkeen suunnittelu, luonnon hyödyntäminen	Matkailualalla paketoitua uusia tuotteita. Kulttuurimatkailun jatkohankkeen (KuMa) uusia tuotteita (3-5 kpl)

PYHÄJÄRVEN KEHITYS OY

Strateginen tavoite 3. VAHVA JA MAHDOLLISTAVA KAUPUNKI		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Toiminnan taloudellinen tehokkuus	Tilikauden tulos positiivinen
Tytäryhtiöiden aktiivinen elinvoimatyö	Pysyvän kasvun ja kehittymisen edellytysten luominen paikkakunnalle. Pyhäjärven palvelutarjonnan kasvattaminen Yritysten omistajanvaihdosten edistäminen	Yritysten määrä lisääntyy, yritystyytyväisyys, aloittaneiden yritysten määrä, sijoittuneiden yritysten määrä Nykyisten liike- ja teollisuustilojen täyttöaste mahdollisimman korkea (>90 %). Myytyjen, varattujen tai vuokrattujen teollisuus- ja liiketonttien lukumäärä (vähintään 1–2 kpl) Paikkakunnalla lisääntyvien palveluiden lukumäärä (1–2 kpl) Omistajanvaihdosten lukumäärä (2–4 kpl)
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Yksityissektorin investointien toteutumisen edistäminen	Elinkeinoinvestointien volyyymi kasvaa mitattavasti.

Strateginen tavoite 4. YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Aktiivinen elinvoimatyö ja markkinointi.	Pyhäjärven kaupungin saama positiivinen julkisuus
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Asiantuntijaverkoston hyödyntäminen	Jatketaan matkailuasiantuntijapoolin ja risteysalueen asiantuntijaverkoston toimintaa (2 tapaamista/vuosi)
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	NIHAK-yhteistyön kehittäminen Muiden alueellisten kehittämissyhtiöiden yhteistyön hyödyntäminen	Yhteistyöpalaverit säännöllisiä, 3–4 kpl/2025 ja yrityspalvelupäällikön kanssa kerran kuukaudessa Julkisten kehittämissyhtiöiden, etenkin samankaltaisia risteysalueita kehittävien, kontaktointi (5–10 kpl) mm. KASVA-verkoston kautta.

PYHÄJÄRVEN KEHITYS OY
----

10. TALOUSARVIO VUODELLE 2025 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026 - 2027

Tuloslaskelma	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liikevaihto					
Vuokratuotot	19 737	20 000	20 000	23 148	23 148
Muut tuotot	2 438	800	800	800	800
Elinkeinopalvelut	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Liikevaihto yhteensä	122 175	120 800	120 800	123 948	123 948
Materiaalit ja palvelut					
Aine- ja tavaraostot	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut yht.	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut					
Palkat	-34 956	-33 462	-35 000	-34 000	-34 000
Henkilöstökulut	-6 273	-6 540	-6 540	-7 000	-7 000
Muut henkilöstökulut	-394	-800	-900	-900	-900
Henkilöstökulut yhteensä	-41 623	-40 802	-42 440	-41 900	-41 900
Poistot ja arvonalentumiset					
Muista pitkävaik.menoista	-581	-1 163	-1 163	0	0
Rakennuksista	-1 860	-1 861	-1 861	-930	-930
Koneista ja kalustosta	0	0	0	0	0
Arvonalennukset	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalen.yht.*	-2 441	-3 024	-3 024	-930	-930
Muut kulut					
Vapaaeht.henkilösivukulut	0	0	0	0	0
Kiinteistöjen hoitokulut	-35 710	-41 103	-41 103	-41 000	-41 000
Hallintopalvelut	-4 906	-5 200	-5 200	-5 200	-5 200
Muut hallinnonkulut	-29 607	-21 000	-22 000	-12 410	-12 410
Muut kulut yhteensä	-70 223	-67 303	-68 303	-58 610	-58 610
Luottotappiot	224	0	0	0	0
Liikevoitto (liiketappio)	8 112	9 671	7 033	22 508	22 508
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korko- ja rahoitustuotot	181	70	70	70	70
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Korko- ja rahoituskulut	-6 290	-4 297	-4 297	-3 900	-3 900
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-6 109	-4 227	-4 227	-3 830	-3 830
Voitto ennen satunn.eriä	2 003	5 444	2 806	18 678	18 678
Välittömät vero					
Verot	0	0	0	0	0
Välittömät verot yht.	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto / tappio	2 003	5 444	2 806	18 678	18 678

KIINTEISTÖ OY RILLANKIVI

Toimitusjohtaja Sari Ahola

1. TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön tavoite on tuottaa laadukkaat asumispalvelut Pyhäjärvellä. Toimialana on Pyhäjärven kaupungin alueella tapahtuva asuntojen hankkiminen, omistaminen ja vuokralle antaminen ja tätä tarkoitusta varten omistaa ja hallita asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavia asunto-osakeyhtiön ja kiinteistöosakeyhtiön osakkeita ja yksinomaan asumiskäyttöön varattuja kiinteistöjä sekä muita asuntoja noudattamalla asuntojen vuokrauksessa Pyhäjärven kaupungin vahvistamia asukasvalintaperusteita. Tarkoituksenperiensä toteuttamiseksi yhtiö voi toimia rakennuttajana. Lisäksi yhtiön toimialana on Pyhäjärven kaupungin ja alueellisen elinkeinoelämän edistäminen vuokraamalla ja rakennuttamalla liiketiloja. Toimintaansa varten yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä ja harjoittaa kiinteistöjen sekä arvopapereiden ostoa ja myyntiä.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Yhtiö teki kesällä 2020 tasapainottamisohjelman vuosille 2020 – 2025. Kirjanpito ja kirvesmiespalveluja on myyty kaupungille. Käyttöaste on hälyttävän alhainen, vain 76,6 %. Hallien käyttöaste on 100 %. Asuntojen vuokratuotot sisältää 133.568 € tyhjänä oloa.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Yhtiön hallitus; Jarmo Halonen, puheenjohtaja ja Jorma Leskinen varapuheenjohtaja. Varsinaiset jäsenet: Marita Kärkkäinen-Rytkönen, Raija Leppäharju ja Martti Ruotsalainen. Varajäsenet; Eeva Aulakoski ja Harri Lehto. Tilintarkastaja; KPMG Oy, päävastuullinen tilintarkastaja Matti Keskitalo.

4. HENKILÖSTÖ

Hallinnolliseen henkilökuntaan kuuluu kaksi henkilöä. Yhtiön toimitusjohtajan lisäksi tekninen isännöitsijä Vesa Pulkkinen. Kirvesmiehiä on kaksi.

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Yhtiön sisäinen johtamis- ja valvontamenettely perustuu;

- osakeyhtiölakiin
- aravavuokraloyhtiötä koskeviin säädösiin ja suosituksiin
- omiin toimintatapoihin ja –periaatteisiin
- hyvää hallintotapaa koskevaan ohjeistukseen

Sisäinen valvonta kattaa taloudellisen raportoinnin valvonnan, yhtiön sisäiset hyväksymisoikeudet, investointien seurannan ja vuokravalvonnan. Sisäistä valvontaa suorittaa henkilökunta ja toimitusjohtaja sekä sen toimivuutta arvioi yhtiön hallitus. Sisäistä valvontaa toteutetaan läpi koko organisaation. Sisäisen valvonnan menetelmiä ovat mm sisäiset ohjeistukset ja valvontaa tukevat raportointijärjestelmät. Ulkoista valvontaa suorittaa tilintarkastajat ja viranomaiset. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta on päivitetty keväällä 2024.

6. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. INFRA, OSAAMINEN, SAAVUTETTAVUUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Sähköautojen latauspaikka selvitys	1/1

KIINTEISTÖ OY RILLANKIVI

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMA JA HYVINVOINTI

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kantokykyinen palvelutuotanto	Hoitokustannukset asumis- ja teollisuuskohteissa maltilliset Asuinkiinteistöjen lämpöindeksi alle Motivan keskiarvon 66 kwh/m3/v	Hoitokustannukset nousevat enintään 0,5 % vuosina 2025 – 2027 26 / 26
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Osallistuminen eri tilaisuuksiin, näkyvyys, esim. Kihupäivät	tapahtumat/vuosi 2/2
Viihtyisä elinympäristö	Asukastoiminnan aktivointi Leikkipaikkojen uudistamiset vuosina 2025 - 2026 Asukkaiden vaihtuvuus	1/1 kokous/vuosi Suunnitelmien tekeminen <28 %

Strateginen tavoite 3. VAHVA JA MAHDOLLISTAVA KAUPUNKI

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Omavaraisuusasteen kehitys Tilikauden tuloksen kehitys Lainakannan kehitys	Omavaraisuusaste >25 % Tilikauden tulos > 0 € <800 €/asukas
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Asuntojen käyttöaste nousee Teollisuustilojen käyttöaste pysyy Pyhäjärven Virkkulakodin käyttöaste	Käyttöaste > 91,0 % Käyttöaste 100 % Käyttöaste >70 %
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	PTS Kiinteistöjen kuntoarviot / 10 vuoden investointisuunnitelmat Asuntomäärän sopeuttaminen kysyntään	2025 - 2027 toteutuu/ei toteudu Asuntojen vähentäminen 2025 44 kpl
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Tapaturmien ehkäisy Työilmapiiri myönteinen ja tuloksellisuutta edistävä	0 tapaturmaa/vuosi Työilmapiiri kysely toteutetaan ja sen tulokset ovat tavoitteen mukaiset

Strateginen tavoite 4. YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Yhtiö markkinoi asuntoja ja teollisuustiloja vaikuttavasti As Oy:n muodostaminen ja sen asuntojen markkinointi ja myynti Teollisuuskiinteistöjen myynti yksityisille omistajille	Suorien kauppojen toteutumat ja käyttöaste As Oy:n muodostamien ja ensimmäisten 10 asunnon myynti 2025 aikana 1 kappale teollisuuskiinteistö vuonna 2025.
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Asiakastytyväisyyskysely	CSS/asiakaspalvelu tyytyväisyys NPS/asiakasuskollisuus FRT/kuinka kauan kestää vastata asiakkaan tiedusteluihin/ongelmiin

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Asuntojen käyttöaste	91,3 %	90,2 %	94,0 %	91,0 %	93,0 %	93,0 %
Teollisuustilojen käyttöaste	92,5 %	92,7 %	96,4 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Hoitokustannukset, asunnot	5,51	6,14	5,96	5,50	5,28	5,32
Hoitokustannukset, teollisuus	2,54	2,96	2,72	2,43	2,48	2,50
Omavaraisuusaste	19,3 %	20,5 %				
Vaihtuvuus	33,3 %	13,5 %				

KIINTEISTÖ OY RILLANKIVI
----

7. INVESTOINNIT

Investoinnit yhteensä	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027
Käyttöomaisuusinvestoin.		-60 252	-32 647	-70 000	0
Rahoitusos.investointeihin					
Käyttöom. myyntitulot					
Investoinnit yhteensä					

Investoinnit vuosina 2023 – 2024 ovat ns negatiivisia investointeja. Purettavien kiinteistöjen tase-arvot alaskirjataan. Vuosina 2000 – 2020 yhtiön investoinnit ovat olleet 6.455.120 €, josta suurin Torkkolantie 1 kerrostalon rakentaminen oli peräti 75 % yhtiön investoinneista kahdessakymmenessä vuodessa.

8. TALouden TASAPAINOTTAMINEN

Talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2020 – 2025 on tehty vuonna 2020. Talouden tasapainottamisohjelma on päivitetty kesällä 2022. Yhtenä tavoitteena on, että yhtiö purkaa noin 25 asuntoa vuoteen 2025 mennessä. Lisäsäästöjä on tehty: mm. seuraavilla tavoilla: kirvesmiespalvelujen myynti ja yksi teollisuuskiinteistö realisoitu.

KIINTEISTÖ OY RILLANKIVI
----

10. TALOUSARVIO VUODELLE 2025 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026 – 2027

Tuloslaskelma	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liikevaihto					
Vuokratuotot	1 660 967	1 750 327	1 525 276	1 491 045	1 503 922
Muut tuotot	86 736	89 195	95 699	91 077	85 190
Liiketoiminnan muut tuotot	31 143	43 095	47 522	44 800	45 850
Liikevaihto yhteensä	1 778 846	1 882 617	1 668 497	1 626 922	1 634 962
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Ulkopuoliset palvelut	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut yht.	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut					
Palkat	-191 176	-192 504	-161 503	-165 456	-168 116
Henkilösivukulut	-44 025	-43 999	-37 141	-37 894	-39 094
Muut henkilösivukulut	-14 055	-8 001	-7 581	-7 766	-7 900
Henkilöstökulut yhteensä	-249 256	-244 504	-206 225	-211 116	-215 110
Poistot ja arvonalentumiset					
Rakennuksista	-415 637	-414 077	-371 502	-354 131	-354 416
Koneista ja kalustosta	-8 225	-5 674	-8 235	-6 144	-3 767
Muista pitkävaik.menoista	-1 058	0	0	0	0
Arvonalennukset		-60 252	-32 647	-70 000	
Poistot ja arvonalentum.yht.	-424 920	-480 003	-412 384	-430 275	-358 183
Liiketoiminnan muut kulut					
Vapaaeht.henkilösivukulut	0	0	0	0	0
Kiinteistöjen hoitokulut	-952 870	-909 910	-794 805	-748 662	-753 262
Hallintopalvelut	-27 233	-31 999	-33 159	-36 600	-36 109
Muut hallinnonkulut	0	0	0	0	0
Liiketoim. muut kulut yht.	-980 103	-941 909	-827 964	-785 262	-789 371
Luottotappiot	-14 152	-8 000	-9 450	-9 450	-9 450
Liikevoitto (liiketappio)	110 415	208 202	212 474	190 819	262 848
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korko- ja rahoitustuotot	4 853	3 414	12 625	11 302	10 577
Korko- ja rahoituskulut	-245 060	-249 967	-225 693	-197 784	-179 456
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-240 207	-246 553	-213 068	-186 482	-168 879
Voitto ennen tilinpäätöseriä	-129 792	-38 352	-594	4 337	93 969
Tilinpäätössiirrot					
Asuintalovaraus	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0	0
Tuloverot					
Välittömät verot					
Tilikauden voitto / tappio	-129 792	-38 352	-594	4 337	93 969

PYHÄNET OY

Vastuhenkilö Toimitusjohtaja Eetu Pekola

1. TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön toimialana on hankkia, omistaa, ylläpitää, hoitaa, myydä ja vuokrata hallinnassaan olevaa tietoliikenneverkkoa ja sen liittymiä; tietoliikenteen ohjaus, erilaisten tietoliikenne- ja Internetpalvelujen sekä lisäarvopalvelujen tarjoaminen, julkaisu-, sisällöntuotanto- ja tietopalvelu; aktiivilaitteiden, päätelaitteiden, tietojärjestelmien, ATK-ohjelmien ja palveluiden sekä muiden tuotteiden suunnittelu, kehittäminen, valmistus ja markkinointi; sekä niihin liittyvien palvelujen ja oheistuotteiden tarjoaminen että teknisten palvelujentuottaminen ja myynti; sekä edellä mainittuihin palveluihin liittyvä tutkimus, konsultointi, koulutus- ja ylläpitotoiminta, ja muu niihin liittyvä tai niitä palveleva liiketoiminta. Yhtiö voi myös hallinnoida edellä mainittuun toimintaan liittyviä tutkimus ja kehittämishankkeita. Toimintaansa varten yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä ja harjoittaa kiinteistöjen sekä arvopapereiden ostoa ja myyntiä. Yhtiön tarkoituksena on tietoliikenneverkon antamin edellytyksin tukea kestäväää kehitystä.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Yhtiö on käynnistänyt strategiansa mukaisen investointiohjelman vuonna 2024. Timo Hopponen aloitti yhtiön teknologiajohtajana maaliskuussa. Yhtiön internetsivusto uudistettiin ja samassa yhteydessä koko brändi päivitettiin. Yhtiön panostukset kehitykseen ja kasvuun sekä samaan aikaan tarvittava teknologiamuutos painavat tuloksen vuonna 2024 jonkin verran tappiolliseksi.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Yhtiökokouksessa 3.9.2024 yhtiön hallitukseen valittiin Ilpo Karvonen, Jorma Leskinen, Asko Torssonen, Tomi Vähäkangas ja Pauli Ojalehto. Varajäseniksi valittiin Markku Liuska, Teija Myllylä ja Tuukka Kuisma.

Hallituksen puheenjohtajaksi nimettiin Ilpo Karvonen ja varapuheenjohtajaksi Jorma Leskinen.

Tilintarkastusyhtiönä toimii, Pyhäjärven kaupungin tarkastuslautakunnan kilpailutuksen mukaisesti, KPMG Oy AB (y-tunnus 1805485-9).

4. HENKILÖSTÖ

Neljä päätoimista työntekijää.

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistua, että yhtiön toiminta on kaikilta osin tehokasta, laadukasta, eettistä ja lainmukaista. Ajantasainen taloustilanteen seuranta sekä ennalta määritellyt toiminnot ja prosessit ovat tärkein sisäisen valvonnan keino.

Riskienhallinta perustuu mahdollisten riskien tunnistamiseen sekä niiden realisoitumistodennäköisyyden ja vaikuttavuuden arviointiin. Yhtiölle on vuoden 2024 aikana luotu riskienhallintapolitiikka ja riskien hallinnan valvonta on hallituksen ja toimivan johdon vastuulla.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteuttaa koko yhtiö, mukaan lukien hallitus, yhtiön ja konsernin johto sekä koko henkilöstö

PYHÄNET OY
----

6. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. INFRA, OSAAMINEN, SAAVUTETTAVUUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Pyhänetin verkon liikennemäärän kasvattaminen	Liikennemäärä vuonna 2025 14TB (kasvu 75 % vrt. vuosi 2022)
Uusiutuva energia luo työtä ja toimeentuloa	Tuulivoimapuistojen liittäminen valokuituverkkoon	5 uutta tuulivoimapuistoa liitetty verkkoon / vuosi

Strateginen tavoite 3. VAHVA JA MAHDOLLISTAVA KAUPUNKI

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Omavaraisuusasteen kasvattaminen	Omavaraisuusaste >10 % vuonna 2025
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Valokuituverkon laajentaminen maantieteellisesti	400 uutta liittymää vuonna 2025

Strateginen tavoite 4. YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Huoltovarmuuden kannalta kriittisten asiakkaiden tietoliikenneyhteyksien parantaminen	Yrityslittymien uudistaminen

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027
Liikevaihto	1 182 353	1 200 000	1 450 000	1 700 000	1 900 000
Myyntikate	869 886	892 000	1 120 000	1 335 000	1 520 000
Liikevoitto	142 626	61 000	213 4500	366 840	462 000
Liiketulos	28 123	-47 000	35 260	94 972	55 600
Liittymämäärä	2 540	2 600	3 100	3 700	4 200

TOIMINNAN LAAJUUS

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liittymien osuus jäsenkuntien kunnan talouksista	> 50 %	Passiivisten liittymien aktivointi Uusien liittymien rakentaminen	Tavoite toteutuu.
Oman alueen ulkopuolinen liikevaihto	> 10 %	Palvelutuotanto ja liittymämyynti	Toteutuu osittain

PYHÄNET OY

PALVELUN LAATU

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Asiakastyytyväisyys: asteikko 1 - 5	> 4	Toimenpiteet saatujen palautteiden perusteella	Tavoite toteutuu.
Toimitusaika	< 6 viikkoa		Tavoite ei toteudu.

TALOUDELLISUUS JA HINNOITTELU

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Markkinahintaa edullisemmat kuluttajaliittymät alueellamme	< 95 %	Palvelujen hinnoittelun seuranta	Tavoite toteutuu.

KANNATTAVUUS

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Omavaraisuusaste	> 20 %		Tavoite ei toteudu
Tilikauden tulos	> 10 %		Tavoite ei toteudu

MUUT TAVOITTEET

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Raportointivelvoite talousasioista	3 kertaa/vuosi		Tavoite toteutuu.

7. YMPÄRISTÖTEKIJÄT

YMPÄRISTÖTAVOITTEET

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kuormitusaste	< 10 %		Tavoite toteutuu.

8. INVESTOINNIT

INVESTOINNIT

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Runkolaitteiden uudistaminen	< 150 000 K€	Verkon päivittäminen XGSPONIin	Tavoite toteutuu.
Jaksotus (2024 / 2025 / 2026)	20 % / 60 % / 20 %		
KTV valmiuden rakentaminen	< 100 K€		Tavoite toteutuu
Jaksotus (2024 / 2025 / 2026)	10 % / 80 % / 10 %		
Uudet alueet	< 3 M€	Uusien alueiden rakentaminen	Tavoite toteutuu
Jaksotus (2024 / 2025 / 2026)	10 % / 20 % / 40 %		

PYHÄNET OY
----

10. TALOUSARVIO VUODELLE 2025 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026 – 2027

Tuloslaskelma	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liikevaihto		+ muutoks.			
Myyntituotot	1 182 354	1 200 000	1 450 000	1 700 000	1 900 000
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0
Liikevaihto yhteensä	1 182 354	1 200 000	1 450 000	1 700 000	1 900 000
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-168 888	-182 000	-190 000	-210 000	-220 000
Ulkopuoliset palvelut	-143 578	-126 000	-140 000	-155 000	-160 000
Materiaalit ja palvelut yht.	-312 467	-308 000	-330 000	-365 000	-380 000
Henkilöstökulut					
Palkat	-191 020	-221 000	-285 000	-292 000	-300 000
Henkilösivukulut	-43 314	-45 000	-65 550	-67 160	-69 000
Muut henkilösivukulut	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	-234 335	-266 000	-350 550	-359 160	-369 000
Poistot ja arvonalentumiset					
Rakennuksista	-209 033	-220 000	-260 000	-310 000	-385 000
Koneista ja kalustosta	-9 149	-14 000	-15 000	-19 000	-19 000
Muista pitkävaik.menoista	-21 608	-25 000	-26 000	-30 000	-30 000
Poistot ja arvonalentum.yht.	-239 790	-259 000	-301 000	-359 000	-434 000
Liiketoiminnan muut kulut					
Vapaaeht.henkilösivukulut	-14 905	-30 000	-30 000	-20 000	-20 000
Kiinteistöjen hoitokulut	-41 276	-45 000	-40 000	-40 000	-42 000
Hallintopalvelut	-29 697	-45 000	-35 000	-40 000	-42 000
Muut hallinnonkulut	-167 258	-186 000	-150 000	-150 000	-151 000
Liiketoim. muut kulut yht.	-253 136	-306 000	-255 000	-250 000	-255 000
Luottotappiot	0	0	0	0	0
Liikevoitto (liiketappio)	142 627	61 000	213 450	366 840	462 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korko- ja rahoitustuotot	544	1 400	500	500	500
Korko- ja rahoituskulut	-108 059	-108 000	-136 000	-199 000	-314 500
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-107 515	-106 600	-135 500	-198 500	-314 000
Voitto ennen tilinpäätöseriä	35 112	-45 600	77 950	168 340	148 000
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0	0
Tuloverot	-6 988	0	-42 690	-73 368	-92 400
Muut välittömät verot					
Tilikauden voitto / tappio	28 124	-45 600	35 260	94 972	55 600

KIINTEISTÖ OY PYHÄSALMEN LIIKETALO

Vastuhenkilö Toimitusjohtaja Taina Paldanius

1. TOIMINTA-AJATUS Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Pyhäjärven kaupungissa sijaitsevia tiloja sekä niillä olevaa kahta liiketaloa.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Toiminta ja talous on ollut kiinteistön normaalia käyttöä, ylläpitoa ja vuosihuoltoja. Tulevan kattoremontin suunnittelu on aloitettu.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Yhtiön hallitukseen kuuluvat:

Asko Torssonen puheenjohtaja
Sami Laukkanen (Pyhäjärven kaupunki)
Regis Rouge-Oikarinen (Pyhäjärven Kehitys Oy)
Pekka Lämsä (Kela)
Marjo Heikkilä (Alko Oy)

Tilintarkastusyhteisö on KPMG Oy AB

4. HENKILÖSTÖ Ei palkattuja työntekijöitä

5. RISKIEN HALLINTA, SISÄINEN VALVONTA JA YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Sisäinen valvonta toteutetaan toimittamalla kaupungille välitilinpäätöstiedot sekä informoimalla kaupunkia yhtiössä tehdyistä päätöksistä (hallitus ja yhtiökokous).

6. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUS, INFRASTRUKTUURI JA OSAAMINEN		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Tietoliikenneyhteydet työelämään ja vapaa-aikaan	Valokuituyhteys kaikkiin tiloihin.	Toteutunut.
Liikenteen ja logistiikan hyödyntäminen elinkeinojen kehittämiseksi	Keskeisen sijainnin hyödyntäminen, näkyvyys. Uuden Asematien jatko-osan varrelle infoa Liiketalon toimijoista ja palveluista.	Mainostaulujen ja opasteiden selkeyttäminen, toteutunut ja päivitetään edelleen.
Paikallisten osaamisklustereiden rakentaminen	Yhtiön sisäisen, eri alojen osaamisen, hyödyntäminen sekä verkoston ylläpito.	Toteutunut. Kehitetään edelleen.
Viihtyisä elinympäristö	Kiinteistön käytettävyydestä ja siisteydestä huolehtiminen yhteistyössä toimijoiden sekä huollon ja teknisen verkoston kanssa.	Asiakkaiden ja talossa toimivien palautteen huomioiminen. Jatkuvaa toimintaa, toteutuu.

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMA JA HYVINVOINTI		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kantokykyinen palvelutuotanto	Ylläpitokustannusten seuranta Pyritään huomioimaan kokonaisvaltainen taloudellisuus tulevissa hankkeissa.	Suunnitelluissa hankkeissa huomioidaan energiatehokkuus ja energian tuotantomahdollisuus.

KIINTEISTÖ OY PYHÄSALMEN LIIKETALO

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Kustannuskehityksen seuranta ja siihen varautuminen	Huomioidaan ennakoiden budjetissa. Budjetti on toteutumassa suunnitellun mukaisesti.
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Kiinteistön ylläpidolla vaikutetaan tilojen käytön houkuttelevuuteen	Korjaus-, huolto- ja ylläpitotyöt ajallaan. Toteutunut ja edelleen työn alla.
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Pitkän tähtäimen suunnitelmat hankkeiden valmisteluissa, toteutuksessa ja taloudessa.	Toteutunut. Huomioidaan myös tulevaisuuden hankkeissa.

Strateginen tavoite 4. YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Resurssiviisuus inhimillisessä pääomassa	Huomioidaan kiinteistössä toimijoiden tarpeet ja toiveet.	Huomioitu käytön ja huollon sekä investointien suunnittelun osalta, asiantuntijoita apuna käyttäen.

7. INVESTOINNIT

Kiinteistö Oy Pyhäsalmen Liiketalo	Korjaustarveselvitys 5 v, hallituksen esitys		
5 vuoden aikana suunnitellut korjaukset	aika	hinta-arvio, brutto	netto
Katon peruskorjauksen suunnittelu ja kilpailutus	2024		
Katon peruskorjauksen toteutus	2025 - 2026		
Aurinkopaneelien kannattavuuden ja asennuksen selvittely kattoremontin yhteyteen			
Sähköautojen lataus	2024 - 2025		

INVESTOINNIT

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kustannusarvio	< 0,3 M€	Katon peruskorjaus, aurinkopaneelit, sähköautojen lataus	Tavoitteen toteutumista seurataan ja arvioidaan.
Jaksotus (2024/2025/2026)	10 % / 70 % / 20 %		

8. TALouden TASAPAINOTTAMINEN

Suunnitelmissa olevia korjauksia valmistellaan ja toteutetaan yhtiön taloustilanne huomioiden. Aikaisemmat lainat päättyvät, joten ne eivät enää rasita osakkaiden taloutta uuden suunnitellun hankkeen myötä.

KIINTEISTÖ OY PYHÄSALMEN LIIKETALO
---

9. TALOUSARVIO VUODELLE 2025 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026 – 2027

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Liikevaihto					
Vastikkeet	85 390 €	98 942 €	98 491 €	88 982 €	88 982 €
Ylimääräiset vastikkeet	7 490 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Käyttökorvaukset	506 €	500 €	500 €	500 €	500 €
Muut tuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Liikevaihto	93 386 €	99 442 €	98 991 €	89 482 €	89 482 €
Materiaalit ja palvelut	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Henkilöstökulut	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Poistot ja arvonalentumiset	-66 919 €	-50 597 €	-58 965 €	-54 796 €	-51 242 €
Liiketoiminnan muut kulut	-100 050 €	-90 396 €	-97 009 €	-89 300 €	-85 450 €
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	-73 583 €	-41 551 €	-56 983 €	-54 614 €	-47 210 €
Rahoitustuotot ja -kulut	13 629 €	13 262 €	6 258 €	70 331 €	10 841 €
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TP-SIIRTOJA	-59 953 €	-28 289 €	-50 725 €	15 717 €	-36 369 €
Tilinpäätössirrot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Verot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
TILIKAUDEN VOITTO (-TAPPIO)	-59 953 €	-28 289 €	-50 725 €	15 717 €	-36 369 €

PYHÄJÄRVEN ENERGIA JA VESI OY

Vastuuhenkilö Toimitusjohtaja **Matti Aulakoski**

1. TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön toimialana on vesi- ja viemärlaitostoiminta sekä kaukolämmön tuotanto ja jakelu. Lisäksi yhtiö voi harjoittaa yhdyskuntateknisten rakenteiden ylläpitoa ja huoltoa sekä muuta liiketoimintaa. Yhtiö voi omistaa ja hallita osakkeita ja kiinteistöjä

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Talousveden laatu on säilynyt Sosiaali- ja terveysministeriön määrittelemän asetuksen 683/2017 mukaisissa tavoitteissa. Talousveden tuotannossa ja jakelussa ei ole ollut ongelmia lukuun ottamatta muutamia vesijohtovuotoja. Talousveden myynti on ollut lievässä laskussa usean vuoden ajan, johtuen kaivoksen alasajosta ja siellä henkilökunnan vähenemisestä.

Jätevedenpuhdistamon toiminta on pääsääntöisesti viime vuodet täyttänyt kaikki ympäristöluvan mukaiset vaatimukset. Lupaehtojen ylitys tapahtuu kovien sateiden aikana prosessihäiriötilanteessa. Muina ajankohtina puhdistamo toimii lupaehtojen mukaisesti, myös 2023 vuonna käyttöön otettu uusi pintavalutuskenttä on parantanut puhdistus tuloksia.

2025 vuosi on yhtiön yhdestoista toimintakausi ja tilikausi. Kaivoksen alasajo, henkilökunnan väheneminen näkyy myynnin vähenemisenä kaikilla sektoreilla edelleen, kaukolämmön ja talousveden myynti laskenut useita vuosia.

Olemme pyrkineet pitämään hintatasomme vakaana ja minimoimaan korotustarpeemme veden ja lämmön toimituksissa. Tavarantoimittajamme on jo koronan alkaessa 2020 keväällä korottanut hintojaan ja 2022 alkanut maailman tilanne on korottanut huomasti lisää materiaali- ja tarveaineiden hintaa, myös sähkön hinta on normaalia korkeampaa ja vaihtelevaa edelleen. Tämä pakotti meidätkin tekemään samoin ja jouduimme vastaavasti korottamaan kaikkia hintojamme 2022 marraskuusta alkaen ja pieniä korotuspaineita on edelleen. Putkistojen saneerauksia on toteutettu 2024 ja jatkamme myös vuonna 2025.

Vuotovesimäärien vähentäminen viemäriverkoston on yhtiölle edelleen todellinen haaste, joka tulee vaatimaan investointeja lähivuosina. Investoinnit kuitenkin ovat kannattavia, koska ne näkyvät pienentyneinä puhdistuskuluina ja parantuneina puhdistustuloksina.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Puheenjohtaja	Erkki Kärkkäinen
Varapuheenjohtaja	Vilho Armas Niemi
Jäsen	Eeva-Riitta Pappila
Jäsen	Pirjo Lammassaari
Jäsen	Teemu Kähärä

4. HENKILÖSTÖ

Toimitusjohtaja	Matti Aulakoski
Käyttöinsinööri	Aki Kokkonen
Käytönvalvoja	Raimo Paajanen
Toimistosihiteeri	Miia Lehtomäki
Vanhempi laitosmies	Markku Manninen
Laitosmies	Jori Hänninen
Asentaja	Tomi Kinnunen

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Sisäinen valvonta toteutetaan toimittamalla kaupungille välitilinpäätöstiedot sekä informoimalla kaupunkia yhtiössä tehdyistä päätöksistä. Hallitustyöskentely konsernin ohjeita noudattaen. Työterveyshuolto ja asiantuntija- ja lakimiespalveluiden käyttö. Kirjanpidossa sekä lakisäätöasioissa yhteistyö Aallon Oy:n sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa.

PYHÄJÄRVEN ENERGIA JA VESI OY

6. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. INFRA, OSAAMINEN, SAAVUTETTAVUUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Talusveden laatu korkealla	Pumppausmäärät kohtuullisena
Uusiutuva energia luo työtä ja toimeentuloa	Biopolttoaineiden käyttö lämmöntuotannossa	vähintään 92 %

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMA JA HYVINVOINTI

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kantokykyinen palvelutuotanto	Raaka-aineiden ja materiaalien hinnat	Hintakehitys
	Toiminnan varmistaminen häiriötilanteissa	Valmiussuunnitelman päivitys
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Tiedottaminen	Oma osuus 2x vuodessa kaupungin tiedotuslehteen
	Asiakastyytyväisyyden mittaaminen	Kysely 2025 vuoden aikana
Viihtyisä elinympäristö	Uudet viemäriiliittymät	Määrä/kpl
	Öljyn korvaaminen Biopolttoaineilla Risteysalueella	Toteutuu / ei toteudu

Strateginen tavoite 3. VAHVA JA MAHDOLLISTAVA KAUPUNKI

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Lainanhoitokyky	Lainanhoito 2x on tavoitteena 2025
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Putkistojen saneeraukset	1000 m /vuodessa
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	TYKY-Päivät, Koulutus, vesihuoltopäivät,	2/ Vuodessa

Strateginen tavoite 4. YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Henkilöstökysely	Tehty / ei tehty
Päätöksenteon vuorovaikutus ja osallisuus	Hallituksenkokoukset 8x vuodessa	Toteutuu / ei toteudu

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liikevaihto	2 936 901	3 096 444	2 633 400	3 316 089	3 316 089	3 316 089
Tulos	-216 915	9 318	33 650	37 255	37 255	37 255

TALOUDELLISUUS JA HINNOITTELU

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Yksikköhintojen nousu	< 5 %	Pyritään pitämään kokonaisuus vuosina 2024 - 2025 alle 5 %	Toteutuu / ei toteudu

PYHÄJÄRVEN ENERGIA JA VESI OY

KANNATTAVUUS			
---------------------	--	--	--

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Katetuotto-%	< 4 %		Toteutuu / ei
Omavaraisuusaste	> 50 %		Toteutuu / ei
Tilikauden tulos	> 15 000 €		Toteutuu / ei

MUUT TAVOITTEET			
------------------------	--	--	--

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Raportointivelvoite talousasioista	3 kertaa/vuosi		Toteutuu / ei

7. YMPÄRISTÖTEKIJÄT

YMPÄRISTÖTAVOITTEET			
----------------------------	--	--	--

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Jätevedenpuhdistamon toiminta	Luparajat	Näytteenotto	Alle luparajojen
Pintavalutuskentän toiminta			

8. INVESTOINNIT

INVESTOINNIT			
---------------------	--	--	--

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kustannusarvio	150 000 €	Kaukolämpölinjat	Tavoite toteutuu
Kustannusarvio	130 000 €	Vesi- ja viemärlaitos	Tavoite toteutuu

9. TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Maksuihin kohdistuu korotuspaineita yleisen kustannusten nousun vuoksi. Suunnitelmissa olevia korjauksia valmistellaan ja toteutetaan yhtiön taloustilanne huomioiden.

PYHÄJÄRVEN ENERGIA JA VESI OY
----

10. TALOUSARVIO VUODELLE 2025 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026 – 2027

Tuloslaskelma	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liikevaihto					
Myyntituotot	3 096 444	2 633 400	3 316 089	3 316 089	3 316 089
Vuokratuotot					
Muut tuotot					
Liikevaihto yhteensä	3 096 444	2 633 400	3 316 089	3 316 089	3 316 089
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tav.	-1377241				
Ulkopuoliset palvelut	-164057				
Materiaalit ja palvelut yht.	-1 541 298	-1 236 600	-1 570 706	-1 570 706	-1 570 706
Henkilöstökulut					
Palkat	-500 659				
Henkilösivukulut	-72 594				
Muut henkilösivukulut	-15 764				
Henkilöstökulut yhteensä	-589 017	-531 300	-689 199	-689 199	-689 199
Poistot ja arvonalentumiset					
Rakennuksista	-105 334				
Koneista ja kalustosta	-54 315				
Muista pitkävaik.menoista	-313 002				
Poistot ja arvonalentum. yhteensä	-472 651	-495 300	-446 627	-446 627	-446 627
Liiketoiminnan muut kulut					
Vapaaeht.henkilösivukulut	-30 171				
Kiinteistöjen hoitokulut	-97 245				
Hallintopalvelut	-256 371				
Muut hallinnonkulut	0				
Liiketoim. muut kulut yht.	-383 788	-321 570	-458 113	-458 113	-458 113
Luottotappiot					
Liikevoitto (liiketappio)	109 688	48 630	151 444	151 444	151 444
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korko- ja rahoitustuotot	10 669				
Korko- ja rahoituskulut	-111 039				
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-100 370	-14 980	-114 189	-114 189	-114 189
Voitto ennen tilinpäätöseriä	9 318	33 650	37 255	37 255	37 255
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset erät yht.					
Tuloverot					
Muut välittömät verot					
Tilikauden voitto / tappio	9 318	33 650	37 255	37 255	37 255

PYHÄSALMEN KVANTTIKIINTEISTÖT OY

Vastuhenkilö Toimitusjohtaja Henrik Kiviniemi

1. TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön toiminta-ajatuksena on rakennuttaa, hallita ja vuokrata edelleen Pyhäsalmen kaivoksessa sijaitsevia uusiokäyttöön soveltuvia tiloja tuotekehitykseen, koulutukseen, tuotantoon ja tieteelliseen uusiokäyttöön. Yhtiön markkinointitoiminimenä on Pyhäjärven Callio.

Yhtiöllä on yhteistyösopimus Pyhäsalmen kaivosalueen uusiokäytön oikeuksista ja toimintaperiaatteista Pyhäsalmi Mine Oy:n kanssa.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Yhtiön toiminnan kehittämisen runkona on Callion strateginen toimintasuunnitelma.

Callio FutureMINE hanke (Business Finland) on saanut rahoituksen ja toteutetaan vuosina 2023-2025. Hankkeessa kehitetään Pyhäsalmen kaivoksesta maailman johtava kaivosteknologian testausympäristö. Hankkeen budjetti on 2,1 miljoonaa euroa.

Callio kehittää ja markkinoi Green Energy Park Olconen-yritysaluetta yhteistyössä Pyhäjärven kaupungin kanssa.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Hallituksen jäsenet:

Erkki Kärkkäinen, puheenjohtaja
Jouni Jussinniemi, jäsen

4. HENKILÖSTÖ

3 hlöä ja lisäksi määräaikaisia koulutus- ja testauspalveluissa sekä hankkeissa.

5. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. INFRA, OSAAMINEN JA SAAVUTETTAVUUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen	<p>Callio Underground Rescue-koulutuskeskuksen toiminta kehittyy</p> <p>Kaivosinfrastruktuuri tarjoaa koneiden ja laitteiden T&K-toiminnalle monipuoliset mahdollisuudet</p>	<p>Myytyjen koulutuskurssien määrä kasvaa.</p> <p>Callio FutureMINE-hanke toteutuu suunnitelman mukaan 2023 - 2025.</p> <p>2024 alkaneet TKI-hankkeet toteutuvat suunnitelmien mukaan.</p> <p>Uusia testaus- ja tuotekehityssopimusten määrä vuosittain</p>
Uusiutuva energia luo työtä ja toimeentuloa	<p>Kaivosalueen ja Olccosen aurinkovoimahankkeet tuovat mahdollisuuksia</p> <p>Olconen ja Callio akkuvarastojen lokaationa.</p> <p>Painovoimavarastojen kehittäminen</p>	<p>Olccosen yhteistyö Solarigon kanssa etenee</p> <p>Hankkeiden eteneminen / investointipäätökset.</p> <p>Solmitut yhteistyösopimukset johtavat investointeihin.</p>

PYHÄSALMEN KVANTTIKIINTEISTÖT OY

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMA JA HYVINVOINTI

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Yhtiö osallistuu paikkakunnan ja alueen tapahtumiin.	Osallistuminen aktiivisesti Pyhäjärven tapahtumiin.

Strateginen tavoite 3. VAHVA JA MAHDOLLISTAVA KAUPUNKI

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Yhtiön käyttökate kehittyy suotuisasti Liikevaihto kasvaa tavoitteiden mukaan	Käyttökate positiivinen Liikevaihdon kasvu taloussuunnitelman mukaisesti
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Maanalaisen kaivosinfrastruktuurin jatkokäyttö turvataan Olcconen Green Energy Park edistyy	Maanalaisen kaivoksen infrastruktuurin uusiokäyttö jatkuu 2025 ja eteenpäin. Kehittämissopimukset yritysten kanssa (määrä).
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Henkilöstöpolitiikka mukautuu työntekijöiden asuinpaikkoihin ja erityisosaamiseen.	Etätyömahdollisuus asiantuntijoille sekä omaehtoisen koulutuksen tukeminen.

Strateginen tavoite 4. YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Ainutlaatuinen yritysalue tuodaan esiin viestimissä säännöllisesti ja näkyvästi.	Callion medianäkyvyys on hyvällä tasolla.
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Callio toimii aktiivisena ja katalyyttisenä yhteistyökumppanina sekä alueellisesti, maakunnallisesti että valtakunnallisestikin.	Yhteistyöverkostosta saadut uudet kontaktit ja uusiokäyttöavaukset

PYHÄSALMEN KVANTTIKIINTEISTÖT OY

TALOUSARVIO VUODELLE 2025 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026 – 2027

Tuloslaskelma	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Liikevaihto					
Vuokratuotot	156 176	158 176	130 650	146 626	147 613
Muut tuotot	0	473 500	673 500	573 500	572 000
Elinkeinopalvelut	17 143	243 000	73 500	78 875	86 740
Liiketoiminnan muut tuotot	998 865	890 192	1 021 820	290 000	300 000
Liikevaihto yhteensä	1 172 184	1 764 842	1 899 470	1 089 001	1 106 353
Materiaalit ja palvelut					
Palvelut	-737 385	-1 457 420	-1 535 721	-665 643	-669 603
Aine- ja tavaraostot	0	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Materiaalit ja palvelut yht.	-737 385	-1 477 420	-1 555 721	-685 643	-689 603
Henkilöstökulut					
Palkat	-184 732	-157 284	-160 430	-163 638	-166 911
Henkilöstökulut	-37 741	-47 874	-48 353	-48 836	-49 325
Muut henkilöstökulut	-23 353	-15 000	-20 400	-20 808	-21 224
Henkilöstökulut yhteensä	-245 826	-220 158	-229 182	-233 283	-237 460
Poistot ja arvonalentumiset					
Muista pitkävaik. menoista	0	0	0	0	0
Koneista ja kalustosta	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalen. yhteensä	0	0	0	0	0
Muut kulut					
Kiinteistöjen hoitokulut	-17 508	-20 000	-60 000	-60 000	-60 000
Hallintopalvelut	-108 288	-25 000	-35 000	-35 000	-35 000
Muut hallinnonkulut	-34 112	-10 000	-15 000	-15 000	-15 000
Muut kulut yhteensä	-159 908	-55 000	-110 000	-110 000	-110 000
Luottotappiot	0	0	0	0	0
Liikevoitto (liiketappio)	29 065	12 264	4 566	60 075	69 290
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korko- ja rahoitustuotot	2 102	0	0	0	0
Korko- ja rahoituskulut	-3 042	-6 000	-2 000	-2 000	-2 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-940	-6 000	-2 000	-2 000	-2 000
Voitto ennen satunnaisia eriä	28 125	6 264	2 566	58 075	67 290
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0	0
Välittömät verot	-2 239	-1000	-500	-11 500	-13 500
Tilikauden voitto / tappio	25 885	5 264	2 066	46 575	53 790

ASUNTO OY PYHÄSALMEN TORIPIHA

Isännöinti Pyhäjärven Tilitoimisto Oy/Tuohimaa Kati

1. TOIMINTA-AJATUS Yhtiön toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita Pyhäjärvellä sijaitsevia määräaloja kolmesta eri tilasta sekä niille rakennettavia rakennuksia.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Ei olennaisia tapahtumia.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Hallitus

Sari Ahola, puheenjohtaja

Sami Laukkanen

Matti Ruotoistenmäki

Tilintarkastajayhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullinen tilintarkastaja Matti Keskitalo.

4. INVESTOINNIT

Asuin/liikerakennus sekä autokatos/varastorakennus ovat valmistuneet v. 2016, joten normaalia vuosihuoltoa enempää ei ole korjauksia odotettavissa lähivuosina.

TUOTOT

TA2025

HOITOVASTIKKEET/ASUNNOT	189,3	m2	6	kk	4,50	eur/m ² /kk	5 111,10
HOITOVASTIKKEET/ASUNNOT	189,3	m2	6	kk	4,90	eur/m ² /kk	5 565,42
HOITOVASTIKKEET/LIIKETILAT	191,1	m2	6	kk	5,40	eur/m ² /kk	6 191,64
HOITOVASTIKKEET/LIIKETILAT	191,1	m2	6	kk	5,88	eur/m ² /kk	6 742,01
HOITOVASTIKKEET/VARASTO	20,0	m2	6	kk	1,80	eur/m ² /kk	216,00
HOITOVASTIKKEET/VARASTO	20,0	m2	6	kk	1,96	eur/m ² /kk	235,20
VESIMAKSUT	ennakko 10,00 eur/kk/hlö tai /lh						900,00

kylmä 5,90 eur/m³

lämmin 10,00 eur/m³

TUOTOT YHTEENSÄ

24 961,37

HOITOKULUT

HALLINTO

- Kokouspalkkiot	100,00
- Isännöinnin sopimusveloitukset	1 550,00
- Muut hallintokulut	2 200,00

KÄYTTÖ- JA HUOLTOPALVELUT

- Kiinteistöhuollon sopimusveloitukset	4 610,00
- Käytön ja huollon kulut	0,00
- Ulkoalueiden hoito	1 000,00
- Siivous	900,00

LÄMMITYS

4 700,00

VESI JA JÄTEVESI

950,00

SÄHKÖ

1 350,00

JÄTEHUOLTO

1 000,00

VAHINKOVAKUUTUKSET

550,00

VUOKRAT

1 300,00

KIINTEISTÖVERO

2 050,00

KORJAUKSET

2 701,37

HOITOKULUT YHTEENSÄ

24 961,37

HOITOKATE

0,00